

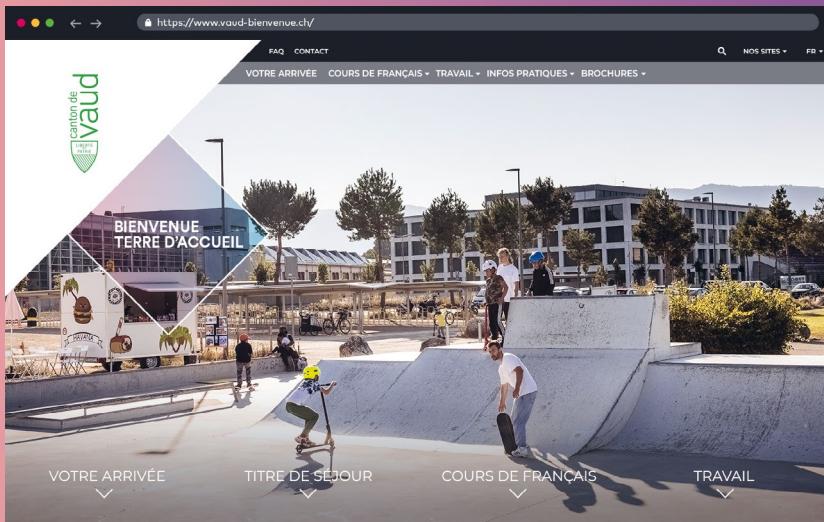
KURDE

HÛN BI XÊR HATINE

KANTONA VAUD

HEMÛ AGAHİYÊN BIKÊRHATÎ LI SER PORTALA PÊŞWAZIYÊ

Ji bo ku hûn bikarin bi lez rîbazên xwe
li cîhê rûniştina xwe bibînin, Portala
Pêşwaziyê prosedurên we hêsan dike.

Bureau Cantonal pour l'Intégration
des Etrangers et la Prévention du
racisme (BCI), agahdariyê ji bo
bicihbûnê hewcedariya we pê heyî
peyda dike û bi rîzikî tê nûjen kirin.

Serdana koda QR
a Portalê bikin

vaud-bienvenue.ch

Portal dihêle ku hûn çêtir ji pergala
sazûmaniyê (destûra rûniştinê, dibistan,
sigorte, kar, hwd.) û prosedurên kargêrî
yên ku têncîh kirin fam bikin, û di
heman demê de kesên têkiliyê yên ku
dikarin alîkariya we bikin jî nas bikin.

EDETEKÎ PÊŞWAZÎKIRINA NÛHATIYAN

Li kantona Vaudê pêşwaziya kesên nûhatî ne gotinek hêsan e, edet û îradeyek siyasi ya rastîn a rayedarên Vaudê ye. Ev edeta mîvanheziyê ji aliyê gelek aktorên weke dewlet, sazî û komeleyan ve tê meşandin.

Ew vedigere pêşniyarên cuda yên bi arman-
ca hêsankirina bicihbûna we û venasîna
hawirdora jiyana we ya nû. Di nav wan de, ev
broşûra ku tê xwestin ku weke búsoleyekê di
jiyana we ya rojane, kesane û pîseyî de rîbe-
riya we bike, we agahdar bike û bi rîve bibe.

Kanton ji ber ku pirrengiya nifûsa xwe ya ku
pê serbilind e li ber çavan bigire, Broşura
Pêşwazîkirinê werdigerîne gelek zimanan û
di formata dîjital de berdest dike da ku hindî
jê bê bigihîne zêdetir kesan.

Bi we ve girêdayî ye ku hûn wê venasin, bikar
bînin û di formen wê yên cûda de bidin nasin.

Di çarçoveyekê de ku girîng e têkilî were
domandin û bi pêşvebirin, em hêvidar in
ku Broşura Pêşwazîyê, fêkiyê berhevkirina
jêhatîbûnen hêja û cûrbecûr, weki ku bi gelek
salan wusa kiriye dê berdewam bike ku di
navbera we û kantona we de pêwendiyê
çêbike.

Amina Benkais

Delegeya Entegrasyonê ya Kantona Vaud û
Seroka Bureau cantonal pour l'intégration des
étrangers et la prévention du racisme (BCI).

NAVEROK

LI GEL GIHİSTINA WE, DIVÊ
HÛN ÇI BIKIN...

1 DESTÜRA RÛNIŞTINÊ

1.1 Kar, xwendin, beşdarbûna
endamekî malbatê	6
1.2 Gavêñ divê bêñ bicih anîn ji bo
destûra rûniştinê	12
1.3 Pena	13

2 KÛRSÊN FRENSÎ

2.1 Férbûna Frensî	16
2.2 Sertîfika	17
2.3 Kûrsên Frensî yên Berdest	18

3 KAR

3.1 Şertên gihîstina bazara kar	27
3.2 Berî destepêkirina kar	28
3.3 Karek min heye	30
3.4 Heke min karê xwe wenda kir	33

4

4 RÛNIŞTGEH

4.1 Ditina rûniştgehê	40
4.2 Alîkarî	43
4.3 Gilêş vebijartin	46
4.4 Rêbernameyêñ ji bo têkiliyêñ baş
êñ cîrantiyê	47

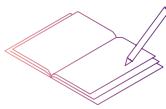
5 SİGORTE, ALÎKARIYA CIVAKÎ Û BAC

5.1 Sigorteya civakî	49
5.2 Sigorteya tenduristiyê	50
5.3 Pergala sê-stûnî û sigorteya
békariyê	51
5.4 Sigorteya girêdayî dayikti
û zarokan	55
5.5 Alîkariya civakî	57
5.6 Sigorteyêñ din	58
5.7 Bac	61
	62

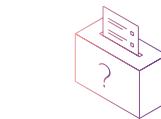
6 TENDURİSTÎ

6.1 Pirşyar li kû û kê tê kirin?	63
6.2 Dêûbab bûn û jidayîkbûn	64
6.3 Tundiya nav malê	68
	71

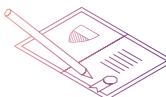
7 DIBISTAN Û PERWERDE

7.1 Péş-dibistan	74
7.2 Ji 4 heta 15 salı: dibistana mecbûrî
û lénérîna biroj ji bo zarokan	76
7.3 Ji 15 salı pê ve	80
7.4 Dítina perwerdeyê li gel gihiştinê	81

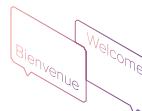
11 MAFÊN SIYASÎ Û WELATÎBÛN

11.1 Mafên siyasi di asta şaredariyê de	106
11.2 Siyaset li Swîsreyê	107
11.3 Bûna Swisi: welatîbûn	108

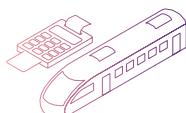
8 REWSA MEDENÎ

8.1 Qeydkirina Jidayîkbûnê	84
8.2 Naskirina bavîtiyê	85
8.3 Zewac	86
8.4 Prosedur di rewsa mirinê de	89

12 TERCIME Û WERGER

12.1 Tercimeya civakî	112
12.2 Wergerên nivískî	113

9 JIYANA ROJANE

9.1 Geryan li herêma Vaudê	92
9.2 Aborî	94
9.3 Telekomunikasyon û kirîn	96

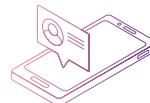
13 KANTONA VAUD

13.1 Erdîngarî	116
13.2 Dîrok	117

10 DEMA VALA Û JIYANA CIVAKÎ

10.1 Zarok û ciwan	98
10.2 Mezin	100

14 TÊKİLİYÊN BIKÊRHATÎ

121

LI GEL GIHIŞTINA WE, DIVÊ HÛN ÇI BIKIN...

1

Di nav **8 rojêñ** piştî barkirina xwe de, bi van **belgeyêñ** jérîn, hatina xwe ji Contrôle des Habitants ya şaredariya xwe ya niştecîbûnê re bi kesane bidin zanîn:

- Belgeya nasnameyê ya derbasdar bi vîzeya têketinê, heke hebe

- Kirênameya we ya bi navê we tê gotin. Heke navê we di kirênameyê de xuya nebe, dive hûn yêñ li jér peyda bikin:
 - Belgeyek bi dîrok û îmzekirî ji xwendiyê xanîyê we (divê navê we li ser vê belgeyê xuya bibe)

- Wêneyekî pasaportê

Pêdivî ye ku hûn xercên qeydkirinê (herî zêde 40 CHF) bi karta krediyê an bi pereyê pêşin bidin, ji bilî lêçûna destûra rûniştinê.

Contrôle des Habitants (Ofisa Kontrolkirina Niştecîhiyê) dibe ku ji we pirsan li ser dînê we bike. Ev agahdarî tenê ji bo armancêñ statistikiye û ti bandorek li ser prosedurêñ pêşerojê nake. Bersiv ne mecbûrî ye.

HIŞYARÎ

Divê hemû zarokên di temenê dibistanê de biçin dibistanê, bêyi ku destûra rûniştina wan an pêşkeftina prosedurên îdarî hebe.

2

Sigorteya tenduristiyê ya mecbûrî, herî dereng 3 meh piştî hatina xwe bistînin.

ZÊDETIR AGAHDAKİ

5.2 Sigorteya tenduristiyê

3

Heke zarokên we yêñ di temenê dibistanê de (ji 4 salî pê ve) hebin, divê hûn wan di zûtirîn dem de li dibistana herî nêzîk qeyd bikin.

DIBISTANEKÊ BIBÎNE

7 Dibistan û perwerde

vd.ch > Autorités >

Département de

la formation, de la jeunesse et de la culture (DFJC) > Direction générale de l'enseignement obligatoire (DGEO) > Les établissements scolaires

1.1 KAR, XWENDIN, BEŞDARBÜNA ENDAMEKÎ MALBATÊ	6
1.2 GAVÊN DIVE BÊN BICIH ANÎN JÎ BO DESTÜRA RÛNIŞTINÊ	12
1.3 PENA	13

1.1 KAR, XWENDIN, BEŞDARBÛNA ENDAMEKÎ MALBATÊ

LI SWÎSREYÊ KAR

☒ Ewropî yên YE û EFTA

Ewropî, hemwelatiyên dewleteke ji YE an EFTA, ji gerîna serbest a kesan bi Swîsre re sûd werdigirin. Ew dikarin bêñ û 6 mehan bêýî vîze li Swîsreyê li kar bigerin û ger çavkaniyên têra wan hebin û hewceyî alîkariya civakî nebin, dikarin li Swîsreyê bi cih bibin.

☒ Welatiyên welatên sêyemin

Ji bo welatiyên ku ne xwedî avantaja gerîna serbest in, hatin û li Swîsreyê xebat bi zehmettir e. Karsazê ku dixwaze kar bide wan divê ji Xizmeta Îstihdamê (DGEM) re nişan bide ku wan ne li Swîsreyê (di nav niştecîhên Swîsreyî an biyanî de) û ne jî li Ewropayê (di nav welatiyên dewletên YE an EFTA de) kesek nedîtiye ku wê pozîsyonê bigire. Welatiyên welateki sêyemîn ku dibe ku werin û li Swîsreyê bixebeitin, ji ber vê yekê divê xwedîyê wesfên profesyonel ên newaz û di astek bilind de bin.

☒ FERHENG

Yekîtiya Ewropî (YE)

Yekîtiya siyasi û aborî ya ji bîst û heft dewletên Ewropî pêk tê ku bi peymanan bikaranîna hin hêzan ji organên civakê re neqil dike an vediguhezîne.

Sazûmana Bazirganiya

Serbest a Ewropayê (EFTA)
Sazûmana çar dewletan
(Îzlanda, Lîchtenstein,
Norwêc û Swîsre) bi armanca
avakirina herêmeke bazirganiya serbest li Ewropayê.

Welatê Seyêmîn

Dewleta ku ne endamê Yekîtiya Ewropî an Sazûmana Bazirganiya Serbest a Ewropî ye. Ev dewletek e ku Swîsre bi wê re peymanek li ser gerîna serbest a mirovan nîne.

Wekî din, hejmara destûrên ku ji van welaatiyên derveyî Yekîtiya Ewropî û EFTA re têne terxandin, bi sîstema kotayê ve têne sînorkirin. Ji bo kantonê her sal hejmareke sînordar a destûran tê terxandin.

BEŞDARBÛNA ENDAMEKÎ MALBATÊ

Hevgîhîna malbatê dihêle hevjin û zarokên biçûk ku bi kesekî Swîsreyî an biyanî yê ku li Swîsreyê xwedîyê destûra rûniştinê ye, bi hev re bibin an jî tev li hev bibin.

☒ Ewropiyên YE û EFTA

Têgîna hevgîhîna malbatê ji bo zarokên ji 18 salî heta 21 salî û ji wan mezintir jî heke hêjî mihtac bin tê berfirehkirin.

MOHLETA HEVGİHÎNA MALBATÊ(ZAROK)

Welatiyek welatê sêyemîn ku xwediye destûra rûniştinê ye, ji roja zewacê, naskirina daxwaznameyê an wergirtina destûra rûniştinê ve 5 salên wîê hene ku hevjîn an zarokê xwe bîne.

Not

Gava ku zarok gihiştin 12 saliyê, mohleta anîna wan bixwe tenê dibe salek.

Mînak

Zilam di sala 2020an de tê Swîsreyê û xwediye destûra rûniştinê ye. Zarokê wî yê 10 salî li derveyî welat e. Zarok dikare heta sala 2023yan were Swîsreyê: zarok di sala 2022an de dibe 12 salî û paşê tenê salek dimêne ku heqê hevgihîna malbatê bi dê/bavê xwe re li Swîsreyê werbigire.

↪ Welatiyêñ welatêñ sêyemîn

Ji bo welatiyêñ mezin ên welatêñ sêyemîn ên ku serlêdana destûra rûniştinê dîkin da ku bi mîrek an jînek, an partnerek qeydkirî ku di heman demê de welatiyekî welatê sêyemîn e ji li Swîsreyê bi hev re bibin an bi gîhîjin hev, astek mînîmûn azanîna Frensî hewce dike.

Li kantona Vaudê, heke asta mînîmûm a Frensî neyê bidestxistin, divê hûn vê hewcedariya zimanî ñalekê de bicîh binin. Ji bo zêdetir agahdarî, li ser rûpelên 10-11, li quâka Astêr Ziman ku ji hêla Qanûna Federal li ser Welatiyêñ Biyanî û Entegrasyonê (FNIA) û Qanûna Federal li ser Welatibûna Swîsreyê (SCA) hewce dike binérin.

XWENDIN LI SWÎSREYÊ

↪ Ewropiyêñ YE û EFTA

Ji bo Ewropiyêñ ku welatiyêñ dewletêñ YE an EFTA ne, hewcedariyê taybetî nînin ku besdarî saziyeke perwerdehiyê li Swîsre bibin. Dîsa jî divê ew, wekî welatiyêñ welatêñ sêyemîn, bikaribin xwe bi darayî debara xwe bikin.

↪ Welatiyêñ welatêñ sêyemîn

Welatiyêñ welatêñ sêyemîn divê nişan bidin ku armanca wan a xwendina li Swîsreyê beşek ji projeyek perwerdehiya hevgirtî ye. Destûra rûniştinê bi demkî ye û tenê ji bo demê xwendinê derbasdar e.

Not

Ev mohlet ji bo kesen ku li Swîsreyê besdarî welatiyekî YE an EFTA dibin ne derbasdar e.

NÜKIRINA DESTÛRÊ

Gava ku destûr bi dawî hat, rayedarên federal «Hişyariya bidawîbûna derbasdarîyê» ji şaredariya we re an rasterast ji we re dişînin. Dûv re divê hûn daxwaznameyeke nûvekirinê pêşkêşî komuna xwe ya niştecihbûnê bikin, ku ew ê wê ji servîsa kantonê ya rayedar re bişîne (Service de la Population, SPOP). Rewşa we û asta we ya entegrasyonê, bi taybetî xweseriya we ya aborî têne lêkolîn kirin.

Dibe ku destûrnameya nû di gav de neyê dayîn, ji ber ku cildêن serlêdanêن ku têne kirin pir mezin in. Di vê rewşê de, rayedârên koçberiyê yên kantonê helbet heya ku serlêdan bi dawî neyê mayîna we na rapirsin. Heke hûn rêuwiya derveyî welat dikin, divê hûn pêşî ji bo «vîzeya vegevê» serî li gîşeya Service de la Population bidin, da ku hûn di nebûna destûra nû de bikaribin vegeerin Swîsreyê.

DESTÛRÊ RÛNIŞTINÊ YÊN CÛR BI CÛR

**REWŞÊN KU DIKARE
DESTÛRA RÛNIŞTIN AN
NIŞTECIHBÛNÊ BI DAWÎ BÎNE,
BETAL BIKE AN NÛ NEKE.**

- ⇒ Éris an sûcê ku di encama mehkûmkirinê de biryara dersînorkirinê hatiye dayîn.
- ⇒ Di bin hin şert û mercên taybet, wek wê bûyera ku bidawîbûna yekitiya zewacê bi kesê ku li gel hevgihîna malbatê hatiye kirin.
- ⇒ Tibabeke girîng a alîkariya civakî wergirtiye.
- ⇒ Di dawiya kûrsê de (qediya an qutkirî), destûra rûniştina demkî ya ji bo xwendinê nayê nûkirin.
- ⇒ Ci gava derketina ji Swîsreyê hate ragîhandin an piştî mayîna ji 6 mehan zêdetir li derveyî Swîsreyê bêyî lihevkirina berê li gel rayedaran.

B**DESTÛRA
RÛNIŞTINÊ****Welatiyê welatê sêyemîn**

Maweya salekê, dibe ku ji bo 2 salan were nûve kirin.

Welatiyê Ewropî (YE, EFTA)

Maweya ji salekê dirêtir, ji bo 5 salan dikare were nûve kirin. Derfeta kar bi rewşa mirov ve girêdayî ye.

C**DESTÛRA
NIŞTECIHBÛNÊ**

Destûra niştecihbûnê êdî ne girêdayî sedema mana li Swîsreyê ye. Destûr (belge) 5 salan carekê tê nûkirin. Bi giştî, destûra C tenê ji bo kesên ku xwediyê destûreke B ne, piştî 5 an 10 salan li gorî rewşê tê dayîn. Rê dide çalakîyen mifadar.

F**QEBÜLKIRINA
DEMKİ**

Ji bo kesên ku bi awayekî fermî mafê penaberiyê ne wegirtine, lê dikarin bi qanûnî li Swîsreyê bimînîn, tê dayîn. Derfeta kar bi heman awayî wekî xwediyê destûreke B an C an ji welatiyekî Swîsreyî. Di rewşa entegrasyona serketî de (bi taybetî xweseriya aborî û nebûna mehkûmbûnê) destûra F dikare vegere destûra B.

G**DESTÛRA
DERBASKIRINA SÎNOR**

Ji bo kesên ku li Swîsreyê kardikin lê rûniştina wan a sereke ne li wir e.

L**DESTÛRA RÛNIŞTINÊ
YA DEMKURT****Welatiyê welatê sêyemîn**

Maweya heta salekê, dibe ku salê carekê were nûve kirin.

Welatiyê Ewropî (YE, EFTA)

Ji bo dema rûniştina yekem (ji salekê këmtir) tê nûkirin. Derfeta karkirinê bi rewşa mirov ve girêdayî ye.

N**DESTÛR JI BO
PENAGERAN**

Çi gava xwedan ji Navenda Pena-beriyê ya Federal derkeve û ji aliyê Konfederasyonê ve girêdayî Kantonê be, mafê wan heye ku kar bikin.

S**DESTÛRA JI BO
KESÊN KU HEWCEYÊ
PARASTINÊ NE**

Destûra rûniştinê ya demki ji bo Swîsreyê. Mafê rûniştinê heta bi dawîbûna dema derbasbûna destûrê nayê garantikirin. Her karekî nû an guhertina kar bi destûrek berê ve girêdayî ye.

ASTÊN ZIMAN JI HÊLA QANÛNÊ VE TÊN XWESTIN

Qanûna Federal li ser Welatiyên Biyanî û Entegrasyonê (FNIA) û Qanûna Federal li ser Welatibûna Swîsreyê (SCA) ji desthilatdariya kantonê ferz dike ku şareziyîn ziman ên kesên ku welatiyên biyanî ne li ber çavan bigire. Ji ber vê yekê, Encûmena Federal asta ziman a mecbûrî ku ji bo hevgîhîna malbatê, nûkîrina destûra rùniştinê (destûra B), dayîna destûra niştecihbûnê (destûra C), û her weha prosedûra welatîbûna Swîsreyê diyar kiriye.

QEBUGÜLKIRINA DEMKİ (DESTÛRA F)

A1 DEVKÎ

Hevjîn bi rêya hevgîhîna malbatê (penaber jî di nav de) bi awayekî demki tê qebûlkirin. (Bend. 74a ASEO).

RÙNIŞTIN (DESTÛRA B, DERVEYÎ YE-EFTA)

A1 DEVKÎ

Hevjîna xwedîyê niştecihbûnê an ku bi rêya hevgîhîna malbatê bi destûra rùniştinê. (Bend. 73a ASEO). Ve-qetîna zecaw an malbatê (Bend. 77 ASEO).

NIŞTECIHBÛN (DESTÛRA C YA GIŞTİ)

A2 DEVKÎ A1 NIVÎSKÎ

Piştî rûniştina 10 salan tê dayîn (Bend. 60 ASEO). Destûra nû piştî mana li derveyî welat (Bend. 61 ASEO) an piştî paye daxistinê (Bend. 61a ASEO).

Hevjîna xwedîyê destûra niştecihbûnê an welatiyekî Swîsreyî (Bend. 73b ASEO). Welatiyên hin welatê* ku bi Swîsreyê re peymanê damezrandinê hene, ji şertê zimanê Frensi muaf in.

VEGERÎNA DESTÛRA B BO DESTÛRA C

Destûra niştecihbûnê (destûra C) ji destûra rûniştinê (destûra B) statûyeke saxlemtir pêşkêş dike. Piştî mawemekî ji 5 heta 10 salan, li gorî niştevanî û sedema mayînê, kesek xwediyyê destûra B dikare serlêdana destûra C bike.

Ji bo hemwelatiyên welatên ne-fransî-axêv, sertifikayek fermî ya asta fransî girînge da ku destûrnameyek C bistînin.

MIROVÊN BÊYÎ DESTÛRA RÛNIŞTINÊ

Mewzûata Swîsreyê di bin hin şertan de rê dide kesên ku bêyî destûra rûniştinê li Swîsreyê dijin bê sazkirin; heke entegrasyona wan serketî be û dema mayîna wan bi girîngî û têra xwe hatibe îsbatkirin. Bi awayekî beyan, serîlêdanji Kantonê (Service de la Population – SPOP) re tê şandin, ku biryarê dide ka wê ji rayedarên federal re bişîne. Rêzname tenê gava ku ji hêla Konfederasyonê ve hate pejirandin bi bandor e.

SAZUMAN (DESTÛRA C YA PÊŞİNDE)

B1 DEVKÎ A1 NIVÎSKÎ

Destûra pêşînde piştî 5 salên mayînê (Bend. 62 ASEO).

WELATÎBÛN

B1 DEVKÎ A2 NIVÎSKÎ

Welatîbüna giştî piştî 10 salan. Ji bo hevîjîna welatiyekî Swîsreyî, piştî 5 salan welatîbüna hêsankirî (Bend. 6. SCO)

1.2 GAVÊN DIVÊ BÊN BICIH ANÎN JI BO DESTÛRA RÛNIŞTINÊ

DIVÊ EZ TÊKILYÎ BI KÊ RE DANIM?

→ Ewropiyê YE û EFTA

Bi şaredariya li Swîsreyê ku rûniştina we lê ye têkili danin (Contrôle des habitants).

→ Welatiyên welatên din

Bi nûneratiya Swîsreyê (balyozxane an konsulxane) ya ku li welatê rûniştina we lê ye têkili danin.

Di herdû rewşan de, dê dosya ji Service de la Population a kantona Vaud re were şandin, da ku serlêdan were prose kirin.

BELGEYÊN BO
SERLÊDANÊ
DIVÊ BÊN PEYDA KIRIN
vd.ch > Thèmes >
Population > Population
étrangère > Entrée et séjour

JI BO EWROPIYAN DESTÛRÊN RÛNIŞTINÊ (YE, EFTA): BELGEYÊN FORMATÂ KREDÎ QERTA NÛ

Ji 1 Tîrmeh 2021 ve, Ewropiyên ku ji gerîna serbest sôd werdigirin (welatiyên Yekîtiya Ewropî an Sazûmana Bazirganiya Serbest a Ewropî) ku destûrên xwe werdigirin an nû dikin, li şûna belgeya kaxezê, di formata karta krediyê de belgeyek lamînkirî distînin.

Ev nûyatî ji bo wan tê wateya ku her 5 salan carekê ji bo qeydkirina daneyên dîjîtal biçin Navenda Biyometrik û Belgeyên Nasnameyê li Lausanne (li Flon). Di karta pêşerojê de dê îmze û wêneyekî bi formata dîjîtal hebe.

Heta niha, tenê welatiyên welatên sêyemîn xwedîyê kartêne weha bûn (serdana Navenda Biyometrikê tê xwestin).

DADWERİYA FEDERAL

Biryara dayîna an nedayîna statuya penaberiyê bi xumalî bi rayedarên federal re ye (Secrétariat d'État aux migrations et Tribunal administratif fédéral). Kantonan di proseya penaberiyê de raye nîne.

KRÎTER

Krîterên entegrasyonê ji bo nirxandina serlêdana penaberiyê nayêن bikar anîn.

Ji bo naskirina statuya penaberiyê û dayîna mafê penaberiyê, rayedarên federal berê xwe didin ka hewcetî bi parastinê heye an na. Ew dinirxînin ka ew kes li welatê xwe di bin xetereyê de ye an na. Ji ber vê yekê krîterên entegrasyonê li Swîsreyê ji bo nirxandina serlêdana penaberiyê nayêن bikar anîn.

Kesêن ku mafê penaberiyê werdigirin destûra rûniştinê (Destûra B) distînin. Kesêن ku tenê xwedî statuya penaberiyê ne an jî nikarin bêñ vegerandin «Destûra Demkî» (Destûra F) distînin. Divê yên din hemî li Swisreyê nemînin.

RÊZNAMEYA KESÊN SERLÊDANA WAN A PENABERIYÊ HATIYE RED KIRIN

Di bin hin şert û mercan de, bi taybetî heke herî kêm 5 sal li Swîsreyê bir, bêyi ku sûcek kiribin û heke rayedar her dem cihê mana wan zanibin, kesêن ku mafê penaberiya wan hatiye red kirin dikarinji Kantonê bixwazin ku pêşniyarekê ji bo serarastkirinê pêşkêşî rayedarên federal bikin (Bend. 14, para.2 Asyla).

NOT

un évier

Un moule à
gâteau

mite à
vapeur

un décaps

une tasse

2 KÛRSÊN FRENSÎ

2.1 FÊRBÛNA FRENSÎ	16
2.2 SERTİFİKA	17
2.3 KÛRSÊN FRENSÎ YÊN BERDEST	18

2.1 FÊRBÛNA FRENSÎ

BI KURTÎ

Fêrbûna zimanê welatê ku hûn dixwazin lê bi cih bibin jiyana rojane gelek hêsan dike. Ev dihêle ku hûn agahdarî werbigirin, karekî bibînin, li gel cîranêñ xwe têkilî daynin, jiyana xwe ya civakî pêş ve bibin û di fêrbûna wan de alîkariya zarokên xwe bikin.

Qanûna integrasyonê dide zanîn ku divê mirov xwe bielimînin civak û awayê jiyana li Swîsreyê û fêrî zimanekî neteweyî bibin. Ji bo hin proseduran, wek nûkirina destürekê, rêveberiya kantonê dikare ji we belgeya asta Frensî ya we bixwaze.

ASTÊN ZIMAN

vd.ch > Thèmes >
Population > Population étrangère > Entrée et séjour > Federal Act on Foreign Nationals and Integration (FNIA)

ZÊDETIR AGAHDARÎ

7.4 Li gel gihiştinê perwerdehî dîtin

Ji bo mezinan, gelek kûrsêñ Frensî li seranserê herêma Vaud têne pêşkêş kirin. Di vê beşê de du cûreyên kûrsan hene: yên dibistanêñ taybet û yên sazûmanan.

ŞÊWIR

Rêyeke gelek baş a fêrbûna Frensî ev e ku hûn bi mirovîn din re hevdîtin bikin û beşdarî çalakiyên bidil, dema vala an entegrasyona civakî bibin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

10 Dema vala û jiyana civakî
7 Dibistan û perwerde

DIBISTANÊN TAYBET

Dibistanêñ taybet kûrsêñ Frensî pêşkêş dikin. Ev kûrs, bi lêçûnêñ bilindit, xwedî pilanêñ nermtir û daxwazêñ qebûlkirinê yên cûrbicûr in.

Hûn dikarin pêşniyarekê bi serdana malpera local.ch û têketina «Dibistana Ziman» di motora lêgerînê de bibînin.

Di malpera Sazûmana Vaud a Dibistanêñ Taybet (AVDEP) de rêbernameyeke van hemî dibistanêñ taybet heye.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

7.2 Ji 4 heta 15 salî: dibistana mecbûri û lênenîrîna biroj ji bo zarokan

Ji bo ciwanêñ ji 15 heta 20 salî yên nûhatî, dersêñ pêşwaziyê dihêlin ku fêrî Frensî bibin û perwerdehiyê bibînin. Serlêdana ji bo qebûlbûnê bi réya Portala Koçberiyê tê kirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

avdep.ch

2.2 SERTÎFÎKA

STENDINA SERTÎFÎKAYEKÊ

Ji bo hin proseduran (wek mînak ji bo serîlêdana destûra B, nûkirin, destûra C ya pêşbînîkirî an prosedureke welaftibûnê), rêveberî dê ji we belgeyeke asta Frensî ya we bixwaze.

Testa FIDE (Frensî, Elmanî, Îtalî) projeyeke Konfederasyonê ya teşwîqkirina zimanî bo koçberan e. Ev test dihêle hûn jêhatîyên xwe yên devkî û nivîskî kontrol bikin û pasaporteke zimanî ya ku asta Frensî ya we tesdîq dike bistînin. Rêxistinên cuda van nirxandinan pêşkêş dîkin. Ji bo bêtir agahdarî li ser navendên nirxandinê û daniştinên testê, ji kerema xwe serdana malpera pasaporta ziman bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

fide-info.ch

Sertifikayê din jîji bo derxistina pasaporta ziman têne nas kirin, wek sertifikaya Diplôme d'études en langue française (DELF). Ji bo bidestxistina wê, divê hûn ezmûneke Frensî ya nivîskî û devkî derbas bikin. Ji bo zêdetir agahdarî li ser daniştinên ezmûnê, ji kerema xwe serdana malpera Fondation Esprit Francophonie bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

delfdalch.ch

1.1 Kar, xwendin, beşdarbûna
endamekî malbatê

DAXWAZKIRINA SERTÎFÎKAYEKÊ

Heke we jixwe sertifikaya zimanekî din li Swîsre yan jî li derveyî welat wergirtiye û di listeya sertifikayê naskirî de ye, hûn dikarin wê ji Sekreteriya Fide re bişînin. Ew ê pasaporta ziman a ku li ser astêن têkildar, bi devkî û nivîskî, tesdîq bikin, bi wergirtina 20 CHF xerc bidin we.

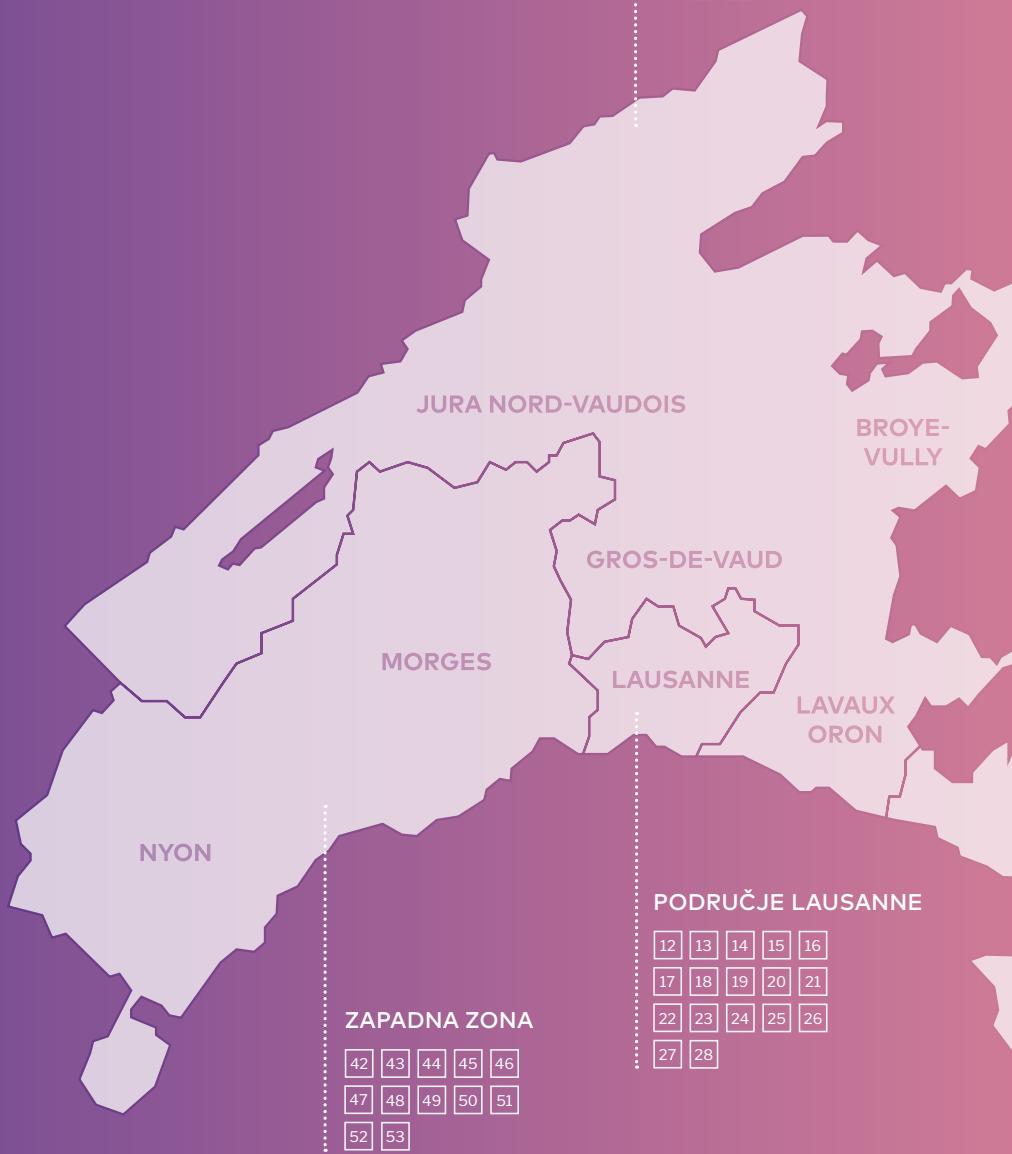
Heke jêhatiniyêن we yên zimanî di asta B1ê an bilindir bin, pêşkêşkirina dosyayeke pêbawer dibe ku jî bo bidestxistina pasaporta ziman rêya herî hêsan û biley be.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

fide-service.ch/fr/attestations/dossier-fide

2.3 KÛRSÊN FRENSÎ YÊN BERDEST

KÛRSÊN FRENSÎ

SAZUMANÊN LI KANTONÊ KU KURSÊN FRENSE PÊŞKÊŞ DIKIN

Dewlet destekê dide kûrsên Frensi yên ji hêla sazûmanan ve têne dayîn. Ev kûrs ji hêla pîsporêن perwerdekirî ve têne dayîn û ré ji bo budceyêن biçük heye. Sefêن pêşwaziyê carinan bi dersan re paralel têne peyda kirin. Hûn ê li jêr hin sazûmanêن ku kûrsên Frensi pêşkêş dikin bibînin. Hemî hûrgiliyêن di derbarê hemî pêşniyaran de li ser portala internetê ya "Hûn Bi Xêr Hatine Kantona Vaud" liberdest û guncaw in.

**NAVNÎŞA SAZUMANÊN
ONLINE**

🌐 [vaud-bienvenue.ch/
cours-de-francais](http://vaud-bienvenue.ch/cours-de-francais)

HERÊMA ROJHILAT

- 01
- 02
- 03
- 04
- 05
- 06
- 07
- 08
- 09
- 10
- 11

PAYS D'ENHAUT

RIVIERA

AIGLE

KURSÊN FRENSE

HERÊMA ROJHILAT

01 Appartenances – Espace femmes riviera

Kûrsên Frensi; ji bo jinêن ducanî yên koçber an dayikêن zarokêن biçük, li ser temayêن «Ducanî, welidandin û zarokatiya zû», bi lénêrîna zarokan ji bo zarokêن di temenê pêşdibistanê de. Pêşwazikirin, civîn û rênîşandina cîvakî ji bo jinêن koçber ên bi zarok an bê zarok.

- 📍 Vevey
- 📞 021 922 45 23
- ✉️ ef:vevey@appartenances.ch
- 🌐 appartenances.ch

02 Association AMIS

Kûrsên Frensi yên bi lénêrîna zarokan re ji bo zarokêن di temenê pêşdibistanê de. Atolyeya sihbetê ji bo jinêن koçber û Swisreyî, û her wiha ji bo zarokêن wan ên pêşdibistanê.

- 📍 Aigle
- 📞 024 466 76 00 | 077 507 62 17
- ✉️ info@planchette.ch
- 🌐 planchette.ch

03 Şaredariya Bex/LIBex

Kûrsên Frensî. Kursên ji bo mezinêñ ku zarokekî wan li Bex dixwîne, li ser xebata dibistanê û atolyeyêñ sihbetê. sihbetê disechine.

- ⌚ Bex
- 📞 079 686 6110
- ✉️ francais@bex.ch

04 Şaredariya Château-d'Œx

Kûrsên Frensî.

- ⌚ Château-d'Œx
- 📞 076 387 53 22
- ✉️ c.morier-genoud@bluewin.ch

05 Şaredariya Montreux

Kûrsên Frensî. Çalakiyêñ civakî yên cûrbicûr ji bo fêrbûn û pratikkirina Frensî.

- ⌚ Clarens
- 📞 079 228 62 16
- ✉️ info@francais-clarens.ch
- 🌐 francais-clarens.ch

Atolyeyêñ pêkguhartin û parvekirina serpêhatiyêñ jiyanê, bi Frensî, ji bo jinêñ koçber ligel zarokêñ xwe.

- ⌚ Clarens
- 📞 078 845 86 18
- 🌐 montreux.ch/habiter-et-decouvrir/integration/associtions-et-projets-dintegration

06 Şaredariya Roche

Kûrsên Frensî.

- ⌚ Roche
- 📞 077 407 58 75
- ✉️ integration@roche-vd.ch

07 Şaredariya Villeneuve -

**Commission d'Intégration
Villeneuve (CIV)**

Kûrsên Frensî û atolyeyêñ sihbetê.

- ⌚ Villeneuve
- 📞 077 407 58 75
- ✉️ integration@villeneuve.ch

08 ECAP Vaud

Kûrsên Frensî.

- ⌚ Vevey
- 📞 021 923 59 90
- ✉️ infovd@ecap.ch
- 🌐 ecap.ch/fr

09 Français en jeu

Kûrsên Frensî.

- ⌚ La Tour-de-Peilz, Clarens, Lutry, Paudex, Montreux
- 📞 021 552 44 05
- ✉️ riviera@francaisenjeu.ch
- 🌐 francaisenjeu.ch/poles/est-vaudois/

Kûrsên Frensî ji bo nûdestpêkirian. Ji bo dêûbavêñ dixwazin fêri ziman bibin da ku çêtir fêm bikin ka zarokêñ wan li dibistana Vaud ci dijîn.

- ⌚ Vevey, Clarens, Montreux, Pully, Aigle
- 📞 021 552 44 05
- ✉️ riviera@francaisenjeu.ch
- 🌐 francaisenjeu.ch/poles/est-vaudois/

10 Lire et écrire

Ji bo mezinêñ bi pirsgirêkên nexwendewariyê dersêñ xwendin û nîvîsinê.

- ⌚ Vevey, La Tour-de-Peilz, Clarens, Aigle
- 📞 021 922 46 10
- ✉️ riviera@lire-et-ecrire.ch
- 🌐 lire-et-ecrire.ch/vaud

11 Bajarê Vevey

Kûrsên Frenşî. Atolyeyêن pêkguhartin ú parvekirina serpêhatiyêن jiyanê, bi Frenşî, ji bo déübavêن koçber. Atolyeyêن sihbetê ji bo jinêن koçber li gel zarokêن xwe.

- ⌚ Vevey
- ☛ 021 925 53 18
- ✉ cohesion.sociale@vevey.ch

HERÊMA LAUSANNE

♀ ŞEWIR

Ji bo lîsteyeke berfireh a kûrsên Frenşî li Lausanne, hûn dikarin tekîlî bi Bureau lausannois pour les immigrés(BLI) (p. 22) re daynin.

12 Appartenances – Espace femmes Lausanne

Kûrsên Frenşî; ji bo jinêن ducanî yên koçber an dayikêن zarokêن biçük, li ser temayen «Dîcanî, welidandin û zarokatiya zû», bi lénêrîna zarokan ji bo zarokêن di temenê pêşdibistanê de. Pêşwazîkirin, civîn û rênîşandina civakî ji bo jinêن koçber ên bi zarok an bê zarok.

- ⌚ Lausanne
- ☛ 021 351 28 80
- ✉ ef.lausanne@appartenances.ch
- 🌐 appartenances.ch

13 Appartenances – Espace hommes Lausanne

Kurs û atolyeyêن Frenşî yên danasînê ji bo zilamêن koçber. Berdewamiya pêşwazîkirin, guhdarîkirin û rênîşandin ji bo zilamêن koçber di rewşenê psikolojîk ên bi xeter de.

- ⌚ Lausanne
- ☛ 021 320 01 31
- ✉ eh.lausanne@appartenances.ch
- 🌐 appartenances.ch

14 Armée du salut

Kûrsên Frenşî.
⌚ Lausanne
☛ 021 312 73 52
🌐 ads-arclemanique.ch

15 Association Nouvelles perspectives

Rojên şemiyê kûrsên Frenşî
û atolyeyêن sihbetê.
⌚ Lausanne, Chavannes-près-Renens
☛ 078 848 67 27
✉ info@nouvelles-perspectives.ch
🌐 nouvelles-perspectives.ch

16 Association Palabres

Atolye û cihêن sihbetê yên Frenşî.
⌚ Lausanne
✉ info@palabres.ch
🌐 palabres.ch

17 Bourse à travail

Kûrsên Frenşî.
⌚ Lausanne
☛ 021 323 77 15
✉ bourse.travail@gmail.com
🌐 la-bourse-a-travail.ch

18 Communauté Sant'Egidio

Kûrsên Frenşî.
⌚ Lausanne
☛ 078 641 08 33
✉ francais@santegidio.ch
🌐 santegidio.ch

19 CORREF

Kûrsên frenşî û hesabkirin.
⌚ Lausanne
☛ 021 341 71 11
✉ administration@corref.ch
🌐 corref.ch

20 ECAP Vaud

Kûrsên Frenşî.
⌚ Lausanne
☛ 021 320 13 27
✉ infovd@ecap.ch
🌐 ecap.ch/fr

[21] EPER

InfoSuisse 50+. Kûrsêñ Frensî
yên pratîk ji bo yên pîr.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 613 40 70
 @ info@eper.ch
 🌐 eper.ch/project-explorer/infosuisse-50

[22] Français en jeu

Kûrsêñ Frensî ji bo dêubavêñ ku dixwazin
fêri ziman bibin da ku baştir fam bikin ka
zarokêñ wan li dibistana Vaud çi dijîn.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 329 04 49
 @ lausanne@francaisenjeu.ch
 🌐 francaisenjeu.ch/cours/

[23] Lire et écrire

Ji bo mezinêñ bi pirsgirêkêñ nexwendewa-
riyê dersêñ xwendin û nivîsînê.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 329 04 48
 @ lausanneetregion@lire-et-ecrire.ch
 🌐 lire-et-ecrire.ch/vaud

[24] OSTARA

Kûrsêñ Frensî û tekniķêñ fêrbûnê
(*Brain Gym*) ji bo jinêñ koçber.
 ☎ Lausanne
 @ laure.caron@associationostara.ch
 🌐 associationostara.ch

[25] Pôle Sud

Kûrsêñ Frensî.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 311 50 46
 @ info@polesud.ch
 🌐 polesud.ch/activites-regulieres

[26] Université de Lausanne

Kûrsêñ betlaneyê (kûrsêñ Frensî
yên kûr wekî zimanekî biyanî).
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 692 30 90
 @ coursdevacances@unil.ch
 🌐 unil.ch/cvac/en/home.html

[27] Université populaire de Lausanne

Kûrsêñ Frensî.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 315 24 24
 @ info@uplausanne.ch
 🌐 uplausanne.ch

**[28] Bureau lausannois pour les
immigrés (BLI) (Daîreya Koçberîyê
ya Lausanne) – Bajarê Lausanne**

Kûrsêñ fransî yên belaş di dema
havîn li Vidy-Plage.
 ☎ Lausanne
 Ⓛ 021 315 72 45
 @ bli@lausanne.ch
 🌐 lausanne.ch/vidy-plage

HERÊMA BAKÛR

29 Appartenances – Espace femmes Yverdon

Kûrsêñ Frenşî yên bi lénérîna zarokan ji bo zarokên di temenê pêşdibistanê de. Pêşwazîkirin, civîn û rênîsandina civakî ji bo jinêñ koçber ên bi zarok an bê zarok.
 ☎ Yverdon-les-Bains
 ☎ 024 426 03 36
 @ efyverdon@appartenances.ch
 ® appartenances.ch

30 Caritas Vaud

Kûrsêñ Frenşî yên bi lénérîna zarokan ji bo zarokên di temenê pêşdibistanê de.
 ☎ Yverdon-les-Bains
 ☎ 024 425 32 48

Kûrsêñ Frenşî
 ☎ Orbe, Chavornnay
 ☎ 079 289 10 88
 @ coursdefrancais@caritas-vaud.ch
 ® caritas-vaud.ch/nos-prestations/
 formations/cours-de-francais

31 CISEROC

Atolyeyêñ ji bo pékguhartin û parveki-
 rîna serpêhatiyêñ jiyanê, bi Frenşî.
 ☎ Orbe
 ☎ 079 289 10 88
 @ ciseroc@orbe.ch
 ® orbe.ch/ma-ville/integration/ciseroc

32 Şaredariya Yverdon-les-Bains

Kursêñ Frenşî di havînê de li gel
 lénérîna biroj têne pêşkêş kirin.
 ☎ Yverdon-les-Bains
 ☎ 024 423 69 44
 @ integration@yverdon-les-bains.ch
 ® yverdon-les-bains.ch/vie-quoti-
 dienne/cohesion-sociale/integration

33 Şaredariya Payerne

Kûrsêñ Frenşî bi lénérîna zarokan
 ji bo zarokên di temenê pêşdibis-
 tanê de û atolyeyêñ sihbêtê.
 ☎ Payerne
 ☎ 026 662 68 68
 @ helene.lelievre@payerne.ch
 ® payerne.ch/controle-habitants-
 bureau-étrangers/cours-de-francais

34 Commission d'intégration d'Avenches

Kûrsêñ Frenşî.
 ☎ Avenches
 ☎ 026 675 51 21 | 026 676 72 19
 @ integration@commune-avenches.ch
 ® commune-avenches.ch

35 ECAP Vaud

Kûrsêñ Frenşî.
 ☎ Yverdon-les-Bains, Le Sentier
 ☎ 021 320 13 27
 @ infovd@ecap.ch
 ® ecap.ch/fr

36 Français en jeu

Ji bo dêûbavêñ ku dixwazin fêrî ziman
 bibin da ku çêtir fêm bikin ka zarokên
 wan li dibistana Vaud ci dijîn.
 ☎ Moudon, Lucens
 ☎ 021 552 44 03
 ☎ Penthalaz
 ☎ 021 552 44 06
 ☎ Échallens
 ☎ 021 552 44 06
 @ gdv@francaisenjeu.ch
 ® francaisenjeu.ch/cours

37 Le pont du savoir

Atolyeyêñ pékguhartin û par-
 vekirina serpêhatiyêñ jiyanê, bi
 Frenşî, ji bo jinêñ koçber.
 ☎ Yverdon-les-Bains
 ☎ 078 661 31 93

38 Lire et écrire

Ji bo mezinêni bir pîrsigirêkên nexwendewariyê dersêni xwendin û nîvisinê. Hişyariya zarakan ji bo zarokêni di temenê pêşdibistanê de.

Yverdon-les Bains.

- ⌚ Yverdon-les-Bains, Orbe,
- Le Sentier, Payerne, Lucens,
- Moudon
- ⌚ 024 426 15 29
- @ nordvaud@lire-et-ecrire.ch
- 🌐 lire-et-ecrire.ch/vaud

39 Passerelle

Qada pêşwaziyê ji bo hemî jinêni koçber ên bi zarok an bê zarok ji bo praktîka Frenşî.

- ⌚ Le Sentier
- ⌚ 077 434 77 02 | 078 707 97 01
- @ passerelle.valleedejoux@gmail.com
- 🌐 gamvj.wordpress.com

40 Tisserands du monde

Kûrsêni Frenşî bi lénérîna zarakan ji bo zarokêni di temenê pêşdibistanê de.

- ⌚ Yverdon-les-Bains
- ⌚ 076 239 71 83
- 🌐 tisserandsdumonde.ch

41 Verso

Kûrsêni Frenşî.

- ⌚ Yverdon-les-Bains
- ⌚ 024 420 10 45
- @ info@verso-yverdon.ch
- 🌐 verso-yverdon.ch

ZAPADNA ZONA**42 Association Bienvenue**

Kûrsêni Frenşî bi lénérîna zarakan ji bo zarokêni di temenê pêşdibistanê de.

- ⌚ Crissier
- ⌚ 079 453 45 79
- @ a-bienvenue@hotmail.com
- 🌐 association-bienvenue.com

43 Association Franc-parler

Kûrsêni Frenşî.

- ⌚ Renens
- ⌚ 021 634 69 63
- @ info@franc-parler.ch
- 🌐 franc-parler.ch

44 Association Nouvelles perspectives

Rojêni şemiyê kûrsêni Frenşî û atolyeyên sihbetê.

- ⌚ Morges, Chavannes-près-Renens
- ⌚ 078 848 67 27
- @ info@nouvelles-perspectives.ch
- 🌐 nouvelles-perspectives.ch

45 CARITAS Vaud

Kûrsêni Frenşî bi lénérîna zarakan ji bo zarokêni di temenê pêşdibistanê de.

- ⌚ Nyon
- ⌚ 079 621 43 93
- ⌚ Gland
- ⌚ 079 621 43 93
- @ info@caritas-vaud.ch
- 🌐 caritas-vaud.ch/nos-prestations/formations/cours-de-francais

46 Şaredariya Cossonay

Kûrsêni Frenşî bi lénérîna biroj.

- ⌚ Cossonay
- ⌚ 021 863 22 00
- @ secretariat@cossonay.ch
- 🌐 cossonay.ch/social-et-sante/cours-de-francais

47 Şaredariya Nyon

Kûrsên Frensî li ber avê û kûrsên

Frensî yên herwe di havînê de.

⌚ Nyon

⌚ 079 211 02 74

@ integration@nyon.ch

🌐 nyon.ch/integration

48 ECAP Vaud

Kûrsên Frensî.

⌚ Nyon

⌚ 021 320 13 27

@ infovd@ecap.ch

🌐 ecap.ch/fr

49 Français en jeu

Kûrsên Frensî.

⌚ Morges

⌚ 021 552 44 02

⌚ Renens, Prilly

⌚ 021 552 44 04

Dersên Frensî yên destpêkî ji bo
dêubavênu ku dixwazin fêrî ziman bibin
da ku çêtir fam bikin ka zarokên wan
li dibistana Vaud ci tecrûbe dikin.
Kûrsa pêşvebirina zimanê nivîskî.

⌚ Renens, Écublens

⌚ 021 552 44 04

@ uest@francaisenjeu.ch

🌐 francaisenjeu.ch/cours

50 Globlivres

Atolyeyêne pêkguhartin û parvekirina
serpêhatiyan bi Frensî bi lînêrîna zarakan
ji bo zarokên di temenê pêşdibistanê de.

⌚ Renens

⌚ 021 635 02 36

@ info@globlivres.ch

🌐 globlivres.ch

51 Lire et écrire

Ji bo mezinêni bi pirsgirêkên

nexwendewariyê

dersên xwendin û nîvisînê.

⌚ Prilly, Renens, Écublens

⌚ 021 329 04 48

⌚ Morges, Nyon, Rolle

⌚ 022 366 34 04

@ lacote@lire-et-ecrire.ch

🌐 lire-et-ecrire.ch/vaud

52 Şaredariya Rolle

Kûrsên Frensî.

⌚ Rolle

⌚ 079 449 70 06

@ edith.norwell@bluewin.ch

🌐 rolle.ch

53 OSTARA

Kûrsên Frensî û tekniikên fêrbûnê (Brain
Gym) ji bo jînêni koçber bi lînêrîna zarakan
ji bo zarokêni di temenê pêşdibistanê de.

⌚ Renens

🌐 associationostara.ch

NOT

3 KAR

3.1 ŞERTÊN GIHÎŞTINA BAZARA KAR	28
3.2 BERÎ DESTPÊKIRINA KAR	30
3.3 KAREK MIN HEYE	33
3.4 HEKE MIN KARÊ XWE WENDA KIR	36

Mrs. Paula Barry

Career Objectives

Seeking a position where I will have the opportunity of working in creative, dynamic and fast-moving environment, improving and using all the personal and educated knowledge that not only increase the fiscal viability of the organization, but better my career prospects as well.

Experience

Current Employer
Position Held
Period of Service
Responsibilities

: Vero PR Company, HCMC
: Account Executive & Account Manager
: September 2011- Present

- : Worked as Account Executive for 3 months and now is an Account Manager
- : Successfully worked with colleagues to organize the company's networking event in Ly's Club on March 1st, 2012 with the participation of more than 250 guests and collected valuable database
- : Building client relationships to assigned accounts
- : Providing constant leadership in servicing clients day-to-day and team to handle day-to-day account servicing & dealing with clients
- : Developing PR strategy planning and over-all project management
- : Pitching interesting stories to send to mainstream & target media

: Maison Joint Stock Company, HCMC
: PR/Marketing Intern
: October 2010- April 2011

Interned for 3 months as PR/Marketing Manager Assistant and worked Marketing Specialist for 4 months.
Worked in the busy PR/Marketing Department, covered all the aspects of PR & Advertising activities. Involved in assistance, assessment and recommendation to colleagues, kept contact and informed with the journalists of 10 most famous magazines in Vietnam.
Sponsored the Creative Strategy Plan to push the sale of all 10 fashion brands for the whole 2011.
Created the Creative Concept for the fashion show of Charlton & Charles Collection 2011.
Successfully managed the Fashion Show of Mingo & Charles Collection 2011.
Finally worked with PR/Marketing work members to help the transportation Event 2010 at Vietnam in November 2010, which all the functions of logistics.

3.1 ŞERTÊN GIHÎŞTINA BAZARA KAR

BI KURTÎ

Hebûna destûra rûniştinê bi tenê mafê xebatê li Swîsreyê nadî. Şertên gihîştina bazara kar li gorî destûra rûniştinê û welatê jêderê diguhere.

Her kesê biyanî yê ku xwedîyê destûra rûniştinê ya ku di çarçoveya hevgîhîna malbatê de hatî dayîn e, dikare çalakiyeke bikêr birêve bibe.

→ Welatiyê YE û EFTA

Welatiyên Yekîtiya Ewropî (YE) û Sazûma-na Bazirganiya Serbest a Ewropî (EFTA) çi gava hatina xwe ji bo ofisa Contrôle des Habitants ya şaredariya xwe ya niştecîbûnê ragihandin, dikarin di prensîbê de kar bikin.

ŞERTÊN TAYBET ÊN LI SER PENABERIYÊ

Ji bo zêdetir şertên taybet ên gihîştina bazara karî wek hin destûrên ku bi penaberiyê ve girêdayî ne, hûn ê li jêr zanyariyên pêwîst bibîrin.

→ Destûra F

Ji 1ê Rêbendana 2019an û vir ve, kesên xwedî destûra F bi şertê ragihandina çalakiyê ji rayedaran re, girêdayî an negirêdayî dikarin çalakiyeke bikêr bikin, kar û karbenda xwe biguherînin. Qanûndanerê bi rastî nirxand ku pêwîst bû ku astengiyên rêverbîriyê yên li pêsiya gihîştina wan a bazara kar ji holê bêr rakirin û prosedûra destûrê ya berê bi ragihandineke hêsan a çalakiya wan were guhertin.

→ Destûra N, belavoka serlêdana penaberiyê

Her çalakiyeke karbendî bi şertê daxwaza destûrê ve girêdayî ye. Destpêkirina kar tenê piştî bîryara erêmî ya fermî ya Direction générale de l'emploi et du marché du travail (DGEM) pêkan e.

Çi gava kesê di prosedura penaberiyê de ji bo kantonekê were veqetandin (ü ji navenda federal derkeve), di bin hin şert û mercan de pêkanîna çalakiyeke pêkan dibe. Divê li gorî müçe û şertên kar ên asayî tevbigerin; divê wergirtina kar a penaberîkî ne li diji pêşaniya ku bi qanûnê ji bo karkerên jin û karkerên herêmî (Swîsreyî an biyaniyên ku li Swîsreyê dijîn) û welatiyên Yekîtiya Ewropî hatiye dayîn be.

Kanton her wiha mafê sînordarkirina çalakiya penaxwazan ji bo hin besên aborî parastî digirin.

Peyman dikare di çarçoveya peymaneke demekî ne diyar de pêk were. Lîbelê, heke serlêdana penaberiyê hatibe redkirin, dê were sekinandin.

Çi gava biryareke neyînî ya li ser serlêdana penaberiyê bikeve rewacê (ferz be), êdî destpêkirin an domandina çalakiyeke bikêr ne pêkan e. Heke ew di karekîde bin, divê di dawiya heyama derketinê ya ku ji hêla Konfederasyonê ve hatî destnîşan kirin de dev jê berdin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 1.1 Kar, xwendin, beşdarbüna
endamekî malbatê

Ji bo ku hûn şertên gihîştina bazara karî li gorî destûra rûniştina xwe bibînin, hûn dikarin serî li Rêbernameya Kar ya li ser lînka ïnternetê ya jérîn de bidin.

ŞERTÊN GIHÎŞTINA
BAZARA KAR LI GORÎ
DESTÛRA RÛNÎŞTÎNA WE

 vd.ch > Thèmes >

Population > Intégration
des étrangers et prévention du
racisme > Publications du BCI

3.2 BERÎ DESTPÊKIRINA KAR

LÊGERÎNA KAR

Hin rêyên bidextxistina karekê li Swîsreyê hene. Bicîhanîna çalakiyeke bi muçe bi giştî prosedurên pêşîn ên wekî naskirina perwerdeya we û tecrûbeya karbendî ya ku li welatê we yê jêderê hatiye bidestxistin hewce dike.

Heke hûn li kantona Vaud li kar digerin, hûn dikarin:

- ➡ Bersiva pêşniyarên kar ên li ser ûnterê an di rojnameyan de bidin.
- ➡ Dosyayeke «serlêdana ne hatî xwes-tin» ji şirketênu ku we eleqedar dikin re bişînin. Hûn dikarin navnîşanên şirketan li ser swissfirms.ch bibînin.
- ➡ Li ajanseke peydakirina kar ku dê wekî navbeynkar ji bo karêñ demkî tevbigere qeyd bibin (hûn ê wan li ser malpera swissstaffing.ch bibînin).

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 5.3 Pergala sê-stûnî û sigorteya bêkariyê

♀ ŞÊWIR

Her weha lêgerîna nasen xwe ji bir nekin: 5% ji mirovan bi saya tora xwe ya civakî li Swîsreyê kar dibînin.

DOSYA SERLÊDANEÊ

Ji bo bersivdana pêşniyarek kar, pir kar-sazên Swîsreyî dê ji we bixwazin ku hûn ji wan re «dosya ya serlêdanê» bişînin ku tê de belgeyên jêrîn hene:

- ➡ Nameyeke pêşber;
- ➡ Kurtejiyana we (CV);
- ➡ Kopiyeke diploma û sertifîkayêñ perwerdehiya we;
- ➡ Kopiyeke sertifîkayêñ we yên kar.

Heke dosya we bala wan bikşîne, ew ê paşê ji bo yek an çend hevpeyivînên kesane bi we re têkilî daynin.

DÎTINA KARBENDEK LI GEL GIHÎŞTINA WE

Office cantonal d'Orientation Scolaire et Professionnelle (OCOSP), bi Navendêñ Herêmî yên xwe, entegrasyona karben-dî û karbarîtiya hemî mirovan, temen û perwerdehiya wan çi be bila bibe, pêşve dixe. Ew di pêvajoya avakirina projeyeke karbendî ya li Swîsreyê de nirxandinan, gelek agahdarî û piştgirî ji bo serlêderan pêşkêş dike.

CENTRES REGIONAUX
D'ORIENTATION
SCOLAIRE ET
PROFESSIONNELLE

🌐 vd.ch > Thèmes >
Formation > Orientation > Contact
et adresses de l'OCOSP et
des Centres d'orientation

RÊBERÎ JI BO KESÊN
NÛ HATINE

🌐 vd.ch > Thèmes >
Formation > Orientation >
Pour les personnes
arrivées récemment dans
le canton de Vaud

Portala agahdariyê ji bo rêberiya pîşeyî,
akademîk û kariyeré hemî zanyariyên li ser
şagirt, pîse û perwerdehiyê berhev dike.

ZÊDETIR AGAHNDARÎ

🌐 orientation.ch

**QEBÜLKIRINA DÎPLOMAYÊN
BIYANÎ Û SERTÎFKAYÊN KARBENDÎ
JI BO MEZINAN (CPA)**

Berî ku hûn li Swîsreyê dest bi kar bikin,
hin gav hene dibe ku hûn bicîh bînîn da ku
perwerdehî an tecrûbeya ku li welatê we yê
jêderê hatîye bidestxistin were qebûl kirin. Li
Swîsreyê, tê gotin ku hin karbendi têن «nû-
sazkirin». Wateya vê ew e ku pêkanîna van
karbendan sernaveke fermî ya naskirî hewce
dike. Wek mînak di rewşen bijîşkî, hemşîretî,
perwerdehiyê de, heke hûn bixwazin kar
bikin qebûlbûna dîplomayêne we mecbûrî ye.

We li derveyî welat xwendîye û hûn dixwazin
bîzanîn ka dîplomaya we li Swîsreyê tê nas
kirin? Zêdetir agajdarî li Secrétariat d'État
à la Formation, à la Recherche et à l'Inno-
vation (SERI) bîbînin.

SEH BIKIN KA DÎPLOMA

WE LI SWÎSRE TÊ

QEBÜL KIRIN

🌐 sbfi.admin.ch >

Formation >

Reconnaissance de diplômes étrangers >

Reconnaissance et autorités

compétentes > Professions réglementées et notes informatives

Mezinên xwedan tecrûbeya karbendî ya
çend salan di pîşeyeke ji cûreya CFC an
AFP de xwedî derfeta bidestxistina ser-
navê dawiya perwerdehiyê ne ku bi du
awayan prosedura jêhatîbûnê ji bo mezi-
nan bisopînin:

- An bi ihtimala wergirtina kûrsên amade-
kariyê dê bikeve ezmûna qedandina
şagirtiyê.
- An jî bi şopandina pêvajoyeke ji bo
pejirandina perwedeya berê (VAE). Ev,
peşvexisitina dosyayeke portfoliyoyê
ku wan jêhatîbûnên peywendifdar ên ku
bi profila jêhatinîyên pîşeya armanckirî
re têkildarin ku ji piştgiriya kolektif û
kesane sûd werdigire, digire nav xwe.

Her wiha, li ser bingeha kûrsa we ya
perwerdehiyê, mimkin e ku hûn karibin
perwerdehiyeyeke profesyonel a demkurt
bisopînin.

SERTÎFKAYÊN PROFESYONEL

BO MEZINAN (CFC, AFP)

Office cantonal d'orientation scolaire
et professionnelle (OCOSP)

📞 021 557 88 99

✉️ info.cpa@vd.ch

🌐 vd.ch/certification-adulte

ENTEGRASYONA KARBENDÎ

Gelek sazûmanan ji bo koçberan projevênt integrasyona karbendî çêkirine. Ev pêşniyar dikarin di légerîna we ya kar an perwerdehiyê de ji we re bibin aîkar. Hin ji wan li ser portala "Bi xér hatî kantona Vaud" hatine liste kirin.

SAZÛMANÊN
ENTEGRASYONA
KARBENDÎ

✉ vaud-bienvenue.ch >
Travail

DILXWAZÎ

Li gel berfirehkirina qada jêhatîn û tora we, dilxwazî dikare bibe pékolek ji bo bidestxistina karekî bi heq. Heke hûn dixwazin hefteyê çênd saeten ji bo sedemeke ku ji we re hêja ye an ji sazûmanekâ avabikin, hûn dikarin pirsyara énévolat-Vaud bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Bénévolat-Vaud, Centre de compétences pour la vie associative

- 📍 Avenue Ruchonnet 1
1003 Lausanne
- 📞 021 313 24 00
- ✉ info@benevolat-vaud.ch
- 🌐 benevolat-vaud.ch

॥ 10 Slobodno vreme i društveni život

TEDBÎRÊN SÎGORTEYA BÊKARIYÊ YA ENTEGRASYONA KARBENDIYÊ

Di bin hin şert û mercan de, tedbîrên integrasyonê yên karbendî ji bo kesên ku li herêma xwe di Navenda Kar a Herêmî (ORP) qeydkirî ne û ji wan re mafê tezmînata sîgorteya betaliyê hatiye dayîn, li bedrest in.

AFIRANDIN Û PÊŞVEBIRINA KARSAZÎ

Kantona Vaud çarçoveyeke cazib ji bo afirandin û pêşvebirina karsaziyan pêşkêş dike. Service de la Promotion de l'Economie et de l'Innovation (SPEI) rêberiya karsazan di hewildanêwan de dike û li gorî hewcedariyêwan berafî dike réexistinêrewa (şêwir, finans, piştgiriya teknolojik, hwd.). Piştgiriî ji bo şîketên ku di sektorêndustriyê û teknolojiya bilind de çalak in peydâ dibe.

SERVICE DE LA PROMOTION DE L'ÉCONOMIE ET DE L'INNOVATION (SPEI)

- 📍 Rue Caroline 11
1014 Lausanne
- 📞 021 316 60 21
- ✉ info.spei@vd.ch

Chambre vaudoise du commerce et de l'industrie (CVCI) xizmeta şêwira afirandina kar pêşkêş dike.

CHAMBRE VAUDOISE DU COMMERCE ET DE L'INDUSTRIE (CVCI)

- 📞 021 613 35 35
- ✉ creation@cvci.ch
- 🌐 cvci.ch Services > Entreprendre en pratique > Création d'entreprise

DÎTINA ÇARESERİYEKE BI LÊNÊRÎNA ZAROKAN

Gava li karekî digere, ji dêübav re pêdîvîye ku çareseriyeke bi Lênêrîna zarokan hebe.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

॥ 7.1 Berî dibistanê

3.3 KAREK MIN HEYE

33

BI KURTİ

Çalakiya karbendî li gorî maf û erkan e. Şer-tên kar, erkên bacê û peymanên kedê yên kolektif di ewil de tevlîhev xuya dikin. Ew bi rastî ji ya ku xuya dike hêsanter têne fêm kîrin ûzanîna wan girîng e. Li vir hûn ê hûrgiliyênu kû hûn lê digerin bibînin.

PEYMANA WERGIRTINA KAR

Çi gava kardêrek bîryar dide ku we wergire kar, ew ê peymaneke kar bi we bidin îmze bikin. Her çiqas peymana kar bi devkî were girêdan ji, li Swîsreyê pratîk ew e ku peymaneke nivîskî ji were îmze kîrin. Di her rewşê de, şert û mercen wergirtina kar (maweya peymanê, dema xebatê, mîqdarê müçeyê salane, cûreyê karê ku dê were kîrin, jêbirînen civakî, saetê kar, betlane, heyama ceribandinê û heyama agahdarkirinê, hwd.), divê berî destpêkirina çalakiya weya karbendî werin nîqaş kîrin.

MÛÇE

Li Swîsreyê, asta müçeyan li gorî sektora çalakiyê û herêmê gelek diguhere. Ew bi awayekî şexsî yan ji komî têne nîqaş kîrin. Qanûna Swîsreyê müçeyê herî kêm diyar nake: rîjeya müçeyê axleb di dema wergirtina kar de di navbera kardêr û karker de li hev tê kîrin.

Lêbelê, hin peymanen wergirtina kar ên kolektif û peymanen kar ên standard ji bo hin kategoriyen pîşeyan müçeyen herî kêm ên mecbûrî dabîn dikin. Müçe di navbera kardêr û karker de li hev tê kîrin. Ew bi gelek faktoran ve girêdayî ye (tecrûbe, jêhatîbûn, herêm, hwd.). Rîjeya müçeyê mehane an saetê tête diyar kîrin. Müçe bi giştî di dawiya mehê de ji hêla kardêr ve bi réya şandina hesaba bankê an postayê tê dayîn. Girîng e ku hûn kontrol bikin ka müçeyê we şandiye hesaba we. Karmend di prensîbê de daxuya-niyeke müçeyê ya mehane werdigirin.

Karmend dikarin bi fermî kardêr agahdar bikin da ku di demek guncaw de müçeyen wan bide wan û gefa rawestandina çalakiyên xwe yên karmendî bikin, ger di wextê xwe de müçeyen xwe wernegirin, bi şertê ku wan ewil karê lihevkirî bi cih anîbe. Müçeyê 13an tenê heke ew eskere di peymana kar de hatibe lihevkirin an bi peymaneke wergirtina kar ya kolektif an peymaneke kar a standard ve hatibe pejirandin, tê dayîn.

Müçeyen taybetî bi giştî ji bo karê bi şev, yekşem û betlaneyen fermî de têne kîrin, têne dayîn. Lê di rewşa karê şev an yekşemê bi berdewamî be, ev ne wusa ye. Heke hûn bixwazin zanyarî di derheqê müçeyen ku di pîşeyekê de wergirin, hesabkeren müçe hene, ku hinek ji wan li jêr têne liste kîrin.

HESABKERÊN MÜÇEYAN BIBÎNE

orientation.ch > Travail et emploi > salaire

Divê kardêr di warê mûçeyan de rêzê li prensîba wekheviya jin û mîr bigire. Bureau de l'égalité entre les femmes et les hommes dê ji we re bêje ka hûn ê di bûyera cudahî kirinê ya têkiliyên kar de çawa tevbigerin.

BUREAU DE L'ÉGALITÉ ENTRE LES FEMMES ET LES HOMMES

⌚ Rue Caroline 11
1014 Lausanne
📞 021 316 61 24
✉️ info.befh@vd.ch

QUTKIRİNÊN CIVAKÎ

Mûçeyên ku di peymaneke kar de hatine destnîşankirin wek mîktarên brût têne diyar kirin. Jêbirînên civakî di navbera şirket û karmend de wekhev têne parve kirin. Di nav van de sigorteya pîratîyê û jiyanê (AVS), sigorteya ji kar ketinê (AI), piştevaniya windakirina dahatan (APG), sigorteya bêkariyê (AC), alîkariyên domdar ên kantonê ji bo malbatan (PCFam) û sigorteya qezaya derkarbendî (AANP), prîma ku bi tevahî ji hêla şirketê ve tê dayîn, hene.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

⌚ 5.3 Pergala sê-stûnî û sigorteya bêkariyê

DEMÊ KARKIRINÊ

Karê bi mûçe bi demekî xebata diyarkirî ve girêdayî ye ku ji bo karmend mûçe tê dayîn. Qanûna Swîsreyê dirêjahiya herî zêde ya xebatê destnîşan dike:

- ➡ Hefteyê 45 saet ji bo karmendên karsaziyên endustriyê, karmendên ofisê, karmendên teknikî û karmendên firotanê yên zincireyên mezin ên perakendeyê.
- ➡ Hefteyê 50 saet ji bo karmendên din.

MALBAT

➡ Dayikti

Hin qanûnên li Swîsreyê mafêñ karkerên du-canî, karkerên welidandî û her weha dayikên hemşire sererast dikin. Ev, bo nimûne: şert û mercen xebatê û dirêjîya normal ya roja kar ji bo jinêñ du-canî, parastina li hember jîkaravêtinê di dema ducaniyê de û heta şazdeh hefte piştî welidandinê, qedexekirina kar ji bo heşt hefteyan piştî welidandinê, betlaneya dayikbûnê, mafê dema şîrdanê di dema xebatê de û hwd. ne.

➡ Bavyî

Ji 1'ê Rêbendana 2021an û vir ve zilamên ku dibin bav xwedî mafê deh rojêñ neçûna xebatê ne.

DAYIKTÎ – PARASTINA KARKERÊN JIN, SECO

🌐 seco.admin.ch >
Services et publications >
Publications >
Travail > Conditions de travail >
Brochures et dépliants

REZEKIRINA WEXTÊ KAR Û DAYIKTIYÊ, SECO

sec.admin.ch >
Services et
publications > Publications >
Travail > Conditions de travail >
Aide-mémoires et listes de contrôle.

KARÊ NERAGIHANDÎ

Li Swîsreyê, karê neragihandî, ku jê re «xebata li ser reş» ji tê gotin, neqanûnî ye. Dema ku ji yek erkên ragihandîne an destûrnameyê di warê qanûna sîgorteya civakî, mafêni biyaniyan, an qanûna bacê re rêz neyê girtin, em qala xebata ne diyar dikan.

PIŞTEVANIYA MALBATÎ

Piştrevaniya malbatê armanc dike ku beşek ji lêçûnên ku déûbav ji bo xwedîkirina zaraken xwe dikin, hevseng bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

5.4 Sîgorteya girêdayî dayikti û zarokan

PIRGIRÊKEKE MIN BI KARDÊR RE HEYE, EZ ÇI BIKIM?

Gelek sazûmanên karkeran ên kujê re «sendîka» tê gotin, li ber destê we ne ku li ser kar agahdarî bidin we û/an ji di her nakokiyeye ke bi kardêrê we re piştigirî bidin we.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

usv-vaud.ch

Di nav wan de, sendikaya UNIA ya bazirganiyê di mafêni mirovên bi orîjîna koçberiyê de pispor e. Çend besên wê hene ku li seranserî Vaudê belav bûne.

ZÊDETIR AGAHDARÎ UNIA

Place de la Riponne 4
1005 Lausanne
 0848 606 606
 vaud@unia.ch
 vaud.unia.ch

Çi gava kesek li bazara reş bixebite, tu garantiya mûçe û ewlehiya kar nîne. Lêbelê ew bi piranî bi dilkwaziya şirketê ve girêdayî ye, lê dîsa ji mafêni wan hene ku serlêdan bikin. Peymana kar a devkî şertên kar yên mînimûm wek mînak mafê mûçe li gorî edet û karmendiya herêmî, mafê betlaneyên bi pere, di bûyera qeza an nexweşiyê de berdewamkirina dayîna mûçe ji bo demek diyarkirî, lêhatina maweyên hişyariyê garantî dike.

Di bûyera karê neragihandî de, karmend dikare bi kardêrê xwe re diyalogê bixwaze. Di rewseke destvala de, ew dikarin serî li sendikayek (di nav wan de xebatkarên bêyi destûra rûniştinê) an Dadgeha Kar bidin. Di bûyera karê neragihandî de, şîrket ji hêla rayedaran ve tên cezakirin.

BAC

Her kesê ku li kantona Vaud dijî an jî çavkanîyeke wan a dahatê lê heye, pêwîst e li gorî mûçe û serweta xwe bacê bide.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

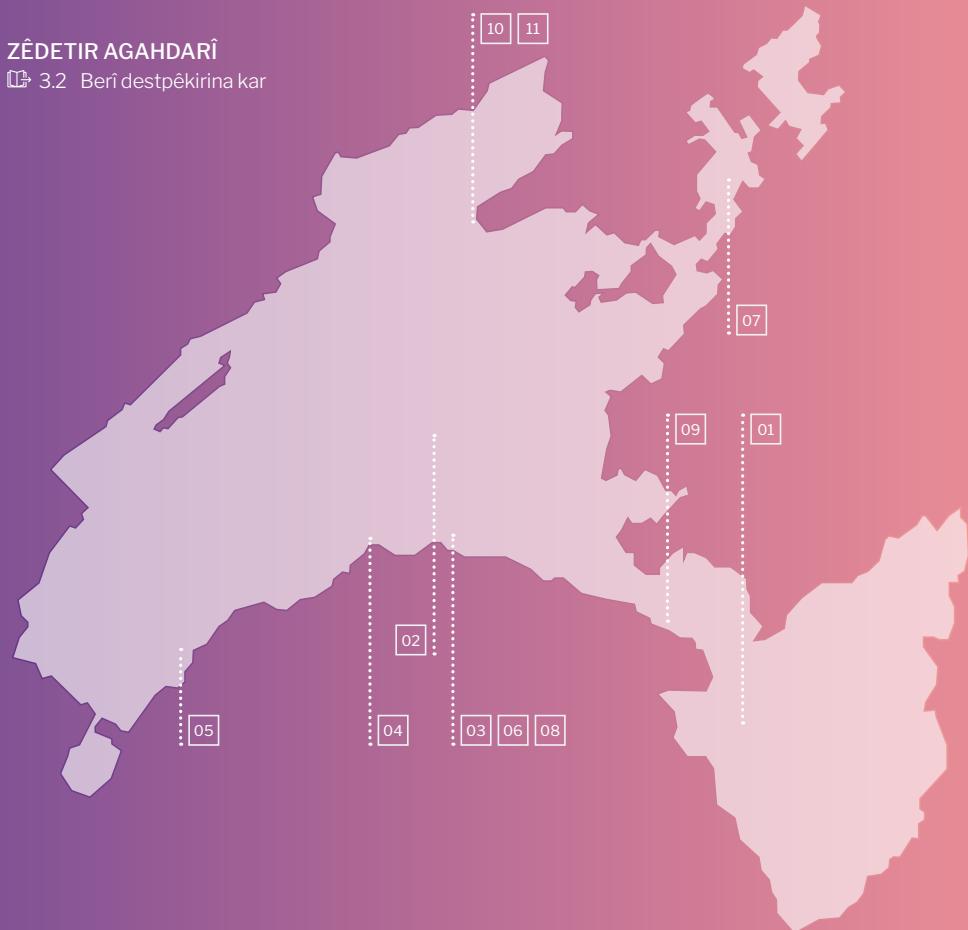
5.7 Sîgorte û bacê din

3.4 HEKE MIN KARÊ XWE WENDA KIR

Wendakirina karê xwe rewşek e ku dibê hûn rû bi rû bimînin. Saziyên, wek Offices Régionaux de Placement (Ofisên Karbendiyê yên Herêmî – ORP), dê ji we re bibin aîkar, bi taybetî da ku ji nû ve entegrasyona we di cîhana kar de hêsan bikin. Heke niyeta we hebe ku hûn bi serê xwe kar bikin, Service de la Promotion de l'Economie et de l'Innovation (SPEI) wê bikaribe şêwra we bike. Promotion de l'Economie et de l'Innovation (SPEI) jî dê bikaribe şêwirmendiya we bike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

3.2 Berî destpêkirina kar

SÎGORTEYA BÊKARIYÊ

Di bûyera wendakirina kar de, divê di zütirîn dem de (bi îdealî herî kêm mehek berê heke hûn roja bidawîbûna peymana xwe bizinan) ragihînin Offices Régionaux de Placement (ORP) ya herêma xwe. Ev ê bihèle ku hûn piştgiriya pisporekê werbigirin da ku ji nû ve entegrasyonâ we di nav bazara kar de hêsan bike û ji bo wergirtina aîkariyên darayî li sîgortega bêkariyê qeyd bike.

Servéyi Coordination des ORP de la Direction générale de l'emploi et du marché du travail (DGEM), Offices Régionaux de Placement (ORP) li seranserê kantona Vaudê têne belav kirin.

**AGAHDARÎ LI SER OFFICES
REGIONAUX DE L'EMPLOI**
 vd.ch > Thèmes > Économie >
Demandeurs d'emploi

ZÊDETIR AGAHDARÎ
 3.2 Berî destpêkirina kar

01 ORP Aigle

⌚ Rue de la Zima 4
Case postale 187 | 1860 Aigle
 ☎ 024 557 77 40
 @ orp.aigle@vd.ch

02 ORP Échallens

⌚ Place du Château 10 B
Case postale 231 | 1040 Échallens
 ☎ 021 557 18 90
 @ orp.echallens@vd.ch

03 ORP Lausanne

⌚ Place Chauderon 9, qata 3.
Case postale 5032 | 1002 Lausanne
 ☎ 021 315 78 99
 @ orp@lausanne.ch

04 ORP Morges

⌚ Avenue de la Gottaz 30
Case postale 2056 | 1110 Morges
 ☎ 021 557 92 00
 @ orp.morges@vd.ch

05 ORP Gland

⌚ Avenue du Mont-Blanc 24
1196 Gland
 ☎ 022 557 53 60
 @ orp.gland@vd.ch

06 ORP Ouest Lausannois, Prilly

⌚ Route de Renens 24
1008 Prilly
 ☎ 021 557 04 50
 @ orp.orpol@vd.ch

07 ORP Payerne

⌚ Rue de Guillermaux 1
1530 Payerne
 ☎ 026 557 31 30
 @ orp.payerne@vd.ch

08 ORP Pully

⌚ Avenue Charles-Ferdinand-Ramuz 43
Case postale 240 | 1009 Pully
 ☎ 021 557 19 10
 @ orp.pully@vd.ch

09 ORP Riviera, Vevey

⌚ Quai de Copet 1
1800 Vevey
 ☎ 021 557 15 00
 @ orp.riviera@vd.ch

10 ORP Yverdon-les-Bains

⌚ Rue des Pêcheurs 8A
1400 Yverdon-les-Bains
 ☎ 024 557 69 00
 @ orp.yverdon@vd.ch

11 ORP Orbe

⌚ Rue des Remparts 23
Case postale 165 | 1350 Orbe
 ☎ 024 557 79 70
 @ orp.orbe@vd.ch

NOT

4 RÛNIŞTGEH

4.1 DÎTINA RÛNIŞTGEHÊ	40
4.2 ALİKARÎ	43
4.3 GILÊŞ VEBIJARTIN	46
4.4 RÊBERNAMEYÊN JI BO TÊKILIYÊN BAŞ ÊN CÎRANTİYÊ	47

4.1 DÎTINA RÛNIŞGEHÊ

RÛNIŞTEH LI KANTONA VAUD

Li kantona Vaudê, peydakirina xanî dikare dem bigire û ji ber rewşa aloz a bazara xaniyan dijwar be. Her wiha divê bête zanîn ku kirê bi gelempêrî li bajaran ji deverên derdor bihatir in, ji ber vê yekê ji gengaz e ku mirov li cîhek ku bêtir li derûdorê bigere. Derdor deverin ku bi gelempêrî ji hêla veguhestina giştî ve pir baş têne xizmet kîrin.

Ya herî belavbûyî kirêkirina dayrek an xaniyekî bi rêya ajanseke emlaqê ye (ku jê re «régie» an «gérance» jî tê gotin). Hûn ê reklamên ji bo rûniştehê li ser înternetê an malperên ajansan peyda bikin.

Heke xaniyek bala we bikşîne, hûn dikarin seredana wir bikin. Heke bi dilê we be, hûn dikarin wê hingê dosya serîlêdanê ya xwe bişinin ajansa emlaqê. Hûn ê di reklama online de têkiliya kirêdar an emlaqfroş ku dê derdora dayreyê nişanî we bide, bibînin. Lêbelê, divê bê zanîn ku seredana cîhekê garantî nake ku ew ê were bidestxistin.

Q ŞÊWIR

Li gel kesên derdora xwe biaxivin
û tora cîvakî bikar bînin.

HIŞYARÎ

Xapandinên kirêkirina dayreyan zehf diqewimin. Ji pêşniyareke ku zêde balkêş xuya dike an şert û mercên ji bo dagirtina serîlêdanekê ku ji we re anormal xuya dike, haydar bin. Ji bo zêdetir agahdarî li ser xapan-dinên kirêkirina dayreyan, herin malpera polîsê kantona Vaud:

🌐 [> Criminalité >
Arnaque à la location
d'appartements](http://votrepolice.ch)

RABERKIRINA DOSYAYEKE AJANSEKE EMLAQÊ

Piştî serdanê, heke we cih qenc dît, hûn dikarin biçin ajansa emlaqê û dosyaya xwe ya ku tê de pêveyên jérin hene bişinîn:

- ➔ Forma agahdariya ajansê.
- ➔ Kopiyeke belgeya nasnameyê û/an destûra rûniştinê.
- ➔ Kopiyeke bordroya mûçeyê ya 3 mehîn dawîn.
- ➔ Jégira vê dawiyê ya Office des Poursuites

OFFICES DES POURSUITES

vd.ch > Autorités > Ordre judiciaire vaudois > Offices des poursuites

- ➔ Belgeya sîgorteya endamên malê û berpirsiyariya medenî (ne mecbûrî ye lê tê xwestin).

ZÊDETIR AGAHNDARÎ

5.6 Druga osiguranja

- ➔ Heke hûn van hemû şertan pêk neynin, hûn dikarin ji kesekî ku hûn nas dikin bixwazin ku ji bo we wek garantor tevbigere.

Heke pirseke we hebe, hûn dikarin rasterast bi ajansa emlaqê re têkilî daynin.

KIRÊNAME Û GARANTIYA KIRÊ

Piştî wergirtina rûniştgehê, di navbera kirêgir û ajansa emlaqê de peymaneke kirê tê îmze kirin. Axleb edet e ku di nav 30 rojan de garantiyeke kirê, ku bedelî kirêya 2 an 3 mehan e, bidin.

Du vebijarkên we hene li gorî rewşa we ya aborî:

- ➔ Bi kirênameyê, belgeyeke nasnameyê herin bankeyekê û li ser navê xwe hesabeke bankeyê ya «garantiya kirê» vekin. Hûn dikarin mîktarê daxwazkirî li wir razînin, ku heya kirê neyê radest kirin dê were asteng kirin.
- ➔ Nasek an şirketeke garantiyê bigirin ku ji we re weki garantor tevbigure. Mîktarê garantiya kirêya we dê ji hêla şirketa garantiyê ya ku we hilbijart ve were dayin. Di berdêla wê de, dive hûn prîmén salane bidin, ango bi qasî 5% ji mîktarê ku bi sê qatê kirêya mehane ye.

ENVANTER, KIRÊ Û LÊÇÜN

Gava di dema hûn têkevin dayreyê, di dema qeydkirina eşya de, pê ewle bin ku hemî zirara ku kirêgirê berê kiriye tê not kirin û heke hewce bike daxwaza tamîrkirina wan bikin. Kirêya rûniştgehê di dawiya mehê de ji bo meha bê tê dayin. Li ser fatûreya kirê, hûn ê lêçûnên zêde jî ku xercêن kirê (germkirin, tamîr) û her weha lêçûnên xizmetê (elektrik, av) temsil dikin, bibînin. Hin kirêyan lêçûnên xizmetê jî hene. Dûv re hûn xercek pêşin didin. Xwedan mecbûr e ku herî kêm salê carekê beyannameke bi hûrgilî amade bike û li gorî lêçûnên we dawiya salê dê li we were vegerandin an jî pêveyek were xwestin. Weki hemî fatûreyan, divê beyannameya xercê bi baldarî were kontrol kirin.

FORMALÎTEYÊN GUMIRKÊ

Ji bo ku hûn bikarin eşayêن xwe ji derwela (mobile, otomobil, hwd.) bînin, divê hûn îkametgeha xwe veguhêzin Swîsreyê. Dûv re, di dema barkirinê de, divê hûn van pêşkêşî ofisa gumirkê bikin:

- Kirênameyek an peymaneke kar wek delîl.
- Forma gumirkê 18.44 «Pêvajoya gumirkî ya eşayêن malê». Mesrefên ku bi van proseduran ve girêdayî ne dikarin ji bacên we werin qutkirin.

**ADMINISTRATION FÉDÉRALE
DES DOUANES**
✉ ezv.admin.ch

QEYDBÛNA BI OFISA CONTROLE DES HABITANTS YA ŞAREDARIYA WE

Di nav 8 rojên piştî barkirinê de, divê hûn li ofisa Controle des Habitants ya şaredariya xwe qeyd bibin.

**ASSOCIATION VAUDOISE DES
CONTRÔLES DES HABITANTS ET
BUREAUX DES ÉTRANGERS**
🌐 avdch.ch > Communes

Karmendêن li destgehê dê pêşwaziya we bikin û bi kêfxweşî bersiva pirsên we yên têkildarî bicihbûna we ya li şaredariyê bidin (destûra rûniştinê, dibistan, lénérîna zarakan, navenda berhevkirina gilêşê û hwd.). Çi pirsa we hebe ji wan bipirsin.

BETALKIRINA PEYMANA KIRÊYA XANÎ

Peymana kirê dikare ji hêla kirêgir û xwedanê xanî ve were betal kirin. Mohletên divê bêne berçavkirin di peymanê de têne destnîşan kirin. Kirêgirênu ku dixwazin ji rûnişteha xwe derkevin, divê kirênameya xwe di nav demên lihevkirî de bi niviskî û bi ïdeal bi posteyê qeydkirî, bi dawî bînin.

Heke hûn zewicî ne an jî di nav partneriyek qeydkirî de bin, betalkirin tenê heke herdû kesen li xanê dijin ew ïmze kiribe derbasdar e. Bi giştî, hişyariya rûniştinê 3 meh e. Divê betalkirin berî roja bidawibûnê (herî dereng rojek berî destpêka maweya bidawibûnê) bigihîje kirêdar. Maweya agahdarkirinê bi gelempêri di peymana kirê de tête destnîşan kirin; heke ne wisa be divê mohleta qanûnî ya ku li kantonê di rewacê de ye were şopandin.

Heke niyeta we hebe ku ji derveyî sînorêن wextê ku di peymanê de hatine destnîşan kirin derkevin bêyi ku hûn kirêya xwe bidin heta dawiya kirêdariyê, divê hûn kirêgirekî din pêşniyar bikin ku kirêdar nikare bi awayekî maqûl red bike: divê ev kirêgir jêhatî be kirêya xwe bide û bidil be ku kirênameya we di bin heman şartan de wergire ser xwe. Kirêdar 30 roj hene ku biceribîne ka kirêgirê ku tê pêşniyar kirin şarten peymana kirê bicih tîne û ka şiyana dayîna kirê heye yan na.

4.2 ALÎKARÎ

ALÎKARIYA NIŞTECIHBÛNÊ

Heke, ji ber sedemên darayı an civakî, hûn di peydakirin û/an girtina cîhek aram de zemetî dikşîrin, hûn dikarin li Weqfa Le Relais û saziyên Rel'og bigerin ku alîkarî werbigin. Hemî xizmetê wan bi tevahî herwe ne û ji bo hemî mirovêن hewcedar vekirî ne.

Fondation Le Relais

Permanences Morges

- ∅ Grand-Rue 82
1110 Morges
- ∅ 021 804 88 11
- @ info@relais.ch
- ∅ relais.ch > Prestations > Se loger

Rel'og

Rojava Lausanne

- ∅ Avenue de la Poste 3
1020 Renens
- ∅ 021 923 35 38
- @ relog.renens@relais.ch

Vevey

- ∅ Rue de Lausanne 17
1800 Vevey
- ∅ 021 923 09 20
- @ relog.vevey@relais.ch

Yverdon-les-Bains

- ∅ Avenue Haldimand 8
1400 Yverdon-les-Bains
- ∅ 021 923 35 30
- @ relog.yverdon@relais.ch

SAZÛMANA PARASTINA KIRÊGIRAN (ASLOCA)

Di rewşa pirsgirêkek bi xwedanê xanî an ajansa emlaqê de, Association suisse des locataires (ASLOCA) her sal bi xerca 70 CHF alîkariya dadrêşî û şêwirmendiyê pêşkêş dike. Hûn dikarin bi tevlêbûna sazûmanê jê sôd werbigirin. Ev endametî dê mafê agahdariya li ser qanûna kirêdariyê bi têlefonê, şêwirmendiyê dadrêşî bi randevûyê û piştgiriyê di prosedurên we yên girêdayî xanî de bide we. Ji kerema xwe bizanin ku hin xizmet ne di nav xerca salane de ne û dibe ku lêçûnê zêde çêbikin.

∅ AGAHDARIYA PRATİK

Kirêgir xwedan maf in. Wek mînak, ew dikarin itiraza mîktarê kirêya xwe bikin. Association suisse des locataires (ASLOCA) amade ye ku di vê pêvajoyê de şêwirmendiya kirêgiran bike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ ASLOCA

- ∅ asloca.ch > Se défendre >
Contestation du loyer initial

ASLOCA Vaud

Broye Vaudoise

Ⓐ Avenue de la Gare 9
Case postale 16 | 1522 Lucens
∅ 021 906 60 45

La Côte

Ⓐ Chemin des Plantaz 13a
1260 Nyon
∅ 022 361 32 42

Lausanne

Ⓐ Rue Jean-Jacques-Cart 8
Case postale 56 | 1006 Lausanne
∅ 084 017 10 07

Montreux – Rohilat Vaud

Ⓐ Avenue des Alpes 5
Case postale 1024 | 1820 Montreux
∅ 021 963 34 87

Morges

Ⓐ Rue de la Gare 3
Case postale 24 | 1110 Morges 1
∅ 084 017 10 07

Bakûr Vaud

Ⓐ Avenue des Sports 28
Case postale 92 | 1401 Yverdon-les-Bains
∅ 084 017 10 07

Renens

Ⓐ Rue de Lausanne 31b
1020 Renens
∅ 084 017 10 07

Vevey-La-Tour-de-Peilz

Ⓐ Rue du Simplon 40
Case postale 38 | 1800 Vevey
∅ 021 922 79 62

RÜNIŞTGEHA ACÎL

Heke hûn xwe di rewşeka dijwar de bibînin, cihêن acîl hene û ji hêla servîs û sazûmanên cûrbîcûr ve têن pêşkêş kirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Le Portail Caritas
Ew rüniştina acîl û dayreyên gerguhêz pêşkêş dike
🌐 caritas-vaud.ch > Nos prestations > Hébergement

Le Hublot

La Riviera navenda rüniştgeha acîl
Ⓐ Rue du Clos 8
1800 Vevey
∅ 021 921 49 00
✉ lehublot@caritas-vaud.ch

La Lucarne

Bakûrê Valais navenda rüniştina acîl
Ⓐ Curtil-Maillet 23
1400 Yverdon-les-Bains
∅ 024 420 33 84
✉ lalucarne@caritas-vaud.ch

Association Sleep-In

LNavenda rüniştina acîl a Lausanne
Ⓐ Chemin de l'Usine-à-Gaz 10
1020 Renens
∅ 021 625 66 77
✉ admin@sleep-in.ch

Étape Saint-Martin

Navenda rüniştina acîl a Lausanne
Ⓐ Rue Saint-Martin 16
1003 Lausanne
∅ 021 315 72 69

La Marmotte

Navenda rüniştina acîl a Lausanne
Ⓐ Rue du Vallon 17
1005 Lausanne
∅ 021 311 79 12
✉ marmotte@armeedusalut.ch

Poste de l'Arc Lémanique

✉ Rue de la Louve 10
1003 Lausanne
☎ 021 312 73 52

XANIYÊN BI SUBVANSIYON

Hin şaredariyêni li kantonâ Vaudê xaniyêni bisubvansiyon ên ku ji bo kirêgirên bi kêm îmkanêni darayîne pêşkêş dikin. Bî rastî, ji bo ku bikarin ji xaniyêni bisubvansiyon sûd werbigirin, divê kirêgir şertêni dahat, dewlemendî û rîjeya tijetiyê (hejmara niştecîhan li gorî hejmara odehyen xanî) bicih bînin. Ev krîter hemî dê dema serlêdana ji bo xaniyêni bisubvansiyon bêne nirxandin da ku biryar bidin ka hûn hêjayî sûd wer-girtina ji vê cûreya xanî ne an na.

Lîsteya xaniyêni bisubvansiyon li kantonâ Vaudê bi berdewamî tê nûvekirin. Heke li ser vê mijarê hûn hewceyî şêwir û agahdarîne, bi Direction du Logement (DIL) re têkilî dayin.

DIRECTION GÉNÉRALE DU
TERRITOIRE ET DU
LOGEMENT (DGTL) -
DIRECTION DU
LOGEMENT (DIL)

✉ Rue Caroline 11 bis
1014 Lausanne
☎ 021 316 64 00
✉ info.logement@vd.ch
🌐 vd.ch > Thèmes > Territoire et
construction > Logement > Aides
en matière de logement dans le
canton de Vaud > Aide à la pierre

ALÎKARIYA NIŞTECIHBÛNA FERDÎ (AIL)

Alîkariya niştecihbûna ferdî (AIL) li hin şaredariyêni kantonê tê dayîn. Ew piştgiriya darayî ya rasterast dide malbatênu ku:

- ➡ Ji bo peydakirina hewcedariyêni xwe ne têra xwe ne.
- ➡ Pêdîviye ku heqê kirê yê ku li gorî dahanata wan pir zêde ye hilgirin.
- ➡ Ne dahata entegrasyonê (alîkariya ci-vakî ya Vaud) û ne jî alîkariyêni AVS/AI yêni pêveyî werdigirin.

AIL li gorî rewşa malbatê, dahata endamêni malê û kirê tê hesibandin. Krîterên dayîna AIL li ser asta kantonê têne diyar kirin. Hin şaredariyan ev bingehêni qanûni bi şert û mercêni taybet temam kirine. AIL ji bo 12 mehan bi nûkirin tê dayîn.

NAVNIŞA ŞAREDARÎ
Ü LÎNKÊN JI BO
SERLÊDANA AIL
🌐 vd.ch > Thèmes > Aides
financières et soutien
social > Aides financières
et comment les demander

4.3 GİLÊŞ VEBIJARTIN

JI BO PARASTINA HAWIRDORÊ

Swîsre yek ji wan welatên Ewropayê ya bi hilberîna gilêş a herî bilind a serê kesî ye. Ji ber vê yekê, girîng e ku pergala rêveberiya gilêş bi bandor be. Ev yek ji qirêjkirina jîngehê û hemî nerehetiyê din ên ku bi avêtina gilêşen «wehşî» ve girêdayî ne dûr dike.

Li Swisreyê, ji sê du para gilêş ji malzemeyên ku dikarin bêñ veçerxandin pêk tê. Ev yek bi taybetî ji bo cam, karton, alemyon, hin plastik û gilêşen organik rast e. Yêñ paşin ji nîvê giraniya xwe zêdetir di nav avê de ne û ji ber vê yekê çêtir e ku ew neyên şewitandin. Vebijartina gilêşen xwe teserûfê dike û jîngehê diparêze. Ji ber vê sedemê, girîng e ku mirov agahdariya ku li pey vê besê tê bişopîne. Piraniya şaredariyan “torbeyên backiri” bikar tîne. Niştecîh divê li dikanan torbeyên backiri bikirin û ji bo parastina jîngehê gilêşê xwe vebijérin. Li hinek şaredariyan bac ne li ser torbeyan e lê li ser giranahiyê backirî ye. Ji bo gilêşen malê (yêñ neyên veçerxandin) divê torbeyên gilêşê yên backirî bêñ bikaranîn û di konteynerên li taxê de bêñ bicikhîrin. Heke hûn biçin navenda veçerxandinê ya herî nêzîkî mala we gilêşen ku bêne veçerxandin, mezin an talûke herwe têñ avêtin.

Ji bo ku hûn bigihîjinê, li hin şaredariyan, divê hûn (çî li ofisa Contrôle des Habitants an jî li ser portala internetê ya şaredariyê) formekê bixwazin ku hûn karteke kesane ya ku bigihîjin navenda veçerxandinê bistînin. Hin şaredarî berhevkirina gilêşen mezin

mehane organîze dikin û salnameyeke bi bi van mêtjûyên berhevkirinê belav dikin.

Li piraniya avahî/deveran konteynerên ji bo avêtina cam, kaxez û gilêşen giyayan hene. Navendên danûstandinê bi gelempêri alemyon, PET û bataryayên bikarhatî berhev dikin.

Amûrên elektronik dikarin herwe û bé mecbûrî ji bo kirîna li her cîhekî firotana van amûran bêne vegerandin (komputer, telefonên mobil, TV, alavên malê, hi-fi, hwd.).

CONTRÔLE DES HABITANTS

A ŞAREDARIYA WE AN

ŞÊWIRA MALPERÊ

vd.ch > Thèmes > Environnement >

Déchets

AGAHDARIYA PRATİK

Hin şaredarî di bin hin şart û mercan de (wek mînak ji bo malbat an malên bi dahata kêm) ji baca torbeyan muafiyetê pêşkêş dikin.

4.4 RÊBERNAMEYÊN JI BO TÊKILIYÊN BAŞ ÊN CÎRANTİYÊ

BI HEV RE JÎN

Bi taybetî di avahiyêن kirê de ku çend dayreyêن wan hene, girîng e ku têkiliyêن baş bi cîranan re were domandin. Bi taybetî, pêdîvî ye:

- Hurmeta cîranan bê kirin, wek mînak, roja yekşemê û êvarê piştî saet 22.00 deng dernekeve û her weha ji milkên wan ên taybet û cihêن hevpar re rêz were girtin.
- Li cihêن ku ji bo “Mêvana” hatine nîşankirin park nekin;
- Rêzê li plana ku ji bo bikarhênerên jûreya cilşûştinê hatî saz kirin bigirin û piştî karanînê eseh bikin ku ew biserûber û paqij e;
- Gilêşen xwe daynin cîhê ku ji bo vê armancê hatî çêkirin û besdarî vebbijartinê bibin;
- Eseh bikin ku dengê ajalên we yên malê cîranan aciz nekin û cihêن hevpar pîs nekin.

ROLA DERGEVAN

Dergevan an lénêrê avahî di baş xebitanda milkiyeta katê de roleke bingehîn dileyize. Ew piştrast dikin ku rêzikname û qaîdeyên ewlehiyê yên milkiyeta avahî têne rêzgirtin. Di heman demê de, ew tamîra deverên hevpar ên avahî dikin. Ew her weha wek kesê pêwendiyê û navbeynkar di navbera niştecihan û hevxwedîyan de tevdigerin û hûn dikarin ji bo her pirsa we girêdayî cîhê rûniştina xwe bi wan re têkilî daynin.

Heke li avahiyê we dergevan nebe, hûn dikarin bi ajansa emlaqê re têkilî daynin.

♀ ŞÊWIR

Roja Cîranan roja sêşema dawî ya meha Gulanê li hin taxên hin şaredariyêن Vaudê tê organizekirin. Ev derfetek e ku hûn rûniştvanên taxa xwe nas bikin.

ZÊDETIR AGAHNDARÎ

 10 Dema vala û jiyana civakî

NOT

5 SÎGORTE, ALÎKARIYA CIVAKÎ Û BAC

5.1 SÎGORTEYA CIVAKÎ	50
5.2 SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ	51
5.3 PERGALA SÊ-STÛNÎ Û SÎGORTEYA BÊKARIYÊ	55
5.4 SÎGORTEYA GIRÊDAYÎ DAYIKTÎ Û ZAROKAN	57
5.5 ALIKARIYA CIVAKÎ	58
5.6 SÎGORTEYÊN DIN	61
5.7 BAC	62

5.1 SÎGORTEYA CIVAKÎ

SÎGORTE LI SWÎSREYÊ

Piraniya sîgortayêن civakî mecbûrî ne. Di bûyera ji kar ketinê de, wek mînak nexweşî bêkar mabe, ew dihêlin karker û malbatên wan ên ku li ser müçeyên wan tevkarî kirine da ku dahateke xuya hebe. Ew bi piranî ji hêla kardêr ve têne rêvebirin (ji bilî sîgorteya tenduristiyêl).

Pergala ewlehiya civakî ya Swîsreyê çend cûreyên sîgorteyê digire nav xwe:

- ➡ Sîgorteya pîratiyê û jiyanê, sîgorteya neşîyanbarîtiyê û alîkariyên federal ên pêvekî (AVS, AI û PC: Stûna 1emîn).
- ➡ Müçeya malnişîna karbendî (LPP: stûna 2emîn).
- ➡ Temînatên ji bo windakirina dahata di dema xizmeta leşkerî, xizmeta sîvîl, parastina sîvîl, yarmetiya dayîkbûnê û betlaneya bavîtiyê de(APG).
- ➡ Sîgorteya bêkariyê (AC).
- ➡ Temînatên malbatê (LAFam).
- ➡ Sîgorteya tenduristî û qezayê (LA-Mal and LAA).

Li kantona Vaudê, ajansên sîgorteya ci-vakî (AAS) li ber destê we ne ku we agahdar bikin û di derbarê maf û erkên we yên di warê sîgorteyê de rêberiya we bikin. Serê her herêmê çend ajansek hene. Ji bo dîtina

ya ku bi mala we re têkildar e, serlêdana lînka li jêr bikin.

AJANSEKE SÎGORTEYA CIVAKÎ YA NÊZÎKî WE BIBÎNIN
 vd.ch > Aides financières et soutien social > Trouver une agence d'assurance sociale (AAS)

ZÊDETIR AGAHNDARÎ
 3.3 Mîn karek heye

Her wiha hûn dikarin rasterast bi karsazê xwe re têkilî daynin.

5.2 SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ

51

SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ YA BINGEHÎN (LAMal)

Sigorteya tenduristiyê li Swîsreyê mecbûrî ye. Pêwîst e ku hûn yekê di nav 3 mehêni piştî hatina we bigirin. Ger hûn di nav 3 mehan de çenekin, dê lêçûnên zêde ji we werin wergirtin. Sîgorte di destpêka wergirtina rûniştinê de dikeve rewacê. Tê pêşniyar kirin ku hûn di zütirin dem de vê yekê bikin da ku di heman demê de xercê 3 mehan nedin.

Di navbera sîgorteya tenduristiyê ya bingehîn, ku mecbûrî ye, û sîgorteya tenduristiyê ya pêvekî ku ne mecbûrî ye û mesrefên tenduristiyê yên din ên wekî lêçûnên bijîşkî yên rêuîtiyê, lêçûnên dermankirina alternatif, razandina di nexweşxaneyê arizî an nîv-arizî hwd. di nav de cudahiyekeye. Gelek sîgorteyênduristiyê li kantona Vaud hene, yekê bi serbestî hilbijêrin.

HIŞYARÎ

Divê sîgorta qezayê jî bê girtin, heke hûn jixwe ji sîgorta qezayê ya kardêrê xwe negirti bin.

Wek kesekî bi sîgorte, hûn ê prîma sîgorteyê ya mehane bidin ku ne girêdayî dahata we ye, lê li gorî mîktarê jêbirînê diguhere. Lêbelê, li gorî dahata we û mezinahiya malbata we, dibe ku ji bo yarmetiyê hûn mafdar bin (li jîr bibîne). Jêbirî beşek ji lêçûnên we yên bijîşkî ye ku divê hûn ji bilî prîman bidin. Girêdayî formula ku we hilbijartiyê, jêbirî mîktarekî di navbera 300 û 2,500 CHF de ye, ku divê her sal ji hêla we ve were dayîn, wekî têkariyeke lêçûnên tedawiyê. Ci gava gihişt vê mîktarê, sîgorteya tenduristiyê ya we dê %90 ji lêçûnên ku ji jêbirîna we ya salane derbas dibe bide. 10% ya mayî dê heta mîktarê salane yê 700 CHF bibe berpirsiyariya we.

Girêdayî jêbirînê, we derfeta hilbijartina razandina 2,500 CHF, 2,000 CHF, 1,500 CHF, 1,000 CHF, 500 CHF, an 300 CHF heyeye. Lêbelê, pêwîst e ku liberçav bê girtin ku têkariya we ya salane (jêbirîn) çîqas kêm be, têkariya sîgorteya we ya mehane (prîm) dê ew qas bilind dibe. Ji ber vê yekê pêwîst e bê piştrast kirin ku mîktarê jêbirîna hilbijartî li gorî darayıya we, lê di heman demê de li gorî rewşa tenduristiya we jî were adaptekirin. Heke hewce dike ku hûn tedawiyeyeke bijîşkî ya berdewamî biborînin ku her sal lêçûnek girîng çêdiike, dibe ku jêbirîneke biçük baştır be.

Wekî din, heke rewşa tenduristiya we baş be û kêm caran diçin bijîşk, jêbirîneke bilind dikare balkêstir be. Lêbelê, di rewşa paşîn de, girîng e ku rezervên darayî yên têra xwe hebin ji bo lêçûnên bijîşkî yên neyên

pêşdîtin: di carekê de dayîna 2500 CHF
dibe ku xetera deyndarbûnê pêk bîne.

Sîrketên sîgorteyê di derbarê dayîna lêçûnên bijîskî de li gorî du pergalên pir cûda tevdigerin. Sîstema yekem bi navê «garantorê sêyem» e: ci gava gihişt jêbirîna salane, kesêni bi sîgorte bi xwe fatûreyêne xwe didin û ji aliye fona wan ve têne vegirtin. Sîstema duyemîn bi navê «ji aliye sêyemîn ve»: fon rasterast fatûreyê distîne û hin fatûreyen ji dabînkerêne lênihêrîna tenduristiyê dirazîne. Kesêni bi sîgorte tenê jêbirînan û têkariyên xwe yên di lêçûnan de didin. Gava ku hûn biryar didin ka kijan sîgorteyê girêbidin, girîng e ku ev herdû sîstêmén cuda yên vegirtina lêçûnen bijîskî bêne berçav kirin, da ku ew li gorî rewşa darayî ya we be.

PÊJIMÊRKÊ PRÎMÊ 2021
[ch.ch/fr/grossesse-prestations-assurance-maladie](http://priminfo.admin.ch)

Şertên prîmê her sal têne guhertin û pêkan e ku berî dawiya Mijdarê sîgorteya tenduristiyê bi rîya şandina nameyeke betalkirinê bi posteya qeydkirî were guhertin. Pêwîst e ku we di 31ê Berfenbarê de hemî fatûre (prîm û têkarî) yên sîgorteya tenduristiyê ya heyî razandibin da ku hûn sala pêş de bikarin sîgorteya tenduristiyê biguherînin.

RÊBERNAME: PRÎM Û GUHERTINA
FONA TENDURISTIYÊ
ch.ch/fr/aide-memoire-primes-et-changement-de-caisse-maladie

DI REWSA DUCANIBÛN Û NÜBÜYİNÊ DE SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ

Di dema li dûv ducaniyê de û di bûyera pirsgirêkên tenduristiyê de, ji hefteya 13an a ducaniyê heta hefteya 8an a piştî roja jidayk'bûna zarokê we, mesrefen jêbirînê ne berpirsiyariya we ne.

DUCANÎ – YARMETIYÊN
SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ
ch.ch/fr/grossesse-prestations-assurance-maladie

Pêdivî ye ku di dema ducaniyê de û heya meha sêyemîn a piştî welidandinê de zarakên nûbûyî bi sîgorteya tenduristiyê bêne seydkirin.

SÎGORTEYA BIJÎSKÎ JI BO
ZAROKÊ WE YÊ SAVA
ch.ch/fr/assurance-maladie-bebe

DI BÜYERA BARKIRINA DERVEYÎ WELAT DE BETALKIRINA SÎGORTEYA TENDURISTIYÊ

Heke hûn ji Swîsreyê derkevin, pêwîst e hûn sîgorteya xwe ya tenduristiyê biqedînin. Ji bo vê yekê, divê hûn belgeya derketina ji welat ji şaredariya xwe bixwazin û pêşkêşî dabînkerêne sîgorteya xwe bikin da ku ew bikarin peymana we ya sîgorteyê betal bikin.

SÎGORTEYA PÊVEYÂ

Heke hûn dixwazin sîgortaya we ya tenduristiyê feydeyên ku ji hêla sîgorteya bingehîn ve nayêن vegirtin ji wergire nav xwe, sîgorteyên pêvek ên cûrbicûr hene. Wek mînak, hûn dikarin bêtir ji xizmetên bîjîşkî yên derveyî razandina li nexweşxaneyê (serrastkirina diranan ji bo zarokan, tedawiyêن bîjîşkî yên pêvekî yên wekî osteopatî), zêdetir konfor, di dema mayîna nexweşxaneyê de bi serbestî bîjîşkê xwe hilbijêrtin, hwd. sûd werbigirin.

Sîgorteya pêveyî ne sîgorteya civakî ye û ne mecbûrî ye. Cûdahiya sereke ya sîgorteya bingehîn ew e ku fon ne pêwîst e ku her kesê qebûl bike. Di heman demê de ew dikarin prîman li gorî temenê we, rewşa tenduristiya we, zayenda we destnişan bikin ú dibe ku berî bêñ qebûlkirin ji we daxwaza temamkirina pirsnameyeke tenduristiyê bikin.

Ji ber vê yekê şertên tevlîbûna we ya sîgorteya tê xwestin girêdayî bersivên we yên li ser tenduristiya we ne. Pirsnameyê bi baldarî dagirin, ji ber ku şîrketa sîgorteya tenduristiyê dikare paşê şert û mercên sîgorteyê, an heta ku tevlîbûna we ya sîgorteyê ji nû ve binirxîne, heke daneyên ku we dabûn ne temam bûn.

Heke hûn dixwazin ji bo zarokê xwe yek an jî çend sîgorteyên pêveyî bistînin, ya baş- tirîn ew e ku hûn vê yekê berî ku zarok bête dinayayê bikin. Di bûyera ragihandina berî ji dayîkbûnê de, sîgortayên tenduristiyê gelek caran garantî didin ku sîgorteya zarokan bê şert û merc û bê pirsnameyeke tenduristiyê bê girêdan. Pisporêن rêveberiya budceyê bi giştî şêwir dikin ku zarok bi gelekcarî ji bo tedawiya diranan (serrastkirina diranan) bêñ sîgorte kirin, ji ber ku ev tedawî dibe ku pir biha bin. Her weha hêja ye ku di wext de sîgorteyeke wisa were girêdan. Piştî temenekî diyarkirî, sîgortayên tenduristiyê ewil muayeneyâ diranan dixwazin.

HİŞYARÎ

Hûn dikarin rasterast online serlêdana subvansiyona bikin an ji, heke hewcedariya we bi alîkariyê hebe, hûn dikarin bi ajansa sîgorteya civakî ya li herêma xwe re têkilî daynin. Ew ê bi kêfxweşî alîkariya we ya dagirtina forman bikin.

SÎGORTE, ALÎKARIYA CIVAKÎ Û BAC

Ev alîkarî herwe ye. Ji ber vê yekê ne hewce ye ku mirov serî li tu xizmetên bi pere bide. Şirketên ku wan pêşkêş dikin ji hêla Rêveberiya Vaudê ve ne hatine erkdar kirin. Serlêdana navbeynkarêن weha xeterek séalî pêk tîne: anîna kesek nenas bo mala we, dayîna agahdariyên nehêni yên têkildarî rewşa we ya darayı û pêşkêşkirina xizmetên sîgorteyê yên ne hatîne xwestin.

Sigorteya pêveyî bi gelempêrî feydeyêن cûrbicûr pêşkêş dike û bi yek feydeyê re sî-nordar nabe. Ji ber vê yekê, heke hûn biryar bidin ku sigorteya pêveyî bistînin, kontrol bikin ku hûn ji bo heman berjewendiyê du-car ne hatine sîgorte kirin.

OFFICE VAUDOIS DE L'ASSURANCE-MALADIE

Chemin de Mornex 40

1014 Lausanne

vd.ch > Thèmes > Santé,

soins et handicap > Assurance-maladie >

Subside à l'assurance-maladie

SÎGORTEYA QEZAYÊ (LAA)

Armanca LAA ew e ku encamên aborî yên qezayêن karbendî an jî derveyî karbendî vegire. Karkerênu ku di hefteyê de ji 8 saetan zêdetir dixebeitin ji aliyê kardêrê xwe ve li hember qezayên derveyî karbendî têne sîgorte kirin. Wekî din, divê ev sigorteya qezayê ji sîgorteya tenduristiya we were derxistin.

NAVNIŞA AJANSÊN OVAM

LI GORÎ HERÊMAN

vd.ch > Aides financières et sou-

tien social > Trouver une agence

d'assurance sociale (AAS)

SUBVANSIYON (ALÎKARIYA DARAYÎ)

Heke hûn di dayîna prîmên xwe de zehmetî bikşînin, Office vaudois de l'assurance-maladie (OVAM) dikare alîkariya we bike û subvansiyonekê bide sîgorteya tenduristiyê. Ev mîktar bi dahata we ve girêdayî ye. Pêdwîst e ku serîlêdanji ajansa li herêma we ya niştecîhbûnê re an online were şandin.

AGAHDARIYA PRATİK

Subvansiyon di dema serîlêdanê de dest pê dikin, ji ber vê yekê divê hûn gava ku derfetên we yên darayî kêm bibin serîlêdan bikin.

Berevajî vê, heke mafê we yê alîkariyê hebe û rewşa we ya darayî baştır bibe, divê hûn rasterast OVAMê agahdar bikin da ku hûn mecbûr nemînin fatûreyeke paşverû bidin.

5.3 PERGALA SÊ-STÛNÎ Û SÎGORTEYA BÊKARIYÊ

AVS, AI Û YARMETIYÊN FEDERAL ÊN PÊVEYÎ: STÛNA 1EM

Sigorteya pîran û jiyanê (AVS) ré dide hemû kesên ku li Swîsreyê dirûnîn ku piştî malnîşînê dahateke bingehîn werbigin.

Sigorteya jîkarketinê (AI) zirara tenduristiyê ya ku bandorek li ser kapasîteya qezenckirinê di dema kariyera karbendî de dike, vedigire.

Ji bo karkeran beşek ji têkariyên van sîgorteyan ji müçe tê jêbirîn û beşek jî ji aliyê kardêr ve tê dayîn. Kesên ku bi qezencê na xebitin jî pêwîst e salane bidin. Têkariya herî kêm wek CHF 496 hatîye destnîşankirin.

Alîkariyên pêveyî (PC) ji bo kesên ku li Swîsreyê dijîn û müçeyên AVS an AI dis-tînin û dahata wan têra hewcedariyên wan ên bingehîn nake tê dayîn. Yen biyanî dive çend şertîn pêveyî bîcîh bîrin. Serîlêdana bi dagirtina formeke PCê herwe ye û bi saziyên sîgorteya civakî re tê kirin. PC, li gel AVS û Alyê, yekem ji sê stûnên pergala me ya malnîşîniyê pék tîne.

Sertifikayeke sîgorteya AVS û Alyê, ku di forma karta krediyê de tê pêşkêş kirin, ji her kesê ku kar dike an têkariyê dide, tê dayîn. Ev kart dibe delilek ku hûn bi sîgorteya AVS/ Alyê ne. Pêdîvî ye ku ew ji her kardêrekî nû re were şandin û dibe ku ji bo prosedurên din ji we were xwestin.

MÛÇEYÊ MALNÎŞÎNIYÊ: STÛNA 2YEM

Armanca planên malnîşîniyê ew e ku mirovén ku gihîştine temenê malîşînbûnê, kesên rizgarbûyi, kesên neşîyanbar karibin dahata xwe biparêzin. Ew ji bilî malnîşîniya AVS an Alyê (stûna 1emîn) dixebeit.

Ew ji bo karmendênu ku salé zêdetirî 21,330 CHF werdigirin mecbûri ye û ji bo karkerêni bi serê xwe kar dikin vebijarkî ye. Pêwîst e ku hemî kardêr karmendênu xwe bi saziya dabînkerê şîrketê re sîgorte bikin û divê herî kêm nîvê têkariyan vegirin.

SÎGORTEYA JIYANÊ Û DESTGIRIYÊN KESANE: STÛNA 3YEMÎN

Di heman demê de, li gorî hewcedarî û derfetên we, gengaz e ku hûn bi şîrketeke sîgorteyê an bankeke arizî re beşdarî sîgorteya jiyanê (stûna 3yemîn) bibin. Stûna 3yemîn jî dikare di forma destgiriyêni kesane de be. Beşdarîyen stûna 3yemîn dibe ku ji bacênu we heta mîktarekî salane yê herî zêde, ku dikare sal bi sal were guhertin, were jêbirin.

TEZMÎNATA WINDAKIRINA QEZENCAN (XIZMETA LEŞKERÎ, BETLANEYA DAYIKTÎ Û BAVITIYÊ)

Ji bo her roja xizmetê di artêşa Swîsreyê de, parastina sivil an jî Xaça Sor, û her weha ji bo betlaneya dayikbûnê û du hefteyên betlaneya bavîtiyê, mafê we heye ku hûn «tezmînata windakirina qezencê» (APG) bistînin.

Heke hûn karmend bin an jî ji hêla fona tezmînatê ya Vaud ve heke hûn çalakiyên bikêr pêk neynin ev piştgiriya darayî dê ji we re ji hêla karsazê we ve were dayîn.

**JI BO KESÊN BI SERÊ XWE KAR
DIKIN – CAISSE CANTONALE
VAUDOISE DE COMPENSATION AVS**
 ● caisseavsvaud.ch > Particuliers >
Prestations APG/AMat/APat/APC

SÎGORTEYA BÊKARIYÊ

Sîgorteya bêkariyê ji mûçeyên hemû kar-keran tê birîn. Ew rê dide ku hûn di bûyera ji karê xwe derkevin an wenda bikin, tez-mînatê bistînin.

Ji bo bidestxistina mafê sîgortaya beta-liyê, pêwîst e ku di 2 salêن berî serlêdanê de herî kêm 12 meh xebitîbe. Wekî din, di bûyera ku karmend bi dilxwazî karê xwebihêle, ceza têne dayîn û miktarê sîgorteyê ji ya dûrxistina kar kêmtir e, dibe ku çend meh tezmînatên bêpere bi xwe re bîne.

HIŞYARÎ

Ji bo Ewropiyênu ku welatiyêne
welatekî Endameke Yekîtiya Ewropî
an EFTA ne, di bin hin şertan de,
karanîna alîkariyêne pêveyî yên AVS
an Alyê dikare bibe sedemek bo
betalkirina destûra rûniştinê ya ku
di çarçoveya mayîna bêyî çalakiya
qezencê de hatî wergirtin.

Ji bo welatiyêne welatekî sêyemîn,
sûdwergirtina ji alîkariyêne pêveyî
yên AVS an Alyê dikare li pêşîya
daxwazeke ji bo hevgîhiştina
malbatê bibe astengî.

5.4 SÎGORTEYA GIRÊDAYÎ DAYIKTÎ Û ZAROKAN

SÎGORTEYA DAYIKTIYÊ

Piştî zûwelidandinê karkerên jin, herî kêm 14 hefte mafê betlaneya dayikbûnê heye.

- ➡ Di dema betlaneya jidayikbûnê de, mafê karkerê heye ku ji sedê 80ê mûçeya xwe, bi awayê yarmetiya rojane werbigire.
- ➡ Ji bo wergirtina yarmetiyê dayiktiyê, divê hûn di 9 mehêن berî welidandinê de sigorteya AVSê girêbidin û di vê heyamê de herî kêm 5 mehan kar kiribin. Serdemên sîgorteyê û karê li welitekî YE/EFTA jî têne hesibandin. Di hin şert û mercan de, jinêن ku van şertan pêk neynin dikarin yarmetiya dayiktî ya kantonê wergirin.

YARMETIYÊN ZAROKAN

Rêbaziya malbatê ya Swîsreyê jî ji bo her zarokelî mafê yarmetiyên malbatî (desteka aborî) dide. Ev yarmetî ji aliyê xwediyê kar ve tê dayîn, an jî ji bo kesên bê karekî bikêr, ji aliyê Caisse de Compensation ya kantona Vaudé ve tê dayîn. Alîkariya zarokan bixwaber nayê dayîn, lê tenê li ser daxwazê ye.

AGAHİYÊN DERDARÊ
LI SER YARMETIYÊN
ZAROKAN

vd.ch > Thèmes > Aides financières et soutien social > Aides financières et comment les demander > Allocations familiales

SÎGORTEYA BAVÎTIYÊ

Destûra bavîtiyê du hefte dide bavan di nava 6 mehan de piştî jidayikbûna zarokê wan. Betlane dikare bi carekê ve were girtin (dawiya hefteyê tê de) an jî di forma rojan de. Divê bav di 9 mehêن berî jidayikbûna zarok de bi awayekî mecbûri bi AVSê hatibe sîgorte kirin û herî kêm 5 meh kar kiribe.

Weke betlaneya dayiktiyê, yarmetî bi %80ê dahata navînî ya ji karekî bidestxistî yê berî jidayikbûna zarok e, lê herî zêde 196 CHF e. Ji bo du hefteyan, bav dikarin herî zêde 2744 CHF bistînin.

5.5 ALIKARIYA CIVAKÎ

BI KURTÎ

Navendê civakî yên herêmî li seranserî kantona Vaudê ji hemî kesên ku li şare-dariya Vaudê dijîn, di demên tengasiyêñ aborî, civakî an malbatî de agahdarî, şêwir û alîkariyê pêşkêş dîkin.

Heke hûn di vê rewşê de bin, hûn dikarin biçin Centre social régional (CSR) ya herî nêzîkî mala we. Pispor dê ji bo hemî pirsên we yên têkildar, li gel tiştên din, bi-destxistina dahata entegrasyonê, ji nû ve entegrasyona karbendî hwd. ve girêdayî ne, bi we re bin.

**CENTRE SOCIAL REGIONAL
(CSR) A HERÎ NÊZÎK BIBÎNIN**
 ● vd.ch > Thèmes > Aides financières et soutien social > Trouver un centre social régional (CSR)

HIŞYARÎ

Wergirtina alîkariya civakî dikare bandorê li ser destûra rûniştinê û nûkirina wan bike. Bi rastî jî, ji rêjeyeke diyarkirî, kesên ku xwedan destûra rûniştinê ya li Swîsreyê ne dibe ku wê winda bikin an jî di dema nûkirina wê de bi pirsgirêkan re rû bi rû bimînin.

YARMETIYÊN PÊVEYÎ YÊN MALBATÊ (PC FAMILLES)

Yarmetiyên pêveyî yên kantonê yên malbatan (PC Familles), ji bo malbatan bi zarokêni di bin 16 salî de, yên dixebeitin û nikaribin hewcedariyên bingehîn ên malbata xwe bi cih bînin, têne armanc kirin. Bi saya vê alîkariya aborî, malbatan eleqedar ne hewce ne serî li alîkariyên civakî bidin û dikarin çalakiya xwe ya bi qezenc bidomînin an zêde jî bikin.

Yarmetiyên pêveyî yên ji bo malbatan ji fêdeya darayî ya mehane û vegerandina lêcûnên lénérîna zarakan û lêcûnên nexweşîyê yên bi rêtûpêk hatine îsbat kirin pêk tê.

Ji bo wergirtina yarmetiyên PC Familles, ji bo ku hûn forma serîlêdanê tije bikin, hûn dikarin biçin Centre Régional de decisions PC Familles (CRD) ya ku şaredariya we ya rûniştinê pê ve girêdayî ye. Ev rôexistin dé agahî bidin we û ji bo çekirina dosyayekê dêji we re bibin ailîkar.

CENTRE REGIONAL
DE DECISIONS A HERÎ
NÊZÎKÎ WE BIBÎNIN
 vd.ch > Thèmes > Aides
financières et soutien
social > Aides financières et comment
les demander > PC Familles

ŞERTÊN WERGIRTNA YARMETIYÊN PC FAMILLES

- ➔ Herî kêm 3 salan li kantona Vaud rûniştin û xwedan destûra rûniştinê ya derbasdar bin
- ➔ Di maleke hevpar de li gel zarokênu ku temenê wan di bin 16 salî ye re dijîn
- ➔ Li gorî standardê ku di qanûna li ser yarmetiyên pêveyî yên ji bo malbatan li kantonê (LPC-Fam) hatine diyarkirin, ji bo lêcûnên malbatê xwedî dahateke têra wan neke bin

Centre social régional

Bex

Ⓐ Avenue de la Gare 14
1880 Bex
🕒 024 557 27 27
✉ csr.bex@vd.ch

Échallens

Ⓐ Rue des Champs 5
1040 Échallens
🕒 021 622 75 55
✉ csr@araspe.ch

Rojhilatê Lausanne – Cihê ya Pully

Ⓐ Avenue de Villardin 2
1009 Pully
🕒 021 557 84 00
✉ csr.pully.info@aras.vd.ch

Rojhilatê Lausanne – Cihê ya Oron

Ⓐ Le Bourg 11
Case postale 54 | 1610 Oron-la-Ville
🕒 021 557 19 55
✉ csr.oron.info@aras.vd.ch

Junova

⌚ Rue des Pêcheurs 8A
1400 Yverdon-les-Bains
📞 024 557 76 76
✉️ csr.junova@aras.vd.ch

Morges-Aubonne-Cossonay

⌚ Rue de Couvaloup 10
Case postale 982 | 1110 Morges 1
📞 021 804 98 98
✉️ csr.morges@aras-vd.ch

Moudon

⌚ Place Saint-Etienne 6
1510 Moudon
📞 021 557 86 80
✉️ csr.broye-vully@vd.ch

Nyon

⌚ Rue des Marchandises 17
1260 Nyon
📞 021 338 99 38
✉️ csr.nyon@vd.ch

Rojava Lausanne

⌚ Avenue du 14-Avril 8
1020 Renens
📞 021 316 84 00/01/02
✉️ csr.ouest-lausannois@vd.ch

Penthalaz

⌚ Place Centrale 5
1305 Penthalaz
📞 021 622 75 55
✉️ csr@araspe.ch

Payerne

⌚ Rue des Terreaux 1
Case postale 144 | 1530 Payerne
📞 026 557 30 50
✉️ csr.broye-vully@vd.ch

Prilly

⌚ Rue des Métiers 1
1008 Prilly
📞 021 622 74 00
✉️ csr@araspe.ch

Riviera – Cihê ya Montreux

⌚ Avenue Claude-Nobs 14
Case postale 1009 | 1820 Montreux 1
📞 021 962 78 60
✉️ csrriviera@arasriviera.ch

Riviera – Cihê ya Vevey

⌚ Rue du Collège 17
Case postale 1112 | 1800 Vevey
📞 021 925 53 33
✉️ csrriviera@arasriviera.ch

Service social Lausanne

Servîsa Agahdariya Civaki
⌚ Place Chauderon 4
Case postale 5032 | 1002 Lausanne
📞 021 315 75 11
✉️ ssl@lausanne.ch

5.6 SÎGORTEYÊN DIN

SÎGORTEYA ŞEWAT Ú HÊMANÊN XWEZAYÎ (ECA)

Sigorteya şewat û hêmanên xwezayî ji bo milkên we yên guhêzbar û neguhêzbar li cem ECA li kantona Vaudê mecbûrî ye.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Établissement cantonal d'assurance
 ☎ Avenue du Grey 111
 Case postale | 1002 Lausanne
 📞 058 721 21 21

SÎGORTEYA BERPIRSIYARIYÊ SIVİL (RC)

Berpirsiyariya medenî û sîgorteya malê dihêle ku hûn mal û eşyayêne xwe li hemberî hemî ziraran sîgorte bikin, di nav de zirarênu ku bi nezanî ji hêla zarokênu we an ji we bixwe ve hatine kirin. Lêbelê, ji ber ku rayedarênu cuda wê dixwazin, dibe ku peydakirina rûniştgehê mecbûrî be.

SÎGORTEYA WESAYÎTÊ

Sigorta wesayıta bi motor mecbûrî ye û rê dide we ku hûn erebe/motosikleta xwe li hember hemî zirarênu ku ji hêla we bixwe an bikarhênerê din ve hatine kirin sîgorte bikin.

SÎGORTEYA TAYBETÎ

Li gorî hewcedariyêne we, cûreyêne sîgorteyê yên din hene: ajal, rîwîti, berpirsiyariya qanûnî, hwd. Gelek şîrketêne sîgorteya taybet van xizmetan pêşkêş dikin. Li ser internetê hevberkirinêne cûda yên pêşniyareñ sîgorteyê hene.

LI GEL SÎGORTEYA XWE LIHEV NEHATIN?

Sîgorteya Taybet û Weqfa Suva Ombudsman dikare di nakokiyêne bi şîrketa we ya sîgorteyê re piştgirî bide we. Ofisa navbeynkarîyê ji bo sîgortekirîyan bêpere mudaxele dike, û bi lez nakokiyâne li gorî qanûna sîgorteyê lêkolîn dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Fondation Ombudsman
 ☎ 076 651 41 65
 🌐 ombudsman-assurance.ch

5.7 BAC

BAC

Ji ber ku hûn li şaredariya kantonê dijîn an ji ji ber ku hêmanên din we pê ve girêdidin (mayîn, xwedîbûn an ji mafê bikaranîna avahîyan, çalakiya serbixwe, hwd.) li kantona Vaudê hûn girêdayî bacê ne. Du rôbazê bac kirinê hene:

- ⇒ Baca vegirtinê (destûrên B, L, F, N, Ci, hwd.). Kardêrê we bacê rasterast ji mûçeya we dibire.
- ⇒ Ragihandina salane (destûra C û wela-tiyêن Swîsreyê).

♀ AGAHDARIYA PRATİK

Dî prensibê de, ji kesên xwedan destûra B li ser çavkaniyê bac tê wergirtin, lê di hin rewşan de divê ew ragihandineke salane temam bikin.

Divê hûn her sal beyannameya baca xwe temam bikin (li ser înternetê pêkan e). Hûn dikarin li ser qezencêن xwe, iro mehane taxsît bidin da ku di sala pêş de wextê hûn baca xwe werdigirin bi yekcarî hemî bacêن xwe nedin. Rêvebiriya bacê ya kantonê (ACI) amade ye ku hemî agahdariyên li ser mijarê bide we.

AVIVO PERMANENCES IMPÔTS

✉ avivo-vaud.ch > Permanences

ADMINISTRATION CANTONALE DES IMPÔTS (ACI)

✉ Route de Berne 46
1014 Lausanne
📞 021 316 00 00
✉ info.aci@vd.ch
🌐 vd.ch/impots

PROSEDUR Û MOHLET

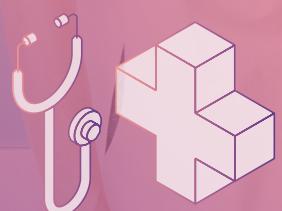
Karmend, kesên bê çalakî û dahatî, kesên ku ji yarmetiya sîgorteya bêkariyê sôd werdigirin, şagirt, xwendekar, her kesê (ji 18 salî ve) mecbûr e ku her sal heta 15ê Adarê beyannameya bacê bidin.

Her hesê ku bacê dide, dikare bêpere dirêjkirina maweya serîlêdana bacê ya online daxwaz bike. Heke hûn di dema destûrê de beyannameya xwe neşînin, hûn ê gazînameyek bi xercê 50 CHF wergirin.

Heke, li gel hişyariyê, hûn dîsa ji beyannameya bacê nedin, hûn ê bixweber ji hêla daîreya bacê ve werin bac kirin û hûn ê ji bo cezayan berpirsiyar bin.

XETA ALÎKARIYÊ YA “PARLONS CASH!”

Heke pirsek an pirsgirêkeke we di warê tengasiyên darayî de hebe (fatureyên nerazandî, mail ji Office des Poursuites, hwd.), hûn dikarin ji Duşemê heya Pêncsemê di navbera 8:30 berî nîvro û 1 piştî nîvro de bi xeta alîkariyê ya Vaud «Parlons Cash» re li ser 0840 4321 00 têkilî daynin. Karke-rekî civakî yê pispor di mijarê diravî de dê bersiva pirsên we bide û heke hewce bike, bê guman, bêpere dê rêberiya we bike.

6 TENDURISTÎ

6.1 PIRSYAR LI KÛ Û KÊ TÊ KIRIN?	64
6.2 DÊÜBAVÎ Ü JIDAYIKBÜN	68
6.3 TUNDIYA NAV MALÊ	71

6.1 PIRSYAR LI KÛ Ü KÊ TÊ KIRIN?

PERGALA TENDURISTIYÊ YA SWÎSREYÊ

Kalîteya lênenêrinê li Swîsre û li kantona Vaud bi berfirehî tê naskirin. Gelek avahiyên nexweşxaneyê, û her weha bijîşk di dema pîrs-girêkeke tenduristiyê de li ber destê we ne.

Di nav 3 mehan de piştî hatina we, divê hûn sigorteya tenduristiyê bistînin. Ev pêvajoya mecbûrî girîng e ji ber ku xizmetên bijîşkî li Swîsreyê biha ne. Bi karta xwe ya sigorteyê, hûn dikarin herin bijîşk an nexweşxaneyê û beşeke ji lêçûnên bijîşkî dê ji hêla sigorteya we ya tenduristiyê were vegirtin. Di heman demê de pêkan e ku mirov sigorteya tenduristiyê ya ne mecbûrî ya bi navê «Complémentaire» ku lêçûnên zêde vedigire ji bigire.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 5.2 Sigorteya tenduristiyê

Ji bo hin şêwirdariyên pispor ên tedawiyê (fizyoterapî, terapiya karbendî, dermanên xwezayı) reçeteyeke ji bijîşkê we hewce dike ku ji hêla sigorteya tenduristiyê ya mecbûrî ve were vegirtin. Di bûyera razandina nexweşxaneyê de an guman li ser karûbârên ku têne vegirtin, ya herî baş ew e ku ewil li sigorteya tenduristiyê ya xwe kontrol bikin.

HIŞYARI

Lêçûnên çav û diranan ji hêla sigorteya tenduristiyê ve nayê vegirtin!

DÎTINA BIJİŞKEKÊ

Li Swîsreyê, bi gelempêrî «bijîşkê malbatê» ên welatiyan hene. Ew gelemperek e ku paşê li gorî hewcedariyên we dikare we ji pisporékê re bişîne. Ji bo ku hûn ji zarokê xwe re bijîşkek an bijîşkekî zarakan bibînin, hûn dikarin bi Société vaudoise de médecine (SVM) re têkilî daynin. Her weha hûn dikarin serdana malpera Fédération Suisse des Médecins FMH bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Société vaudoise de médecine (SVM)

- ⌚ Chemin de Mornex 38
Case postale 7443 | 1002 Lausanne
- 📞 021 651 05 05
- ✉️ info@svmed.ch
- 🌐 svmed.ch

Hûn dikarin serdana malpera jêrîn bikin ku zimanê ku ji hêla bijîşkan ve têr axaftin diyar dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Société vaudoise de médecine (SVM)

- 🌐 doctorfmh.ch

⌚ ŞÊWIR

Dibe ku bijîşkê we yê malbatê li gorî sigorteya ku hatiye girêdan were ferz kîrin an ji divê ji navnişeke bijîşkên ku ji hêla sigorteyê ve hatiye amadekirin, were hilbijartin. Bijîşkê malbatê yê bijartî wê gavê berpirsiyarê şopandina bijîşkî ya kesen bi sigorte ye ku wî an wê hilbijartiye. Dûvre ew dikare we li gorî hewcedariyên we bişîne cem pisporékê. Her weha dibe ku hûn neçar bibin ku ji bijîşkekî gelempêrî derbas bibin heke hûn bixwazin ji hêla sigorteyê ve bê vegirtin.

DI REWSA PIRSGIRÊKEKE TENDURISTIYÊ DE ÇI TÊ KIRIN?

1. Têkilî bi bijîşkê xwe re daynin

Çi gava we bijîşkê malbatê hebe, ew ê bibe kesê ku di bûyera nexweşî, qezayeke giran an ji tengasiya psikolojik de pê re têkilî bê danîn. Her wiha hûn dikarin bi dermansazê xwe re şêwir bikin. Hûn ê bi kesê ku we herî baş nas dike û dikare rewşa tenduristiya we û lênihêrîna we organize bike re biaxivin.

2. Bi navenda lêgerinê re têkilî daynin

Heke we bijîşkek nebe an ji ew bersiv nede, navenda telefonê ya bijîşkén nobedar 24 saetan li ser **0848 133 133** (xeta herêmî) bersiv dide. Ev hejmar li seranserê kantonâ Vaud derbasdar e. Navenda telefonê ji pisporên tenduristiyê (hemşîre) yên ku bi taybeti ji bo bersîvdana telefonan hatine perwerde kirin, tên xebitandin. Yek ji wan dê rewşa we binirxîne, ji we re şêwir bide û we ber bi cihê herî rewa ve bişîne. Serde ji, ev pispor dê bikarin bi çend zimanân bersiva we bidin.

3. Bi Centre médico-social re têkilî daynin

Heke hûn nikarin ji mala xwe derkevin, Centre médico-social (CMS) li hemû herêmîn kantonê lênhêrîna bihemşîre, gjihandina xwarinê bo malê û alîkariya lênhêrînê pêşkêş dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Association vaudoise d'aide et de soins à domicile (AVASAD)

- ⌚ Avenue de Chavannes 37
1014 Lausanne
- 📞 021 623 36 36
- ✉️ info@avasad.ch
- 🌐 avasad.ch

♀ ŞÊWIR

Heke hewce be kesek bi were be gava diçin blişk, diransaz, nexweşxane an navendê, hûn dikarin serî li xizmeta veguhastinê ya Xaça Sor a Vaudê bidin. Dilxwaz wesayîta xwe ya şexsî berdest dîkin û hûn dikarin hemî rojan li wan bigerin. Di heq rê de mîktarek ji bo wergirtinê heye û dûv re li gorî dûrahiya rêuwiyan tê hesibandin.

🌐 croixrougevaudoise.ch > J'ai besoin d'aide
 > Transports de personnes à mobilité réduite

4. Bi xizmetên acîl re têkilî daynin

Di rewşeke acîl a xeternak de, jimareya ku tê lêgerin 144 (ambulans) e. 144 ji bo rewşen awarte yên xeternak ên jîyanê vegetandî ye. Heke jîyana we an ya kesen din di xetereyê de be û pêdivî bi têkilbûna bijîşkî û tenduristî ya bilez hebe divê were lêgerin. Heke ew acîl be lê hûn dikarin tevbigerin, divê hûn biçin nexweşxaneya herî nêzîkî mala xwe.

Ji bîr nekin ku servîsên acîl mecbûr in ku hemî mirovén di rewşen awarte yên xeternak de tedawî bikin ferq nake ku wan dahatek an sîgorteya tenduristiyê hebe.

MAFÊN DÊÛBAVAN

Ji bo şêwirmendiyê li ser prosedurên têkil-darî tenduristiyê an di bûyera nakokiyek bi terapîst an şirketa sîgorteyê re.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Organisation suisse des patients (OSP)

- 🌐 CHUV | Chemin de Mont-Paisible 18
 1011 Lausanne
- 📞 021 314 73 88
- 🌐 spo.ch

AGAHDARIYA PIRZIMANÎ YA TENDURISTIYÊ

Malpera Xaça Sor a Swîsreyê di warê tenduristiyê de gelek agahdarî û broşûrên bi 18 zîmanan yên têx daxistin pêşkêş dike. Ji bo zêdetir agahdarî, herin malpera:

🌐 migesplus.ch/fr

Broşüreke ku têde “bingehêñ mafêñ nexweşan” têx pêşkêş kirin, bi kurtasiya bi çend zîmanan heye, rûpela jêrîn bibînin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 vd.ch > Santé, soins et handicap >
 Patients et résidants: droits et qualité de soins > Les droits des patients

TIRYAK

Navenda Şarezatiya Neteweyî

ya di warê tiryakê de

Pirsgirêkên tiryakê yên bi madeyan (tütin, alkol, derman an narkotik) an bêyi madeyan (hipertekili, qumar û nesaxiyên xwarinê) dikare bandorê li hemî nifûsa li Swîsre bike. Portala tiryakê ya Swîsreyê ji bo kes û malbatênu ku ji her pirsgirêkeke tiryakê dikişînin alîkariyê pêşkêş dike.

addictionsuisse.ch

PÊŞVEBIRINA TENDURISTIYÊ

Unisanté

Unisanté, navenda dermanên giştî û tenduristiya giştî li Lausanne, di nav tiştên din de, şiretan li ser pêşvebirin û pêşilégirtinê di derbarê tenduristiya rûniştevanan kantonâ Vaud de pêşkêş dike. Ev agahdarî li ser malpera saziyê heye û bi taybetî bi xwarin, çalakiya fizîkî, cigare û tenduristiya cinsî ve girêdayî ye. Ji bo nexweşiyên dil û damar, kansera bersing û kolonê jî muayenê pêşkêş dike.

[> Promotion prévention](http://unisante.ch/fr)

HEJMARÊN ACÎL

Polîs

117

Agirkuj

118

Ambulance

144

Jehribûn

Tox Info Suisse – Navenda Swîsreyê ya Agahdariya Toksîkolojîk

145 ou 044 251 51 51

Ciwanî

Pro Juventute – Xeta alîkariyê ji bo zarok û ciwanan

147

Bijîşkêن nobedar

0848 133 133 (xeta herêmî)

Xeta alîkariyê

La Main Tendue – Xeta telefonê ya 24 saetan ji bo kesenê ku hewceyî alîkarî û piştgirîyê ne

143 (0,20 CHF her bang)

Tundi

Centre d'accueil MalleyPrairie – Şêwîrmendiya pispor a 24 saetan

li ser tundiya nav malê

021 620 76 76

Rizgarkirina hewayî

Rega

1414

6.2 DÊÜBAVÎ Û JIDAYIKBÛN

BERÎ WELIDANDINÊ

Di wextê ducaniyê de, jinekolojist û/an ji pîrik çavdêrî û şêwirmendiya ducaniyê dîkin. Mesrefên têkildar ji hêla sîgorteya tenduristiye ve têne vegirtin. Ji bo dîtina yekê, hûn dikarin bi civata bîjîşkî ya Vaud an koma pîrikên serbixwe yên Vaud re têkili daynin.

Xetêñ telefonê

Xeta telefonê bi pîrikên serbixwe yên
Vaudê (10 berî nîvro-6 piştî nîvro – 24/7)
☞ 021 213 79 05
✉ votresagefemme.ch

Pîrikên serbixwe

☞ hebamme.ch > Parents >
 Votre sage-femme >
 Sages-femmes indépendantes

Pisporêñ din ji li ber destê we ne ku berî û piştî welidandinê we agahdar bikin û şêwirmendiyê bidin we.

Fondation PROFA

Servîsên welidandinê yên nexweşxaneyêñ Vaud û weqfa PROFA bi şêwirmendiyeke tenduristiya zayendî, pîrik an xebatkarek cîvakî re li navendêñ cuda yên herêmî yên weqfa PROFA şêwirdariya nepenî û herwe pêşkêşî dêübavan dîkin. Ji bo ku navenda herî nêzîkî mala xwe bibînin, hûn dikarin bi telefonê xwe bigihîmin wan an serdana malpera wan bikin:

☞ 021 631 01 50
✉ profa.ch/cp

Association PanMilar

Sazûmana PanMilar bi saya hebûna tecimânên civatê kursêñ amadekirina welidandinê bi çend zimanen pêşkêş dike. Malpera wan ji bo zêdetirî 30 zimanen hatiye wergerandin.

☞ 077 410 20 24
✉ @ secretariat@panmilar.ch
🌐 pan-milar.ch

Association Appartenances

Sazûmana Appartenances kûrsêñ Frensî li ser temayêñ 3Dûcanî, Jidayikbûn û Savatî3 pêşkêş dike.

Espace Femmes Vevey

☞ Rue des Communaux 2A
 1800 Vevey
☞ 021 922 45 23
✉ ef.vevey@appartenances.ch

Espace Femmes Lausanne

☞ Rue des Terreaux 10, qata 4.
 1003 Lausanne
☞ 021 351 28 80
✉ ef.lausanne@appartenances.ch

PIŞTÎ WELİDANDINÊ

Ji bo lénêrîna dê û zarokê sava, pîrikên serbixwe yên Vaudê di tevahiya wextê ducaniyê de piştgirî û şêwirmendiyê didin we û gava ku hûn ji servîsa welidandinê vedigerin li malê şêwirmendiya we dîkin.

Hemşireyên zarokên sava ji AVASAD û Qada Pêşîlégirtinê dûv re di dema şêwîrmendiyên malê, civînên piştî welidandinê an atolyeyên/ kûrsên komê yên cûrbicûr de şêwir û agahdariyê pêşkêş dikin.

Heke hûn dixwazin di tevahiya wextê duca- niya xwe de, an ji piştî welidîna zarokê xwe ji piştgiriya kesane ya pîrik sôd werbigirin, hûn dikarin pîrikek nêzîkî xwe bibînin û pê re têkilî daynin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 votresagefemme.ch > Changer la zone > Pour le public > Rechercher une sage-femme

HIŞYARIÂ

Ji bîr nekin ku ji bo zarokê xwe ji ducaniyê heta meha sêyemîn piştî ji-dayîkbûnê sigorteya tenduristiyê bistînin

- ⌚ 5.2 Sigorteya tenduristiyê
- ⌚ 5.4 Sigorteya girêdayî dayiktî û zarakan

Hemşireyên zarokên sava

Heke hûn dixwazin piştî welidîna zarokê xwe ji seredana hemşireyeke zarokên sava ya AVASAD a malê sôd werbigirin, li gorî herêma ku hûn lê dîjîn bi tenê bi wan re têkilî daynin.

Rohilat Vaud

📞 021 925 09 80

La Côte

📞 021 804 66 40

Lausanne û herêma wê

📞 021 641 08 10

Bakûr Vaud-Broye

📞 024 420 31 15

🌐 avasad.ch

Espace Prévention

Navenda jêhatibûnê ya herêmî ku di warêne pêşvebirina tenduristî û pêşîlégirtinê de dixebite, bi taybet di warê zarokên sava de.

🌐 espace-prevention-lacote.ch

PanMilar

PanMilar piştî welidandinê li malê piştgirî dide malbatêñ koçber û ji malbatan re pîrik û wergêrek peyda dike. Ci gava ew vegeîn malêñ xwe, jinêñ ku jîxwe beşdarî dersêñ amadekirina welidandinê bûne, dê bikarin ji şopandina şexsî ya bi zimanê xwe sôd werbigirin da ku di vê heyama taybetî ya derbasbûnê de piştgiriye bidin wan.

📞 077 410 20 24

🌐 panmilar.ch > Post partum

Civin ji bo bavan û bavên pêşerojê

Sazûmana maenner.ch bi bernameya xwe ya MenCare Suisse romande ji bo dê û bavên pêşerojê û déûbavên nû – bi zarok(én) biçük re – civînan pêşkêşî dike ku destûradanûst-andina agahdarî û tecrûbeyên têkildarî hâtina zarok, rola wî wekî bav dide. (hevsengiya kar-jiyan, hwd.)

- ⌚ Route de Pierrefleur 63
1958 Uvrier
- ⌚ 078 874 46 08
- ✉ crettenand@maenner.ch
- 🌐 maenner.ch/fr/rencontres-pour-les-peres-et-futurs-peres

XWEŞÜBEŞÎ

Fondation PROFA

Jî bo şêwirmendî û şiretên li ser zayendî, régirtin ji ducaniyê, bidawîkirina ducaniyê, testên HIV/AIDS û STI (enfeksiyonên bi réya zayendî belav dibin) û homoseksueliyê, şêwirmendiya tenduristiya zayendî ya We-qfa PROFA li ber destê we ye. Şêwirmend û bijîşk bi randevûyê li heşt navendên herêmê yên kantonê pêşwaziya we dikin. Ev xizmet bi gelemeperî wekî plankirina malbatê tê binav kirin.

- ⌚ 021 631 01 42
- 🌐 planning-vd.ch

DESTEKA DERÛNÎ

Association Appartances – CPM

Sazûmana Appartances alîkariya psî-koterapî û derûnî ya pispor pêşkêşî kesên bi ezaba derûnî ya têkildarî koçberiyê û/ an serpêhatiya şer, îşkencekirin an tun-diyeyeke din a kolektifin dike. Ev şêwirmendiyên derûnî yên ji bo koçberan bi gelek zimanen hene.

Li sazûmanê sê navendên şêwirmendiyê li Lausanne, Vevey û Yverdon-les-Bains hene.

- ⌚ Rue des Terreaux 10
1003 Lausanne
- ⌚ 021 341 12 50
- ✉ cpm.lausanne@appartances.ch
- 🌐 appartances.ch

TUNDÎ

Yekîneya Bijîşkî ya Tundiyê CHUV

Jî bo her kesê êrîşeke rasterast li ser yek-parebûna laş, zayendî an psîkolojikî tecrûbe kiriye, Yekîneya Bijîşkiya Tundiye (UMV ya CHUV) şêwirmendiya bijîşkî-qanûnî û seqâkirina servîsên pispor pêşkêş dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- ⌚ 6.3 Tundiya nav malê

DOBRO JE ZNATI

Za probleme u paru postoje informacije i specijalizovane telefonske linije.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- Alîkarî û şêwirmendî ji bo hevjinan
- ⌚ 0840 860 860
- ✉ info@problemedecouple.ch
- 🌐 problemedecouple.ch

6.3 TUNDIYA NAV MALÊ

71

BI KURTÎ

Tundiya nav malê ji bo hemû kiryarên tundiya fizîkî, zayendî, derûnî an aborî yên ku di nav hevjinan an jî di nav malê de rû didin tê gotin. Bi qanûnê qedexe ye. Sûcdarê tundiyê dikare ji hêla polîs ve ji mala hevpar were derxistin û neçar bimîne ku hevpeyvîneke civakî-perwerdeyî bisopîne. Xizmetên piştgiriyê ji bo mexdûran şêwir, pêşwazî û cîhê biewle pêşkêş dikin û ji bo sûcdarênu ku dixwazin alîkariyê werbigirin jî şêwirmendî û bernameyan pêşkêş dikin.

ŞÊWIRMENDÎ JI BO MEXDÛRÊN TUNDIYÊ

Yekîneyên bijîskî yên tundiyê

Lausanne

CHUV Resepsiyona acîl

- ∅ Rue du Bugnon 44
1011 Lausanne
- ∅ 021 314 00 60
- 🌐 chuv.ch > UMV

UMV-Nyon

- ∅ Qata 3, 200 m ji stasyona trênen
Avenue Reverdin 8
1260 Nyon
- ∅ 021 314 08 51

HEJMARÊN ACÎL

Polîs

- ∅ 117

Acîliya bijîskî

- ∅ 144

UMV-Rennaz

Centre hospitalier de Rennaz HRC

Vaud-Valais, Prijem glavne zgrade

- ∅ Route du Vieux-Séquoia 20
1847 Rennaz
- ∅ 058 773 64 77

UMV-Yverdon-les-Bains

Centre hospitalier d'Yverdon-les-

Bains, Prijem glavne zgrade

- ∅ Rue d'Entremonts 11
1400 Yverdon-les-Bains
- ∅ 024 424 42 20

Fondation PROFA / Centres LAVI

🌐 profa.ch > Consultations > Centre LAVI

Lausanne

- ∅ Rue du Grand-Pont 2 bis
1003 Lausanne
- ∅ 021 631 03 00

Aigle

⌚ Rue du Molage 36
1860 Aigle
✉ 021 631 03 04

Yverdon-les-Bains

⌚ Rue de la Plaine 2
1400 Yverdon-les-Bains
✉ 021 631 03 08

Violencequefaire.ch

Malpera ku agahî bi dozdeh zimanan hatiye wergerandin, servîsa bersiva emaîlê ji bo mexdûrên tundiya nav malê, zewacêñ bi zorê ji di navde.

✉ violencequefaire.ch

Centre d'accueil MalleyPrairie

Bêyî ku li destûra rûniştinê bê nêrîn; xeta alîkariyê 24/7 ji bo mexdûrên şideta nav malê, zewacêñ bi zorê, hewandina acîl û şêwirmendiya tedavî ya li ser niga.

⌚ Chemin de la Prairie 34
1007 Lausanne
✉ 021 620 76 76
🌐 malleyprairie.ch
✉ info@malleyprairie.ch

Centre Prévention de l'Ale

Ji bo sûcdarêñ tundiyyê yên li alîkariyê digerin.

⌚ Rue de l'Ale 30
1003 Lausanne
✉ 021 321 24 00
✉ info@prevention-ale.ch
🌐 prevention-ale.ch

Bureau de l'égalité (BEFH)

Şêwirmendî û rêberî.

✉ 021 316 61 24
✉ info.befh@vd.ch
🌐 vd.ch/violence-domestique

Şideta nav malê û destûra rûniştinê

Mexdûrén şideta nav malê dibe ku ditirsin ku eger ew şidetek weha ragihînin an ji ji kiryarê wê cihê bibin, ew dikarin mafê xwe yê rûniştinê li Swîsreyê winda bikin. Ji bo piştgirî û şêwirdariyê li ser rewşa xwe ya koçberiyê, heger ku destûra we ya rûniştinê ya derbasdar tune be ji, hûn dikarin bi Centre Protestant Social (CSP) re têkilî daynin.

**CSP Vaud, La Fraternité,
Xizmeta Civakî ji bo Koçberan**

⌚ 021 560 60 98
✉ frat@csp-vd.ch

**HÛN BI METIRSIYA ZEWACA
BI DARÊ ZORÊ NE**

Şêwirmendiya herwe ji bo kesen di rewşa zewaca bi darê zorê de an jî bi zextên ji derdora wan re rû bi rû dimînjin ji bo dest-pêkirina an bidawîkirina têkiliyekê, şiret ji pisporêñ ku van kesan diparêzin.

**BUREAU CANTONAL
POUR L'INTÉGRATION
DES ÉTRANGERS ET
LA PRÉVENTION DU
RACISME (BCI)**

⌚ Avenue de Sévelin 46
1014 Lausanne
✉ 021 316 49 59
✉ info.integration@vd.ch
🌐 vd.ch/integration

7 DIBISTAN Û PERWERDE

7.1 PÊŞ-DIBISTAN	74
7.2 JI 4 HETA 15 SALÎ: DIBISTANA MECBURÎ Û LÊNÊRÎNA BIROJ JI BO ZAROKAN	76
7.3 JI 15 SALÎ PÊ VE	80
7.4 DÎTINA PERWERDEYÊ LÍ GEL GIHİSTİNÊ	81

7.1 PÊŞ-DIBISTAN

LÊNÊRÎNA ZAROKAN

Heke zarokên we yên biçûk hebin, hûn dikarin serî li navendeke lénêrîna zarokan/ kreş an jî li hawîrdora malbatê li kesekî dikare di dema çalakîyên we de (kar, lêgerîna kar, perwerde, kûrsa Frenstî, hwd.) li wan xwedî derkeve, bidin. Bihayê van xizmetan li gor dahata dê û bavan diguhere.

Jî kerema xwe bizanin ku cih bi sinor in û pir caran listeyeke li bendêbûnê heye. Tê pêşniyar kirin ku di dema ducaniyê de li agahdarî bigerin.

Di heman demê de çareseriyê lénêrîna malê jî hene: ev yek bi dîtina dayikeke biroj an au pair'ek (ku hûn bixwe dê bidin), ferq nake temenê zarokan çi be.

Lénêrîna zarokan li kantonâ Vaudê di nav toran de hatiye organizekirin. Hûn dikarin bi şaredariya xwe ya niştecihbûnê an jî bi torêl lénêrîna zarokan ên ku hatine rêt kirin re têkilî daynin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 faje-vd.ch/dispositifs/les-reseaux
- 🌐 vaudfamille.ch > VD > Garde d'enfants

CÛREYÊN CUDA YÊN

LÊNÊRÎNA ZAROKAN

- 🌐 vd.ch Thèmes > Population > Enfance, jeunesse et famille > Accueil de jour des enfants ou Accueil familial de jour des enfants

➡ Sereguhiya savayan û lénêrîna acîl

Hin caran, hûn dikarin li sexbêrê zarokên sava jî bigerin ku êvarê an dawiya hefteyê çend saetan lénêrîna zarokên we bikin. Xaça Sor ciwanan di warê lénêrîna zarokan de perwerde dike û li gorî dahata dawî ya malbatê li gorî van rîjeyê jérîn xizmetên alîkariya malbatan pêşkêş dike: 4 CHF serê saetekê jî bo dahata heta 3500 CHF û 6 CHF serê saetekê heke ew lénêrîna zarokan di şevêna nava hefteyê, dawiya hefteyê an betlaneyê de ye.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 croixrougevaudoise.ch > Prestations > Baby-sitting

➡ Xaça Sor a Vaudê

Di rewşa awarte de an jî heke zarokê we nexwêş be yan qezayek qewimî be, hûn dikarin ji bo lénêrîna zarokên xwe serî li xizmetên bipere yên Xaça Sor bidin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Service de garde d'enfants malades

- ⌚ Rue Beau-Séjour 9-13
1002 Lausanne
- 📞 021 340 00 80
021 340 00 81
- ✉️ famille@croixrougevaudoise.ch
- 🌐 croixrougevaudoise.ch > Prestations > Garde d'enfants malades

📘 6.2 Dêûbavî û Jidayikbûn

ÇALAKIYÊN DÊÜBAV-ZAROK

Kûrsên Frensî li ser cîhana dibistanê ji dêûbavan re têne pêşkêş kirin.

Français en jeu

Kûrsa Frensî “Perwerdeya li dibistanê”

Lausanne

⌚ Place Pépinet 2
1003 Lausanne
📞 021 329 04 49
✉️ lausanne@francaisenjeu.ch

Rojavayê Vaud

⌚ Rue de l’Avenir 6
1020 Renens
📞 021 552 44 04
✉️ ouest@francaisenjeu.ch

Rojhilatê Vaud

⌚ Rue des Remparts 7
Case postale 47
1814 La Tour-de-Peilz
📞 021 552 44 05
✉️ riviera@francaisenjeu.ch

Broyes û Gros-de-Vaud

⌚ Rue Mauborget
1510 Moudon
📞 021 552 44 03
✉️ moudon@francaisenjeu.ch

Atolyeyên pêş-dibistanê ji zarokan re têne pêşkêş kirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ
॥ 10 Dema vala û jiyana civakî

7.2 JI 4 HETA 15 SALÎ: DIBISTANA MECBÛRÎ Û LÊNÊRÎNA BIROJ JI BO ZAROKAN

BI KURTÎ

Li Swîsreyê dibistanjî temenê 4 pê ve mecbûrî ye û 11 sal berdewam dike. Hemû zarok, ferq nakek rewşa wan a rûniştinê çi be, di dibistanê dewletê yêن li kantona Vaud de, ku herwe ne, têن qebûl kirin. Di vê çarçovveyê de, xwendekarêن ku Frensi nizanîn dêjî kûrsêñ kûr û bêpere jî sôd werbigirin.

Li gel gihiştina we, heke zarokêñ we yêñ di temenê dibistanê de hebin, divê hûn wan di zûtiyîn dem de li dibistana herî nêzîkî mala we qeydbikin.

SERÎ LI RÊVEBERIYA

DIBISTANÊ BIDIN

- 🌐 vd.ch > Autorités > Département de la formation, de la jeunesse et de la culture (DFJC) > Direction générale de l'enseignement obligatoire (DGEO) > Liste et contacts des établissements scolaires

Ji bo qeydên li bajarê Lausanne, divê hûn rasterast bi Service Ecoles et du Parascolaire re têkîlî daynin.

ZÊDETIR AGAHDARI

Service des écoles et du parascolaire

Direction de l'enfance, de la jeunesse et des quartiers

- 📍 Place Chauderon | qata 5
Case postale 5032 | 1002 Lausanne
- 📞 021 315 64 11
- 🌐 lausanne.ch/service-ecoles-parascolaire

Ji bo zêdetir agahdarî, hemî belgeyêna ra-vekirina pergala dibistana Vaudê ya ku bi 16 zimanîn hatine wergerandin, bişopînin.

BELGEYÊN AGAHDARIYA

WERGERANDÎ JI BO

DÊÜBAVAN

- 🌐 vd.ch > Thèmes > Formation > Scolarité obligatoire >
Les élèves qui parlent une autre langue (allophones)

Hûn ê her weha diyagraman li gorî welatan bibînin ku pergala Vaud bi pergalêñ welatêñ cûda re tê berhevdan hevber kirin.

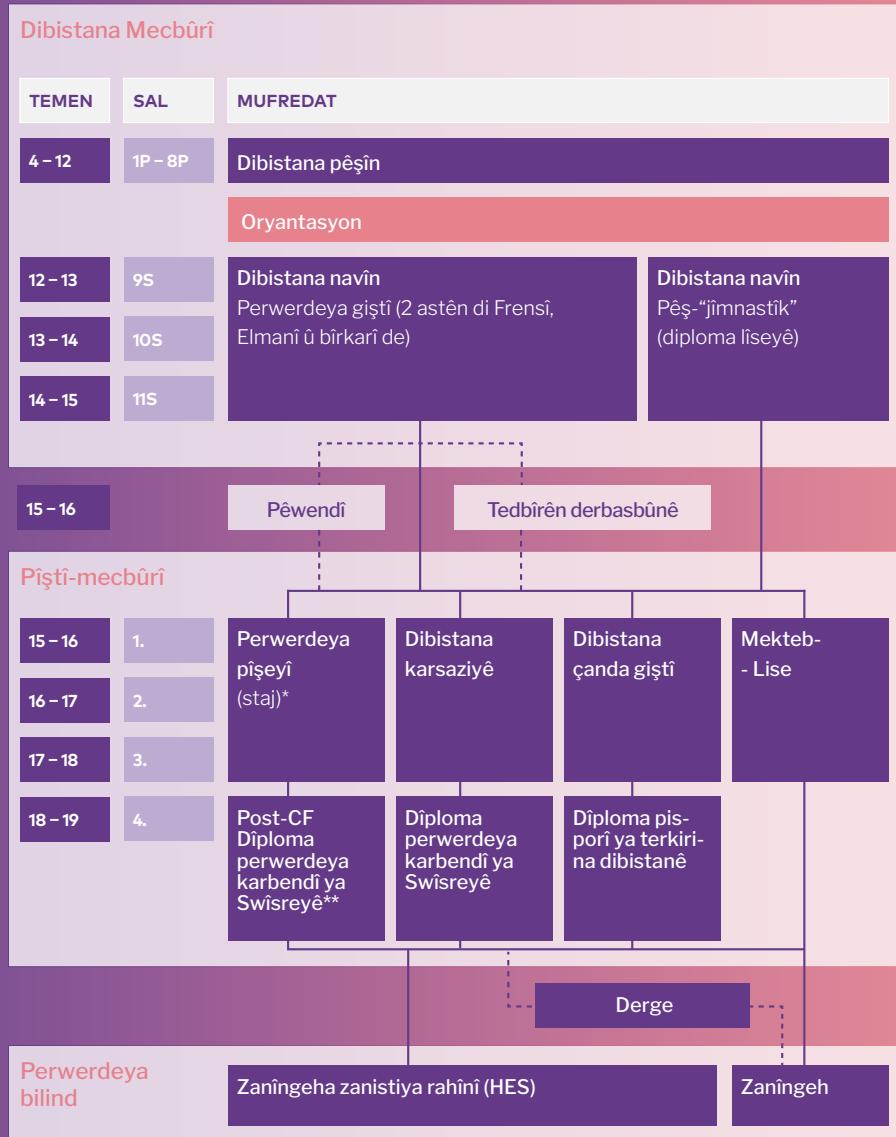
JI BO HEMÛ PIRSÊN TÊKIRIN

BI DIBISTANÊN MERCÎ

- 🌐 vd.ch > Thèmes > Formation > Scolarité obligatoire

KÛRSÊN FRENSÎ Û SEFÊN PÊŞWAZIYÊ

Li gorî şaredariya xwe ya niştecihbûnê, zarakîn ku Frensi nizanîn di sefêñ berdewamî de bi kûrsêñ Frensi yêñ kûr an sefêñ pêşwaziyê yêñ tam-dem têne entegre kirin. Pişti salek an du salan xwendekarêñ di sefêñ pêşwaziyê de, di sefêñ asayî yêñ perwerdehiya mecbûrî an jî xwendîna pişti mecbûrî de dibistana xwe didomînin.

* Di dema stajê de îmkana xwendekar heye ku qursên Maturité yên entegre bişopîne.

** CFC (Belgeya Xweseriya Federal) sernavê ye ku di dawiya stajê de tê dayîn.

AGAHDARÎ JI BO
XWENDEKARÊN KU
ZIMANEK DIN DIAXIVIN
(ALLOPHONES)
vd.ch > Thèmes >
Formation > Scolarité obligatoire >
Les élèves qui parlent une autre langue (allophones)

Office du soutien pédagogique et de l'enseignement spécialisé

Xizmet, perwerdehiya zarok û ciwanêni ji O heta 20 salî yên bi neşyanbarî û pêdi-viyêni taybet misoger dike û piştgirî dike û bi rîya perwerdehiya karbendî piştgirî dide pêvajoya entegrasyona civakî.

- ⌚ Rue Cité-Devant 11
1014 Lausanne
- ⌚ 021 316 54 01
- ✉ info.sesaf@vd.ch

DIBISTANÊN TAYBET

Pêşniyara dibistanêni taybet ji bo dêûbavêni ku dixwazin zarokên wan li gorî mufredateke taybetî, bi zimanekî biyanî, ji bo her ast û temenî perwerdehiya xwe bidomînîn e. Motorâ légerînê ya li ser malpera Sazûmana vaudoise des écoles privées (AVDEP) dê we bişîne dibistanêni ku li gorî hewcedariyêni we ne.

ZÊDETIR AGAHDARÎ
avdep.ch

LÊNÊRÎNA BIROJ JI BO ZAROKAN

Hema ku zarokê we di dibistanê de be, sazî dikarin li wan binérin, berî, di dema dibistanê û piştî dibistanê. Bi giştî ji wan re APEMS (Accueil pour enfants en milieu scolaire) an UAPE (Unité d'accueil pour écoliers) tê gotin. Ji bo zêdetir agahdarî, hûn dikarin rasterast bi tora lênenîna biroj a şaredariya xwe re têkilî daynin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 📘 10 Dema vala û jiyana civakî

→ Sparteka malê ya çavdêrîkî an bi alîkarî

Piştî dibistanê, xwendekar xwedî fersendê ne ku bi amadebûna mezinekê besarî spartekêni malê yên bi çavdêrî an alîkar bibin. Ev çalakî çarçoveyeke fêrbûnê çê-dikin. Dibe ku têkariyeke darayî ya mitewazî ji dêûbavan were xwestin. Ji bo zêdetir agahdarî, bi dibistana zarokê xwe re têkilî daynin.

ALÎKARÎ JI BO DÊÛBAVAN

Sazûmanêni dêûbav-mamoste (APE)

Li kantonê derdora cil sazûmanêni dêûbavan û mamosteyan hene. Ew dikarin ji we re bibin alîkar ku hûn baştir bizanîn ka pergala dibistanêni Vaudê çawa dixebite, û di heman demê de lênenîna biroj a zarakan, çavdêriya spartekêni malê û veguhastînêji. Hûn ê APEna herî nézîkî xwe bi şêwirmenda malperê bibinîn: ape-vaud.ch/ape-locales.

- ⌚ Avenue de Rumine 2
1005 Lausanne
- ⌚ 021 341 90 77 | 078 689 63 63
- ✉ info@ape-vaud.ch
- 🌐 ape-vaud.ch

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 histoires-de-parents.ch/soutien-orientation-parents

AGAHİYA DERBARÊ
PIŞTGIRIYA DÊÜBAV,
ZAROK Ú CIWANAN DE
🌐 vd.ch > Autorités >

Départements >
Département de la formation de la
jeunesse et de la culture DFJC >
Direction générale de l'enfance
et de la jeunesse DGEJ > Soutien
aux enfants et aux jeunes

➔ Zimanên Zikmakî û kûrsêن çandê (LCO)

Ji bo ku zarokê we li gel fêrbûna Frensi zimanê xwe yê zikmakî ji pêş bixin, li kantonê kûrsêن ziman û çandê (LCO) ji hêla gelek sazûmanên koçberan û hin balyozxaneyan ve têne organîze kirin. Hûn dikarin zarokên xwe li kûrsêن Îtalî, Portekîzî, Spanî, Erebi, hwd., li gorî pêşniyarên heyî qeyd bikin. Dibistan an ji şaredarî dê li ser kûrsêن LCO yên ku herî nêzikî mala we, agahdariya pêwîst bidin we.

ZÊDETIR AGAHDARÎ
➡ 10 Dema vala û jiyana civakî

7.3 JI 15 SALÎ PÊ VE

PIŞTÎ DIBISTANA MECBÛRÎ

Di dawiya kûrsa xwe de, xwendekar xwedî derfet in ku perwerdehiya xwe bi bijartina rêya ku herî baş ji wan re vedibêje bîdomînin. Ew dikarin an xwendina xwe bi şopandina xwendina asta dibistana bilind (*maturité gymnasiale*) ku gihadina Hautes Ecoles û Zanîngehê dide, bîdomînin, an jî bi rêya şagirteke perwerdehiya karbendî bişopînin.

➡ Perwerdeya AFP û CFC

Cihêregî kirina teorî û pratîkê, şagirt (an perwerdehiya karbendî ya destpêkê) dibe sedem ku di 3 an 4 salan de sertifikayek jêhatîbûnê ya federal (CFC) an sertifikayek perwerdehiya karbendî ya federal (AFP) bi dest bixe, li gorî pîşeya bijartî ve girêdayî ye, ku dibe sedema bazara kar û/an perwerdehiya zêdetir. Şagirtî li Swîsreyê pir bi qîmet in.

➡ Navendên rêberiya perwerde û karbendî yên herêmî

5 navendên herêmî yên rêberiya perwerdehî û karbendî dê we di derbarê derfetên heyî de agahdar bikin.

Heke hûn xwe di rewşeke hilbijartî ya perwerdehiyê de bibînin, Office cantonal d'orientation scolaire et professionnelle (OCOSP) bi toreke pisporên rêberiya karbendî û her weha gelek agahdarî ji bo piştgiriya perwerdehiyê xizmetên cûrbecûr pêşkêsi we dike. OCOSP, li gel Navendên xwe yên Herêmî, dikare ji we

re bibe alîkar ku hûn projeyê xwe pêşve bibin û birêve bibin ku hewcedariyên bazara kar û perwerdehiyê, û her weha jêhatîbûn, helwest û berjewendiyê we, û kesayetiya we bigire ber çavan.

Ev xizmetên agahdariya li ser xebat û pîşeyan û ev xizmetên şêwirmendiyê, kolektif an şexsî, ji bo xwendekar û malbatêwan, ciwanên di dema derbasbûnê de an perwerdehiyê de û mezinan, di seranserê jîyana wan de têne armanc kirin.

BIBÎNE KA DIVÊ HÛN
SERÎ LI KÎJAN NAVENDA
RÊBERIYA PERWERDEHÎ
Û KARBENDÎ BIBIN

🌐 vd.ch > Thèmes >

Formation > Orientation >
Contact et adresses de l'OCOSP
et des centres d'orientation

7.4 DÎTINA PERWERDEYÊ LI GEL GIHIŞTINÊ

JI 15 HETA 25 SALÎ

Hûn di navbera 15 û 25 salî de ne, hûn ji du salan kêmtür li Swîsreyê ne, hûn hindik Frensî diaxivin an qet Frensî nizanin û li perwerdehiyê digerin? Portala Koçberiyê ji we re hevpeyivîneke wergirtinê pêşkêşî dike.

PORТАIL MIGRATION

- ⌚ Rue de la Borde 3d
1018 Lausanne
- 📞 021 316 11 40
- 🌐 vd.ch > Thèmes >
Formation > Orientation > Pour
les personnes arrivées récem-
ment dans le canton de Vaud

OFFICE CANTONAL DES BOURSES D'ÉTUDES (OCBE)

- ⌚ Rue Cité-Devant 14
1014 Lausanne
- 📞 021 316 33 70
- 🌐 vd.ch > Thèmes > Formation >
Aides financières aux études et
à la formation professionnelle
bourses ou prêts

BÛRS

Dewlet ji aliyê aborî ve şagirt û berdewamîya xwendinê piştî bidawîbûna dibistana mecbûrî, girêdayî hin şert û mercên welatî-bûnê û niştecihbûnê teşwîq dike. Ev piştgirî ji bo temamkirina aîlkariya malbatê ye, heke hewce bike ku wê temam bike. Bi Office Cantonal des Bourses d'Etudes (OCBE) re têkilî daynin da ku bêtir fêr bibin.

JI BO BIZANIN KA MAFÊ

- WE YÊ WERGIRTNA
BÜRSE HEYE AN NA
- ⌚ Rue Cité-Devant 14
1014 Lausanne
- 📞 021 316 33 70
- 🌐 vd.ch > Thèmes > Formation >
Aides financières aux études et à
la formation professionnelle (bourses
ou prêts > Questions fréquentes
sur les bourses/prêts d'études
et d'apprentissage > Quels sont les
critères pour demander une bourse/
un prêt d'études ou d'apprentissage?

Jî bo ciwanê jî 16 salî pê ve û her kesê ku di perwerdeyê de ye, Xizmeta Jet, Xizmeta Civakî ya Ciwanan a CSP Vaud şêwirmen-diyên civakî û qanûnî yên bêpere û nepenî li cihêن cuda yên kantonê pêşkêşî dike da ku bersiva pirsen we yên têkildarî bûrs, lênerin, budceyê, pirsgirêkên aborî, deyn, derketina ji malê, zehmetiyêñ malbatê, qanûnêñ kar, pirsgirêkên bi qanûnê, gihadina yar-metian, û mijarêñ din ên hiqûqi: sîgorte, ewlehiya civakî, xanî, peyman û hwd. bide.

Jet Service – CSP Vaud

@ jet.service@csp-vd.ch
 ® csp.ch/jetservice

Lausanne

∅ Avenue de Rumine 2
 1005 Lausanne
 ☎ 021 560 60 30

Yverdon-les-Bains

Maison des Associations
 CSP Vaud – Pôle social
 ∅ Quai de la Thièle 3
 1400 Yverdon-les-Bains

Payerne

CSP Vaud
 Pôle social de la Broye
 ∅ Rue des Terreaux 10
 1530 Payerne

Vevey

∅ Li ofisêñ Ginkgo
 Rue de l'Union 15b
 1800 Vevey

8 REWSA MEDENÎ

8.1 QEYDKIRINA JIDAYIKBUNEKE	84
8.2 NASKIRINA BAVITIYÊ	85
8.3 ZEWAC	86
8.4 PROSEDURA DI REWSA MIRINÊ DE	89

8.1 QEYDKIRINA JIDAYIKBÛNEKÊ

GAVÊN DIVÊ BÊN BICIH ANÎN

Jidayikbûna zarokek divê di nav 3 rojên welidandinê de li qeyda medenî ya cihê welidînê were tomar kirin. Di bûyera welidandina di nexweşxaneyê de, dûvre çavdêriya qeydkirina jidayikbûnê tê kirin. Di bûyera welidandina li male de, bav, dê, pîrik, bijîşk an jî her kesê ku di dema welidînê de hebe divê wê li qeyda sîvîl qeyd bike. Heke dêûbav li qeyda medenî ne qeydkirî bin, servîsa têkildar dê belgeyên zêde bixwaze da ku nasnameya dêûbavan piştast bike. Piştî van formalîteyan dêûbav dikarin belgeya welidandinê ji qeyda sîvîl bixwazin.

Belgeya welidandinê dikare li ser wergirtina agahdariya welidandinê, ku ji hêla nifûsa medenî ya ku bûyer qeyd kiriye ve hatî şandin, ku bi xercê 30 CHF (ji bilî posteyê) were xwestin.

Dema ku welidîn li derveyî welat çêbûye û divê li Swîsreyê were qeyd kirin, nûnertiya Swîsreyê ya cihê bûyerê dê bikaribe di formalîteyan de alîkariya we bike.

Jidayikbûna zarokênu ku dêûbavênu wan ne xwedî welatîbûna Swîsreyê ne jî dikarin li balyozxane an konsulxaneya welatê jêderê bêne qeyd kirin. Département Fédéral des Affaires Etrangères (FDFA) navnîşeke nûnertiyyêni biyanî yên li Swîsreyê û nûneratiyyêni Swîsreyê yên li derveyî welat amade dike.

Welidandin di navbera zarok û dê û mîr de têkiliyek qanûnî çedike.

Gava ku dêûbav ne zewicî bin, bav mecbûr e ku zarokê xwe qebûl bike ku ew bixwaze bi fermî û qanûnî wekî bavê zarokê were naskirin.

AGAHDARIYA GIRÊDAYÎ
JIDAYIKBÛNA ZAROKEKÊ
🌐 vd.ch > Thèmes >
Population > État
civil > Naissance

SERÎ LI NAVNÎŞA NÛNERTIYÊN
BIYANÎ LI SWÎSREYÊ BIDE
🌐 eda.admin.ch > Conseils aux
voyageurs & représentations >
Représentations étrangères en Suisse

8.2 NASKIRINA BAVİTYÊ

ÇARÇOVEYA DADMENDÎ

Naskirina bavîtyê kiryareke qanûnî ye ku bi wê yekê mér qebûl dike ku bavê zarokek e. Heke dê û bavê zarok bi hev re nezewicî bin, divê di navbera bav û zarokê de xizmatî (têkiliya qanûnî) bi kiryariyeke qanûnî were danîn.

Naskirina bavîtyê bi danzanînê li ber qeyda medenî pêk tê. Hema ku naskirina bavîtyê té qeydkirin, girêdanên parêzbendiyê têkiliya bav û zarokê birêve dibin, ango erka xwedîkirinê heya ku zarok bigihê temenê mezinbûnê, an ji heta dawiya perwerdehiya zarok, mafêñ dualî di mijarêñ li pey hev û erkên hev di mijarêñ alikariyê de hene.

Ji bo ku naskirina zarokek derbasdar be, divê şertên jêrîn bêne bicîh anîn:

- Tenê bavê biyolojîk dikare zarokê nas bike. Divê nivîskarê nasnameyê jêhatiyî ferqîrinê be.
- Heke nivîskarê nasnameyê biçük an qedexe be, razîbûna dêübav an welî hewce ye.

Heke bavê zarok bi jineke din re zewicîbe ji naskirin dikare were destnîşankirin. Naskirin dikare berî an piştî jidayikbûnê pêk were.

Wexta ku dayik di dema jidayikbûna za-rokê xwe de zewicî be, qanûn ji bo mîrê

wê pêşniyara bavîtyê dide. Heke dûvre ne bavê zarokê be, berî ku naskirin were kîrin, divê ev girêdana xizmatiyê were betal kîrin. Ji bo vê yekê, divê prosedureke redkîrinê li ber dadgeha pêwendîdar were derxistin.

Heke bav naskirina zarokê red bike, dê an ji zarok ji bo dêübavtyî dê dozê veke, da ku bavîti bi dadkîrinê were damezrandin.

Çalakiya naskirinê daxuyaniyeke bêveger e. Naskirin di navbera bav û zarokê xwe-zayî de têkiliyekê çêdike. Zarokê naskirî bi taybetî xwedî mafê mîrasê ji bavê xwe ye û mafê nefeqeyê heye.

DEST BI PROSEDUREKE
NASKIRINA
BAVİTYÊ BİKE
• vd.ch > Thèmes >
Population >
Etat civil > Reconnaissance

8.3 ZEWAC

BI KURTÎ

Mafê zewacê di Makezagona a Federal de cih girtiye. Ew ofisa tomara sîvîl e ku ji cibicîkirina wê berpirsiyar e. Swîsre her wiha zewacên ku li derveyî welat hatine kirin nas dike.

ŞERT Û MERC

Ji bo ku zewacek çêbibe, cotêne nîşanekirî, ci Swîsreyî be an na, divê şertên jérîn bicîh bînin:

- ⇒ Temenê wan herî kêm 18 salî be.
- ⇒ Bikarin îdraq bikin.
- ⇒ Jixwe ne zewicî be.
- ⇒ Xwediyê destûra nûnerê qanûnî be, heke yek ji du kesan di bin wezîfeyê de be.
- ⇒ Di navbera wan de lêzimatiya biratî (di nav de xwîşk û birayên jînbav), dayiktitî an bavîti (bûyera zarokgirtinê jî di nav de) an têkiliyek bapîrî nebe.
- ⇒ Dema ku yek ji hevjinê pêşerojê ne welatiyê Swîsreyê be, divê belgeyekê pêşkêş bike ku ew xwedî destûr e ku heyâa zewacê li Swîsre bimîne.

Lêbelê, hûn nikarin bizewicin heke:

- ⇒ Hûn jixwe zewicî ne an bi partneriyek qeydkirî ve girêdayî ne.
- ⇒ Hûn nikarin îdraq bikin.
- ⇒ Lêzimtiyekê nézik li gel partnerê we heye.
- ⇒ Zewac ji bo ku ji bendêni li ser qebûlkirina biyaniyan revînê tê kirin.
- ⇒ Zewac ne bi dilxwazî ye û tu bi dare zorê dizewice.

PROSEDURA ZEWICÎNÊ

Ji bo ku hûn bikaribin bizewicin, divê hûn daxwaznameyek zewacê pêşkêşî ofisa qeyda sîvîl bikin.

CENTRE ADMINISTRATIF
DE L'ÉTAT CIVIL
 021 557 07 07
 vd.ch > Thèmes >
 Population >
 État civil > Mariage

Dûv re hûn hewce ne ku forma «Prosedureke zewacê ya amadekariyê vekin», ku ji hêla ofisa rewşa medenî ve li ser daxwaza zewacê tê radest kirin temam bikin. Li gorî rewşê, hûn hewce ne ku belgeyêna cuda bişînin (guh bidin agahdariya ofisa qeyda sîvîl). Pişti radestkirina

belgeyan, bî kesane li ofisa qeyda sîvîl piştrast bikin ku hûn hemî şertan pêk tînin. Di bûyera astengkirina razîbûna we ya azad de, xizmetên alîkariyê hene. Bi darê zorê zewicandin sûc e û zewac dikare bê betalkirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

6.3 Tundiya nav malê

→ Hûn di metirsîya zewaca bi dare zorê de ne

Şêwîrmendîya herwe ji bo kesén di rewseke zewaca bi darê zorê de ne an ji bi zextên derderôn xwe re rû bi rû dimînin da ku têkiliyekê dest pê bikin an bidawî bikin, şêwîrmendî ji pisporênu ku van kesan diparêzin.

BUREAU CANTONAL
POUR L'INTÉGRATION
DES ÉTRANGERS ET
LA PRÉVENTION DU
RACISME (BCI)
Ⓐ Avenue de Sévelin 46
1014 Lausanne
✉ 021 316 49 59
✉ info.integration@vd.ch
🌐 vd.ch/integration

Ofîsa sîvîl paşê daxwaza we dinirxîne û bi nivîskî we agahdar dike ka hûn dikarin bizewicin an na. Divê zewac di nav 3 mehan de piştî bidawîbûna pêvajoya amadekariyê pêk were. Merasim li salonên dawetê yên kantonê an jî rasterast di nav dezgehêni nifûsa sîvîl de pêk têن, heke hema piştî girtina proseya amadekirina dawetê pêk werin.

Her wiha ew dikarin li «cihêñ awarte» we-rin girtin, ku bi rêkûpêk hatine navnîş kirin (serdana malpera qeyda sîvîl bike). Divê du şahidên sereke yên ku jêhatîyî idraqê ne amade bin. Heke cotê nîşanekirî ji zimanê ofîsa sîvîl a ku zewac lê tê pirozkirin fam nekin, divê wergêrekê bikar bînin û lêçûnên têkildar bixwe bidin.

Di merasimê de, herdû hevjin û herdû şahid-an erêkirina zewacê, ku ji berê ve hatine amadekirin, îmze dikan. Di dawiya dawetê de, jin û mîr belgeya malbatbûnê distînin.

Berdêlên zewaca medenî bi giştî di navbera 300 û 500 CHF de tê guhertin. Daxwazên taybetî, wek şahiyeke roja şemiyê an li derveyî salona dawetê ya fermî ya Lausanne, mesrefên zêde digirin. Xerc di heman demê de dibe ku lêçûneke mezintir bigre, bî taybetî di hebûna belgeyên rewşa medenî yên biyanî de ku dê bêne pejirandin. Hûn dikarin bî olî ji bizewicin, lê tenê piştî merasima sîvîl.

PROSEDURÊN PÊWÎST ÊN PIŞTÎ ZEWACÊ

Divê hûn guhertina rewşa zewacê ya xwe ji rayedaran, kardêrê xwe, meqamên bacê, banka xwe, şirketên sîgorteyê û hwd re ra-ghînin. Dema ku peymanên nû çêdikin divê rewşa zewacê ya nû ji were destrişan kirin.

Dema ku navê we bi zewacê re hat guhertin divê hûn belgeyên fermî ji biguherînin. Bi taybetî, divê hûn belgeyên jérîn nû bikin:

- ⇒ Pasaport an karta nasnameyê.
- ⇒ Sertîfika AVSê.
- ⇒ Ehliyet û destûra gerînê.
- ⇒ Kartên bankayê û kartên krediyê.
- ⇒ Belgeya Resenî.

PIŞTÎ ZEWACÊ PARASTIN AN JÎ GUHERTINA PAŞNAV

Her yek ji hevjinan nav û cihê eslê xwe di-parêze. Digel vê yekê, zava dikarin diyar bikin ku ew dixwazin navê mîr an jîjinê wekî paşnavê xwe yê hevpar bikar bînin. Zarokên dêübavê zewicî an paşnavê hevpar wer-digirin an jî – heke dêübav paşnavên cuda hebin – paşnavê yekta yê ku dêübav di dema zewacê de an jî di dema jidayikbûnê de wekî paşnavê xwe hilbijartine. Heke ew li Swîsreyê nezewicî bin û di dema zewacê de neçar nemabin ku vê hilbijartinê bikin. Dema ku desthilatdariya dêübav tenê ji hêla yek ji dêübav ve tête kirin, zarokê paşnavê berî zewicînê yê din digire. Lîbelê, bizanîn ku heke dêübav zewicî bin, desthilatdariya dêübav bi hev re tête bikar anîn. Bi ser de jî, heke ew ne zarokê yekem be, zarokên jérîn dê bi şertê ku navê malbatê ji bo za-rokê yekem hatî hilbijartin, li gorî prensîba yekîtiya xwişk û bira hilgirin.

Divê were zanîn ku, di belgeyên adetî yên wekî kaxezên nasnameyê de, bikaranîna paşnavê yekane bi navê hevjinê re mimkun e ku mirov navekî zewacê bi daçek bikar bîne.

Wekî din, di bûyera betalbûna zewacê de, di dawiya dozêن hevberdanê de an jî piştî mirina yek ji hevjinan, hevjina ku di dema zewacê de navê xwe guherandiye, dikare her gav ji nifûsa sivil re ragihîne ku ew dixwaze navê xwe yê berî zewacê ji nû ve bidomîne.

Jİ NAVÊN YEKTA YÊN
HEVJÎNAN HILBIJÉRE

vd.ch > Thèmes >
Population > État civil >
Mariage > Choix du nom
de famille et lieu d'origine (droit de cité)

8.4 PROSEDURÊN DI REWŞA MIRINÊ DE

BI KURTÎ

Pêwîst e ku her mirinek di nav 2 rojan de li qeyda medenî ya cihê bûyerê were tomar kirin. Dema ku kesê mirî ji welatîbûna biyanî be, ew li ser xizmên wan e ku mirina wan ji rayedarên welatê wan re tomar bikin. Di bûyera mirina li derveyî welat de, divê mirin ji rayedarên rewşa sivil a Swîsreyê re bi rîya nûnertiya Swîsreyê ya cihê mirinê were ragihandin.

Dî bûyera mirina yek ji hevjinan de, hevjinâ ku di dawiya zewacê de navê xwe guhertiye, dikare her gav ji qeyda sivil re diyar bike ku ew dixwazin vegerin ser navê xwe yê berî zewacê.

Li gor cihê ku rûniştina kesê mirî lê ye, pêwîst e ku rayedarên şaredariyê jî agahdar bikin. Bi taybetî ji ber ku gelek şaredariyên Swîsreyê ji bo cenazeyan xizmetên bêpere pêşkêş dîkin (veşartın, şewitandin, merasima cenaze, hwd.); Ji ber vê yekê dibe ku ya baş ew be ku ewil lêpirsîn bikin da ku hûn bikarin ji van xizmetan bêpere sûd werbigirin.

Her wiha bizanin ku pêkan e ku ji banka kesê mirî daxwazek were kirin ku fonan veke da ku lêcûnên girêdayî cenaze bide. Pir sazî di dema mirinê de hesaban asteng dîkin (ji bo mebestên baca mîrasê), lê dibe ku hin bank destûr bidin ku fon werin vekirin.

RAGİHANDİN Û
QEYDKIRINA MİRINEKÊ
vd.ch > Thèmes > Population > État civil > Décès

CENAZE

Divê kesê mirî ji bo cîhekî parastinê were veguhestin. Bi giştî, piştî «pejirandina mirinê» ya ku ji hêla nîfusa sivil ve hatî dayîn, desthilatdariya şaredariyê destûr dide veguhestin û veşartina miriyan. Veguhastin ji hêla rêveberekî cenaze ve ku ji hêla Département de la Santé et l'action sociale (DSAS) ve destûr dayî ve tête kirin. Veguhastin jî dikare pêşî li ragihandina rayedaran bigire. Li Swîsreyê divê di navbera 48 û 98 saetan piştî mirinê de cenaze bên pêkanîn. Li gorî herêmê, cenaze heta 5 rojan piştî mirinê, dema ku cenaze di odayeke sarincokê de tê hilanîn dikare were organîze kirin.

Swîsre mazûvaniya cûrbicûr ên merasimê cenazeyan dike. Ji ber vê yekê organîzasyona cenaze dê pir bi cûreya merasîma bijartî ve girêdayî be, lê forma wê çi dibe bila bibe, merasîma bijartî dê hin lojistikên bingehîn hewce bike:

- ➔ Veguhaztina term.
- ➔ Hilbijartina cih, roj û dem ji bo merasimê.
- ➔ Navnîşa kesên dê werin vexwendin.
- ➔ Daxuyaniyênen cenazeyê (wek mînak bi îlana morgê).

Edet e ku mirov li rêvebirê cenazeyan bigere ku di van gavan de li gel wan bin.

TÊKILIYA Ú DAXWAZA BELGEYÊN STATUYA SIVÎL

Jî bo siparîskirina belgeyên statuya sivîl (belgeyên jidayikbûnê, sertîfikayên mirinê, hwd.) hûn dikarin wan li ser malpera kantonê daxwaz bikin an jî dibe ku telefonî navenda îdarî bikin. Ew ê paşê bi posteyê ji we re bêne şandin.

CENTRE
ADMINISTRATIF
DE L'ÉTAT CIVIL

⌚ 021 557 07 07
🌐 vd.ch/etat-civil
🌐 vd.ch > Thèmes >

Population > État civil >
Commander un acte d'état civil

ŞÊWIR

Jî bîr nekin ku van guhertinan ji konsulkane an balyozxaneya welatê xwe re jî ragihînin.

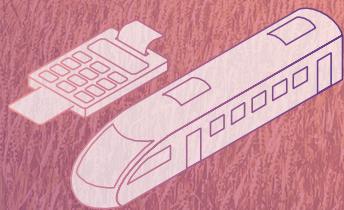
Bi rastî, ci taybet an giştî (fermî), rêvebirênen cenazeyan dikarin di pêvajoyê de gelek zû piştgirî bidin we û hem di prosedurên îdarî û hem jî di organîzekirina cenaze de ji we re bibin aîkar. Ew xwedî rola hevrêziyê de navbera malbata mirî û saziyên cûrbicûr ên destwerdanê de ne û dikarin xizmetan jî pêşkêş bikin, wek şûştina li morgê û lê-nêrîna laş. Karkerên şirketên cenazeyan ên ku lê-nêrîna miriyen pêk tînin piştast dikin ku ew bi rêtzgirtina rûmeta kesê mirî û li gorî kevnesöpiyên wan ên çandî û olî pêk têñ. Rêvebirênen cenazeyan bi giştî amade ne ku rêzek ku ji we re watedar e saz bikin. Bi rastî, hewcedarî û daxwazênen we di warê cenazeyan de ci dibe bila bibe û baweriya we ci dibe bila bibe, hûn ê karibin rêvebereke cenaze bibînin ku xizmetên wan bi tevahî li gorî hêviyên we werin adaptekirin û ew ê bikaribin bi baldarî û lê-nêrineke baş, bêyî darizandin wan bi cih bîne.

Hûn ê navnîşa derhênerên cenazeyen cihêring û hem jî zêdetir agahdarî li ser vê mijarê di malpera Direction Générale de la Santé de bibînin.

DIRECTION GÉNÉRALE
DE LA SANTÉ
OFFICE DU MÉDECIN
CANTONAL

⌚ Avenue des Casernes 2
1014 Lausanne
⌚ 021 316 18 00
🌐 vd.ch > Thème > Santé, soins et
handicap > Pour les professionnels >
Autorisations de diriger et d'exploiter >
Inhumations et pompes funèbres

9 JIYANA ROJANE

9.1 GERYAN LI HERÈMA VAUDÈ	92
9.2 ABORÎ	94
9.3 TELEKOMÍNASYON Û KIRÎN	96

9.1 GERYAN LI HERÊMA VAUDÊ

BI OTOBUS Û METROYÊ

Mobilis bilêta yekane ye ji bo tevahiya kantonê û 309 şaredariyên wê. Ew dihêle hûn hemî rêgezén veguhastina giştî bi hevgirtina wan li gorî dilê xwe bikar bînin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ mobilis-vaud.ch

Ji bo rêuwîtiyên yekcar, bilêtên otobusê dikarin rasterast li rawestgehan an li ser telefonên jîr werin kirîn. Li hin şaredariyan bilêt ji ajokarê otobusê têne kirîn.

BI TRÊNÊ

Tora veguhastina giştî ya Swîsreyê berfireh û pir pêşkeftî ye. Rêhesinêni Federal ên Swîsreyê (CFF) bilêtên demsalê yên wekî bilêta demsala giştî (AG) pêşkêşî dike ku dihêle rêuwîtiya li seranserê Swîsreyê bi veguhastina giştî (trêن, otobus, bot, metro, hwd.) an jî bilêta demsalî ya nîv biha ku destûrê dide hûn rêuwîtiya bi nîv biha bikin. Ji bo zêdetir agahdarî, li îstasyona herî nêzîk bi kontûar re têkîlî daynin an serdana malpera CFF bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ cff.ch

⇒ Mobilis – Vaud

Wekheva AG ji bo kantona Vaud heye. Ew abonetiya Mobilis e ku dihêle hûn li seranserê herêma Vaudê an jî li ser rêyeke taybetî (mînak Lausanne – Yverdon-les-Bains) bi veguhastina giştî bigerin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ mobilis-vaud.ch

Girîng e ku mirov ji xebatkarên kontûarê yên li îstasyonan agahdariya baş bistînin, da ku abonetiya herî bikêr û ya ku bi rêuwîtiyên ku rojane têne kirin re herî baş têkîldar e hilbijérin. Girîng e ku mirov ji xebatkarên kontûarê yên li îstasyonan agahdariya baş bistînin, da ku abonetiya herî bikêr û ya ku bi rêuwîtiyên ku rojane têne kirin re herî baş têkîldar e hilbijérin.

⇒ Derbasbûnên biroj

Hin şaredarî ji niştecîhêن xwe re derbasbûnên biroj bi bihayê bijarte pêşkêş dikin: ev dikarin bi telefonê, li kontûarê an jî online li ser malpera şaredariya we werin veqetandin.

⇒ Bilêtên superteserûf

CFF her wiha, li gorî saetê, bilêtên superteserûf (= bihayê kêmkirî) pêşkêş dike. Ji bo gihîstina vê agahiyê, herin malpera CFF an jî sepana telefona jîr CFF daxînin.

HIŞYARÎ

Ji bo ajotina li ser otobanê Swîsreyê, mecbûrî ye ku hûn vînyeta salane (CHF 40) ku hûn ê li ser cama xwe bixin bikirin. Ew dikare li stasyonê servîsê, kiosk an li postexaneyê were ditin. Vînyeta salane heta 31 Çile derbasdar e. Di wê mêmûyê de, hûn ê hewce bin ku lêdanka nû bi dest bixin û bi cama xwe vezin.

→ Rewitiya bi zarokan

Zarokên di bin 6 salî de heke li gel kesekî bi bilêteke derbasdar û kesekî 12 salî an mezintir bin, rêuwityê herwe dikan. Bi karta Junior, ji bo 30 CHF her sal, zarokên ji 6 salî ji hêla yek ji déûbavêne xwe ve ku bilêteke derbasdar a veguhastinê heye, dikarin tevahî salekê bêpere veguhastina giştî bikar bînin. Karta Junior ji zaroka 3yemîn û pê ve belaş e.

BI EREBEYÊ

Kesênu ku ehliyeta ji derveyê welat hene, 12 meh ji hatina wan mohlet heye ku ehliyeta biyanî bi belgeyeke Swîsreyî bi-guherînin. Li gorî welatê jêderê, dibe ku ezmûnek pratik û/an nivîskî were xwestin.

SERVICE DES AUTOMOBILES
ET DE LA NAVIGATION
Ⓐ Avenue du Grey 110
1014 Lausanne
📞 021 316 8210
✉️ isan.navigation@vd.ch
🌐 vd.ch/san

BI DUÇERXEYÊ

Bisiklêt amûrekî çûnûhatinê ya pratik û ekolojîk e ku ji bo rêuwityê kurt pêk tê. Lixwekirina helmet ne mecbûrî ye, lê bi tundî tê pêşniyar kirin.

Ev çend sal in, Kantona Vaud pêşvebirina rê û parkûrên bisiklêtan (bi rengê zer hatine nişandan) li kêleka rê û rêuwîn meşînê, û her wiha parkên duçerxeyan teşwîq dike.

Hin bajarok derfeta kirêkirina bisiklêtan jî pêşkêş dikan.

VIŠE INFORMACIJA

🌐 publibike.ch/fr/publibike

Hin şaredarî bi destekkirina beşeke ji lêçûnên kirîna duçerxeya elektrîkê, kirîna duçerxeya elektrîkê hêsan dikan.

9.2 ABORÎ

LÊÇÛNÊN JIYANA LI KONTONÊ

Jiyana li Swîsreyê li gorî welatên din ên cîhanê û Ewropayê biha ye. Ji ber vê yekê, heke mûçeyê navîn bi giştî ji kesên ku ji derve têr pir zêde xuya dike, mirovên ku li welêt bi cih dibin zû dibînin ku lêçûna jîyanê jî zêde ye.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 bit.ly/3d9e8DE

VEKIRINA HESABEKE BANK AN POSTAYÊ

Bi vekirina hesabeke bankê an posteyê, hûn dikarin mûçeya xwe an çavkaniyek din a dahatê berhev bikin, fatûreyên xwe bidin û serlêdana krediyê bikin. Di prensibê de, her mezinek azad e ku bi pêşkêşkirina belgeyeke nasnameya fermî li Swîsreyê hesabeke bankê veke. Dibe ku destûra rûniştinê an delîlek rûniştinê jî were xwestin.

KIRINA PEREDAYÎNÊN XWE

Hûn dikarin pere dayinêن xwe li ser kaxez, li bankayê an postexaneyê, an jî li ser internetê an jî li ser telefona jîr (E-bankgêrî) bikin.

HIŞYARÎ

Heke hûn di peredayinêن xwe de dereng bimînin, ev dikare bibe sedema lêçûnêن zêde û bibe sedema dozen darayî.

Prosedura dozê rê dide deyndêrekê (yê ku mîktarekî pere bi deyn daye) ku ji dewletê bixwaze ku deyndarek (yê ku deyndarê e) mecbûr bike ku deynê xwe bide heyâ ku bikarin bidin. Dozeke darayî dikare peyda-kirina rûniştgehê de ku jêdereke vê dawîyê ji ofîsa berhevkirina deyn hewce ye, zehmetî çêbike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 4.1 Dîtina rûniştgehê

ŞANDINA PERE JI DERVEYÎ WELAT

Ji bo şandina pereyan bo derveyî welat, hûn dikarini rêya bankê, postê an rêya şirketeke veguheztinê bikar bîmin.

→ Bi bankê

Ev awayê peredanê herî ewledar e lê ew hewce dike ku herdû kes xwedî hesabek bankê ne. Dûv re hûn dikarin teîmatê ji qaseyekê, bi têlafonê an jî online bişînin. Mesrefên veguhestinê bi karanîna înternetê kêm dibin.

→ Bi postê

La Poste heman pêşniyaran wekî bankeyê pêşkêşî dike, bi vebijarkeke pêvek: wergir ne hewce ye ku hesabeke xwe hebe û dikare pere ji qaseyê vekişîne.

→ Bi şirketeke veguhaztinê

Şirketa veguhastinê xwedan avantaj e ku pir bilez e (lê ew bihatir e). Pere dikare li qasekê were razandin û li yek din li her devra cîhanê were kişandin.

PIRSÊN DERBARÊ BIRÊVEBERINA BUDCEYA XWE DE?

→ Parlons Cash!

Ji bo zêdetir agahdarî di derbarê birêveberina budceya we ya heyî û deynêne we de xeteke telefonê li ber destê we ye.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

📞 0840 43 21 00

AGAHDARÎ GIRÊDAYÎ

DEYN Û ZÊDE

DEYNDARBURUNÊ

🌐 vd.ch > Thèmes > Aides financières et soutien social > Dettes et surendettement > Parlons Cash!

→ Dersên komê

Dersên komê û pêşniyaran şopandina ke-sane ji bi hevkariya CARITAS Vaud, CORREF û Fédération Romande des Consommateurs (FRC) hatine saz kirin.

9.3 TELEKOMÎNÎKASYON Û KIRÎN

ÎNTERNET Û TELEVIZYON

➡ SERAFE: Xercên lisansa radyo û televizyonê

Li Swîsreyê, ji bo guhdarîkirina radyoyê, temâsekirina televizyonê an girêdana înternetê be ferq nake, ji hemû malên şexsî û kolektif re tê xwestin ku xwe qeyd bikin û salê 335 CHF heqê SERAFE bidin. Ev xerc ne ferdiye, ji serê malbatê tê dayin. Bi rastî, ew besdariya her malbatekê ye ji bo xizmeta giştî di warê medyaya elektronîkî de.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 serafe.ch/fr/redevance/ensemble-de-la-redevance

Heke pêwendîya mala we bi înternetê hebe, dîvî hûn ji bo radyo û televizyonê heqê lîsansê bidin. Heke ne wusa be û hûn nexwazin heqê lisansa televizyonê bidin, hûn dikarin bixwazin ku soketa tora televizyonê ya li mala we were mohrkirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 serafe.ch/fr
- 📞 058 201 31 67

FIROŞGEHÎN CARITAS

Froşgehênen Caritas zêdetirî 150 hilberên bingehîn pêşkêş dîkin ku 30 heta 50% ji bîhayêن bazarê li Lausanna, Vevey û Yverdon-les-Bains erzantîr in. Tenê kesên bi dezavantaj, xwedîyen Karta Çandê, bi destûr in ku li van firotgehan kirîna xwe bikin. Karta Çandê destûrê dide we ku hûn li firotgehênen Caritas kirînan bikin û li firotgehênen cil û bergênen Caritas Vaud erzaniyê dide. Ji bo wergirtina Karta Çandê, hûn dikarin forma li ser lînka jêrîn dagirin:

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 carteculture.ch/vaud/demander-une-carteculture/comment-puis-je-obtenir-la-carteculture

Épicerie Caritas Lausanne

- 📍 Avenue du Rond-Point 8
1006 Lausanne
- 📞 021 317 59 80

Épicerie Caritas Vevey

- 📍 Avenue Reller 4
1800 Vevey
- 📞 021 319 59 81

Épicerie Caritas Yverdon

- 📍 Rue des Philosophes 13
1400 Yverdon-les-Bains
- 📞 021 317 59 80

10 DEMA VALA Û JIYANA CIVAKÎ

10.1 ZAROK Û CIWAN

98

10.2 MEZIN

100

10.1 ZAROK Û CIWAN

ÇALAKIYÊN DÊÜBAV-ZAROK

Bûna Vaudiyek ne tenê tê wateya xwedî maf û erkan, di heman demê de tê wateya besdARBûna di jiyana herêmî de û pêkanîna hobiyêN xwe ji. Ji bo ku hûn bigihîjin vê yekê, hûn ê li jêr hin agahdarî û her weha nav-nîşek ne tevgerîya çalakiyan bibînin. Hûn ê di beşa jérîn de hin navnîşanên çalakiyêN ji bo zarokan an jî wekî malbaték bikin, bibînin.

Maisons vertes

Maisons vertes (malên kesk) cihêن pêşwazîkirin, parvekirin û pêkguhertinê ne, ji hemî zarokêN heta 5 salî re vekirî ne, li gel mezinek (dêübaV an mezinek din ku berpirsiyarê zarokê ye).

PERWERDEGEHÊN
DÊÜBAV-ZAROK ÊN
CÛREYA-MAISON VERTE

vd.ch > Autorités > Département de la formation, de la jeunesse et de la culture (DFJC) > Direction générale de l'enfance et de la jeunesse (DGEJ) > Dépliant Lieux d'accueil enfants-parents (tout public)

Arc-Échange

Cihê civîn û gotûbêjê ji bo dêübaV û zarokêN ji 0 heta 5 salî ji bo pêşvebirina entegrasyon û têkiliyêN civakî, piştgirîkirina têkiliya dêübaV-zarok û teşwîqkirina civakîbûna zarokê ye. ARC-Échange li gelek deverên kantona Vaud bi rêzgirtina ji nirx, hewcedarî û girêdanên her kesî pêşwaziya malbatan dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 arc-echange.ch/home

Portala Vaudfamille

Portala online ya Vaudfamille ji bo zarokan û/anji bo ku li gel malbatê, çalakiyan pêşkêşî dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 vaudfamille.ch > loisirs

Sazûman

Gelek sazûman ji bo pêşxistina hişmen-diya ziman û ji bo dîtina zarokêN din çalakiyêN bêpere saz dikin, hinek ji wan li jêr bo nimûne hatine rêz kirin.

Bi tevlîbûnê (hinek çalakiyan hebûna dêübavan hewce dike), hûn ê her wiha karibin ji anîmatoran agahdariya li ser jiyana rojane bistinîn.

ÇALAKIYÊN LI SER

PORTALA 'BIENVENUE

DANS LE CANTON

DE VAUD' HATINE

NAVNIŞKIRIN

 vaud-bienvenue.ch >

Infos pratiques >

Informations > Enfants

1001 histoires

1001 Histoires bi zimanê zîkmakî û bi Frensî li dora çîrok, risteyên zarokxaneyê û çîrokêni anîmasyon pêşkêsi dike. 1001 histories bi taybetî bi xurtkirina girêdana dêûbav-zarok, piştgirîkirina dêûbavan di rola wan de û pêşvebirina hevgirtina navmalbatan mimkun dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ isjm.ch/promotion-de-lecture/
1001-histoires

JI BO ZAROK Û CIWANAN ÇALAKIYÊN DERVEYÎ MUFREDATÊ

Li hemû herêmên kantonê, gelek çalakiyên ji derveyî mufredatê (kampêن betlaneyê, navendêن çalakiyên civakî-çandî, çalakiyên rojane, konseyêni ciwanan û hwd.) ji zarok û ciwanan re ji aliyê sazûman û şaredarî an ji rasterast ji aliyê komên ciwanan ve tên pêşkêş kirin.

Ji bo zêdetir agahdarî li ser van pêşniyaran, bi şaredariya xwe re têkilî daynin an serdana malpera Groupe de Liaison des Activités de Jeunesse bikin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ glaj-vd.ch

Çalakiyên dema vala yên ciwanan

Ev malper di betlaneyêni dibistana Vaud de rêbernameyeke çalakiyên dema vala ji bo zarok û ciwanan ji pêşkêşî malbatan dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

✉ loisirsjeunes.ch/vaud

Délégué cantonal à l'enfance

et à la jeunesse

Komên ciwanan ên ku projeyeke civakî, werzişi an çandî organize dikin, dikarin serlêdana alikariya aborî bikin.

PIŞTGIRIYA PROJYÊN BI PÊŞENGIYA CIWANAN

🌐 vd.ch > Thèmes >
Population > Enfance,
jeunesse et famille >
Demander une aide financière pour
un projet porté par des jeunes

ciao.ch

Malpera ciao.ch jêhatîniyêni pisporan peyda dike da ku hewcedariyên agahdarî û rêberiyê yên ciwanan li Swîsreya bi Frensî diaixin bi temenê 11-20 salî li ser her cûreyên mijaran bicih bîne.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

🌐 ciao.ch

10.2 MEZIN

SAZIYÊN JI BO PÊSXISTINA ENTEGRASYONÊ

Dilxwazî û jiyana civakê rolek girîng di civaka Vaud de dilîze. Di nav gelek sazûmanên heyî de, hinek jî ji aliyê koçberan ve hatin avakirin. Armana van saziyan ew e ku entegrasyona biyaniyan di nav civaka mazûvan de pêş bixin, di heman demê de çanda eslê wan pêşve bibin.

Bi vê armancê, ew gelek çalakî, festivalên pirçandî an jî qadêن civîn û danûstandinan saz dikan.

**ÇALAKIYAN ONLÎNE
BIBÎNE**
 • vaud-bienvenue.ch >
 Infos pratiques >
 Loisirs et citoyenneté

DILXWAZÎ

Li gel berfirehkirina qada jêhatîbûn û tora têkiliyên xwe, dilxwazî dikare bibe pêngavek ji bo bidestxistina kar.

ZÊDETIR AGAHDARÎ
 3.2 Berî destpêkirina kar

BÉNÉVOLAT-VAUD, NAVENDÊN JEHATINIYAN JI BO JIYANA CIVAKÎ

Heke hûn dixwazîn hefteyê çend saetan ji bo sedemeke ku ji we re mihim e bi kar bênin an jî sazûmanekê bi afirênen, Bénévolat-Vaud dikare hemî zanyariyêñ kêrhatî ji we re peyda bike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

• Avenue Ruchonnet 1
 1003 Lausanne
 • 021 313 24 00
 • benevolat-vaud.ch

ŞÎRKETÊN HERÊMÎ

Şirketên herêmî çalakiyên werzîş, çandî û dema vala pêşkêş dikan ku rê dide nişte-cihan hevdû nas bikin û kêfê bikin. Ji bo ku hûn li ser wan agahdar bibin, bi şaredariya xwe re têkilî daynin.

NAVENDÊN ÇANDÂ CIVAKÎ

Li kantona Vaudê gelek navendêن civakî yên çandî hene ku têkiliyên civakî û danûstendinên di navbera nifş û çandên cuda de pêş dixin. Çalakiyên cihêregê têne pêşkêş kirin û dihêle hûn mirovan binasin.

Ji bo zêdetir agahdarî, bi şaredariya xwe re têkilî daynin da ku hûn bizanin ka li devera we ci çalakî hene.

PÊSWAZÎKIRINA KARKERÊN NAVNETEWÎ

Rojên Bi Xêr Hatî & Reloc'coffees bûyerên taybetî ne ji bo karmendên navneteweyî yên ku vê dawiyê hatine kantona Vaud û hem jî ji bo hevjînên wan. Ev bûyer ji hêla xizmeta «Girédana Navneteweyî» ya Odeya Bazirgânî û Pîsesazî ya Vaud ve têne organîze kirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

🌐 cvi.ch/fr/ > Services > International Link > Accueil et intégration

ÇALAKIYÊN WERZİŞ Û HÜNERIYÊ

Heke hûn li çalakiyên werzîşî an hunerî (voleybol, futbol, dans, mûzik, şano, hwd.) digerin, ji bili lêkolîna we ya li ser internetê, hûn dikarin bi şaredariya xwe ya niştecîh-bûnê re jî tékilî daynin. Listeyeke şirketên herêmî yên ku bi vî rengî xizmetan pêşkêş dikan bi giştî li Contrôle des Habitants heye.

GEŞTYARÎ

Kantona Vaud hem li gundan û hem jî li çiyayan xwedan dîmenê ewrengû gelek şûnwar û abîdeyên ku hêjayî geştê ne. Ji bo kifskirina herêmâ xwe, hûn dikarin serdana nîvíseha geştiyariyê ya kantona Vaud (VP) bikin.

VAUD PROMOTION (VP)

📍 Avenue d'Ouchy 60
Case postale 1125 | 1001 Lausanne
📞 021 613 26 26
✉️ info@region-de-leman.ch
🌐 region-du-leman.ch

ROJEVA ÇANDÊ

Li kantona Vaudê, pêşniyara çandî cihêreg e: festival, şahiyên kevneşopî, pêşandan, pêşangeh, sînema, konser, hwd. Ji bo ku hûn bûyerên li herêma xwe nûve bibin, herin malpera Vaud Promotion (VP).

ZÊDETIR AGAHDARÎ

🌐 region-du-leman.ch
🌐 temps-libre.ch

Her wiha hûn dikarin rojeva çandî, bi taybetî bi rojnameyên herêmî re şêwir bikin.

Muzexane

Muzexaneyê kantona Vaudê, pêşangehênen wan ên daîmî û demkî kifş bikin! Ew bi piranî her şemî an yekşemê sere mehê herwe ne.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

🌐 musees.vd.ch/musees-cantonaux
🌐 museums.ch/fr

Carte Culture – Caritas Vaud

Karta Çandê ya ku ji hêla tora Caritas ve tê pêşkêş kirin, rê dide kesên bi dahateke kêm in ku bi sîdwertergirtina ji daxistina di warê çand, werzîş û perwerdeyê de besdarî jiyana çandî û civakî bibin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

Caritas Vaud
📍 Chemin de la Colline 11
1007 Lausanne
📞 021 317 59 80
🌐 carteculture.ch

PIRTÜKXANE

Gelek pirtûkxane jî li kantonê pêşwaziya we dikin. Endamî bi gelempêri herwe ye.

Bibliothèque cantonale et universitaire – Lausanne (BCUL)

BCUL xwedan berhevokek mezin a pirtûk/CD/film, metnên duzimanî û metnên bi zimanêni biyanî, û hem jî gelek rîbazên fêrbûna Frensiye.

BCUL xwedan gelek cihe, bi taybetî li Place de la Riponne, û li kampusa zanîngehê li Dorigny.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- ⌚ Place de la Riponne 6
1014 Lausanne
- 📞 021 316 78 63
- ✉️ info.riponne@bcu.unil.ch
- 🌐 bcu-lausanne.ch

Bibliothèque interculturelle Globlivres

Ev pirtûkxane bi 272 zimanan zêdetirî 27,000 sernivîsan pêşkêş dike. Ji her kesî re vekirî ye, ji bo fêrbûna Frensi gelek pirtûkên didaktik jî hene.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- ⌚ Rue Neuve 2 bis
1020 Renens
- 📞 021 635 02 36
- ✉️ info@globlivres.ch
- 🌐 globlivres.ch

Pirtûkxaneyên şaredariyan

Gelek şaredariyan pirtûkxane jî hene. Ji bo zêdetir agahdarî, bi şaredariya xwe re têkili daynin.

ÇALAKIYÊN ÇANDÎ YÊN ÈVARÊ Û LÊNÊRÎNA ZAROKAN

Ji bo dêûbavênu ku ji konseran an şanoyê hez dikin, Xaça Sor a Vaud xizmeta lênenîra pîrik bo zarokêni sava li malê pêşkêşî dike ku çar saet lênihêrîna zarokan û vegetandina bilêtêni pêşandanê li deverêni çandî yên jêrîn pêk tîne:

- ➡️ La Romandie li Lausanne.
- ➡️ Le Théâtre de Vidy li Lausanne.
- ➡️ Le Centre pluriculturel et social d'Ouchy li Lausanne.
- ➡️ Le Café-théâtre «Le Bourg» li Lausanne.
- ➡️ Le Théâtre «Le Reflet» li Vevey.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- 🌐 croixrougevaudoise.ch > J'ai besoin d'aide > Baby-sitting

OL

Swîsre azadiya olî garantî dike. Li kantona Vaudê her kes azad e ku baweriya xwe pêk bîne.

Arzillier Maison du dialogue

Arzillier Maison du dialogue saziyeke nav-olî ye ku armanca wê ew e ku rî bide danûstendina di navbera mirovîn ji kevneşöpiyêni olî û giyanî yên cihêreg. Di malpera wan de, civakêni Xiristiyen, Misilman, Cihû, Hindu, Budist, Bahai, di nav yên din de, têne temsîl kirin.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

- ⌚ Avenue de Rumine 62
1005 Lausanne
- 🌐 arzillier.ch

Ji hêla sazûmanan û şaredariyên Vaudê ve ji bo kalûpîran çalakiyên cûrbecûr têne kirin. Heke hûn malnîşî ne û dixwazin bi mirovan re hevdîtin bikin an ji hobîyeke xwe bikin, hûn dikarin bi yek ji sazûmanên jêrîn re têkilî daynin.

EPER – Emr û koçberî

Çalakiyên agahdarî û civakîbûnê ji bo koçberên 55 salî û mezintir.

- ∅ Chemin de Bérée 4A
- Case postale 536 | 1001 Lausanne
- ∅ 021 613 40 70
- ∅ eper.ch/project-explorer/
- age-et-migration-1

Avivo

- ∅ avivo-vaud.ch

Pro Senectute

- ∅ vd.prosenectute.ch

Mouvement des aînés Vaud

- ∅ mda-vaud.ch

Connaissance 3

Connaissance 3 zanîngehek ji bo kalûpîrên kantona Vaud e. Çalakiyên wê di serî de ji kalûpîran re têne armanc kirin, lê ew ji her kesî re vekirî ye, bêyî sînorê temen û jêhatîbûnê.

- ∅ wp.unil.ch/connaissance3/portrait

NOT

DÉPÔT DES VOTES
EXCLUSIVEMENT
CONTENUS DANS
L'ENVELOPPE DE
TRANSMISSION

Correspondance pour
l'administration communale

Materiel de vote

11 MAFÊN SIYASÎ Û WELATÎBÛN

11.1 MAFÊN SIYASÎ DI ASTA ŞAREDARIYÊ DE	106
11.2 SIYASET LI SWÍSREYÊ	107
11.3 BÜNA SWÍSÎ: WELATÎBÛN	108

11.1 MAFÊN SIYASÎ DI ASTA ŞAREDARIYÊ DE

BI KURTÎ

Kesêñ ji neteweyên biyanî hin şert û mercan pêk tînin, dikarin beşdarî hilbijartinan bibin û li şaredariya xwe deng bidin, bêñ hilbijartin an jî di meclîsa şaredariyê an jî şaredariyê bixwe de cih bigirin. Dikarin însiyatîfa şaredariyê yan jî referandûmê bidin destpêkirin. Ew van mafêن siyasi distînin, dema ku hemî şert û mercen jérin pêk werin:

- ⇒ Temen 18 salî bin.
- ⇒ Li Şaredariyeke Vaud, xwedî rûniştina bi destûra B an C bin.
- ⇒ Ev 3 sal in bi berdewamî li kantona Vaud rûniştibin (xwedî destûreke B, C, Ci, N an F).
- ⇒ Di 10 salên dawî bi berdewamî li Swîsreyê rûniştibin (bi destûra B, B, C, Ci, N, F an L).

Hema ku keseki biyanî li şaredariyeke Vaudê qeydkirî be û şert û mercen berevajî bi cih bîne, di bûyera dengdan an hilbijartina şaredariyê de bixweber materyalên fermî werdigire.

**MAFÊ DENGDANÊ Û
ÇAVKANÎYÊN BIKERHATÎ**
 vd.ch > Thèmes >
 État, Droit, Finances >
 Votations et élections >
 Voter

Li Swîsreyê, gava ku hûn şert û mercan pêk bînin, hûn bixwe di qeyda şaredariya xwe de têne qeyd kirin. Materyalên dengdanê ji we re têñ şandin. Pişti ku ev yek bi dawî hat, hûn dikarin wê bi posteyê paşve bişînin an jî bavêjin qutiya nameyê ku ji bo vê armancê li şaredariya we hatî peyda kirin. Her wiha hûn dikarin roja dengdanê bi malzemeyên ku hatine wergirtin biçin buroya hilbijartinê ya şaredariyê. Her dengderek azad e ku deng bide. Ev hilbijartin şexsî ye û kes nikare li şûna we deng bide.

□ LEXICON

Pêngav

Pêşniyara projeyek ku ji wela-
tiyan tê ji bo şaredariyê û dê
pêşkêşî dengdêran were kirin.

Rapirsî

Daxwaza welatiyan ku biryara
ku Meclîsa Şaredariyê girtiye
ji hilbijeran re bê pêşkêşkirin.

Dengdana nepenî

Operasyonên ku dengdan
an hilbijartinek pêk tîne.

11.2 SIYASET LI SWÎSREYÊ

SÊ ASTÊN SIYASÎ LI SWÎSREYÊ

Swîsre dewleteke federal e, ev tê wê wateyê ku desthilata dewletê di navbera Konfederasyon, kanton û şaredariyan de hatiye dabeşkirin. Ji ber vê yekê 3 astên siyasî hene û her yek ji wan xwediyê hêza bîryardanê ye. Desthilatdariya Konfederasyon û kantonan di belgeyeke fermî ya bi navê Makezagona Federal de cih girtiye. Desthilatdariya şaredariyan ji aliyê Konfederasyon û kantonan ve tê ferzkirin. Hikûmeta Swîsreyê ya bi navê Konseya Federal ji 7 endamên ku ji aliyê Parlamentoyê ve tê hilbijartin pêk tê. Parlamentoaya Swîsreyê ku bi navê Meclîsa Federal tê naskirin, ji 246 endamên ku ji aliyê gel ve hatine hilbijartin pêk tê û du odayên wê hene: Konseya Niştimanî (200 endam) û Encûmena Eyaletan (46 endam).

Û DI KANTONA VAUD DE?

Di kantona Vaudê de hikûmet ji aliyê Konseya Eyaletan ve tê temsîlkirin. Ev hêza cîbicîkar e ku bi taybetî ji cîbicîkirina qanûnan berpirsyar e. Konseya Dewletê 5 salan carekê ji aliyê gelê Vaudê ve tê hilbijartin. Ew ji heft Encûmenen Dewletê pêk tê, ku her yek ji wan jî serokatiya dezgehekê dike. Serok ji aliyê hevalên xwe ve ji bo dema meclîsê (5 sal) tê tayînkirin.

Hêza qanûndanînê ya kantona Vaudê ji aliyê Encûmena Mezin ve tê temsîlkirin. Bi taybetî ji pejirandina qanûnan berpirsiyar e û 150

endamên wê hene. Wekilên Meclisa Mezin jî wek Konseya Dewletê 5 salan carekê ji aliyê gel ve tê hilbijartin.

ŞAREDARÎ CAWA DIXEBITE?

Meclisa Şaredariyê ji çavdêriya rêveberiya şaredariyê berpirsyar e. Ew budçe û rêzik-nameyên şaredariyê û her weha bacêñ herêmî qebûl dike. Ev parlementoya şaredariyê ye. Ji 25 heta 100 kesan pêk tê. Her 5 salan, hûn dikarin namzedêñ xwe yên bijartî hilbijîerin, an ji bibin namzet. Li şaredariyêñ ku nifûsa wan ji 1000î kémtir e, ji Meclisa Şaredariyê re Meclîsa Giştî tê gotin û hûn dikarin bi daxwazek hêsan beşdarî wê bibin. Erka Şaredariyê cîbicîkirina bîryarêñ Meclisa Şaredariyê, birêvebirina kar û barêñ rojane û rêvebirina rêveberiyê ye. Rêveberiya şaredariyê ji sê, pênc, heft an neh kesan pêk tê û ji aliyê sendîkayê ve tê birêvebirin. Her 5 salan, hûn dikarin namzedêñ xwe yên bijartî hilbijîerin, an ji bibin namzet.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

🌐 vd.ch/vote-etrangers

11.3 BÛNA SWÎSÎ: WELATÎBÛN

MIROV ÇIMA DIBE WELATÎ?

Piştî çend salêni jiyana li kantona Vaud, hin niştecihêni bi neteweya biyanî dixwazin bi wergirtina niştimaniya welatê ku lê jiyana xwe derbas dikin, girêdana xwe bi Swîsreyê re nîşan bidin. Ji bo vê yekê, ew dest bi pêvajoyek bi nave welatîbûnê dikin.

Bidestxistina hemwelatiya Swîsreyê piştî prosedûra welatîbûnê mafêni tevahî siyasi dide we. Niha hûn dikarin li ser asta kantonan û federalî deng bidin, hilbijîerin an jî bênil hilbijartın. Bi heman awayî, êdî hûn dikarin inîsiyatîf û referandûmên têkildarî kanton an jî Konfederasyonê îmze bikin.

ŞERTÎN JI BO WELATÎBÛNA SWÎSREYÊ LI KANTONA VAUD

Pêwîst e ku şertîn cihêregen werin bicîh anîn da ku serlêdana welatîbûna Swîsreyê li kantona Vaud bikin:

- ⇒ Xwedîbûna destûra C ya rûniştinê.
- ⇒ 10 sal in li Swîsreyê jiyan kirin.
- ⇒ 2 sal li kantona Vaud jiyan kirin, tevî sala berî serlêdanê.

- ⇒ Di 3 salêni berî serlêdanê de tu alîkariyêن civakî nestandibin.
- ⇒ Bacêni xwe dabin.
- ⇒ Tu dozêni vê dawiyê an kiryarêne nepenîtiya milkê tune bin.
- ⇒ Ji ewlekarî û nîzama giştî re rêz girtibin.
- ⇒ Xwedî zanîna bingehîn a erdnîgarî, dirok, civakî û siyasi ya Swîsre, Kanton û her weha di asta herêmî bin.
- ⇒ Asta zimanê xwe ya Frensî piştrast dikin (sertifikayêni nivîskî yên A2 û B1 yên devki).

ZÊDETIR AGAHDARÎ

 2.1 Férbûna Frensî

→ Serlêdانا welatîbûnê ya hêsan kirî

Hin biyanî dikarin serlêdانا welatîbûna hêsan bikin. Rewşa wan a gihîştina welatîbûnê ji yên ku li jor hatine pêşkêş kirin kêmtrir dixwaze:

- Hevjîna welatiyekî Swîsreyê.
- Hevjîna welatiyekî Swîsreyê ku li derveyî welat dijî.
- Nifşê sêyemîn ciwanê biyanî.
- Zarokê bê welat.
- Zarokê kesekî welatîbûyî.
- Zarokê ji bav an dayika Swîsreyî.

LI SER PROSEDURÊN WELATÎBÛNÊ FÊR BIBIN

- 🌐 vd.ch > Thèmes >
Population >
Population
étrangère > Naturalisation

→ Prosedura welatîbûnê

Heke hûn hemî şert û mercên pêwîst bicîh bînin, hingê hûn ê bikarin serlêdانا welatîbûnê online li ser malpera Eyaleta Vaud tomar bikin.

DEST BI PROSEDUREKE WELATÎBÛNÊ BIKE

- 🌐 vd.ch > Thèmes >
Population >
Population étrangère >
Naturalisation >
Commencer la procédure de
naturalisation > En ligne

PROSEDURA İSTİSNAYÎ

Desthilatdariya kantonê rewşa taybetî ya her berendamê bi guncaw digire.

Kesên ku ji ber astengiyêñ fizikî, derûnî an psîkolojîk, nexweşîyeke giran an demdirêj, zehmetiyêñ mezin di fêrbûn, xwendin û nivîsandinê de hene ku bicih anîna hin şertan bi zehmet dikin, dikarin van şert û mercên kesane ji rêveberiya kantonê re dema ku serlêdانا welatîbûnê pêşkêş dikin nîşan bidin.

Ji bo kesên ku di fêrbûn, xwendin û nivîsandinê de zehmetiyêñ mezin dikişînin, piştî perwerdehiya 3 mehan bi Sazûmana Lire et Ecrire dikarin sertifikaya îstifadeyê wergirin.

ZÊDETIR AGAHNDARÎ

- 📘 12.1 Tercimeya civakî
- 🌐 lire-et-ecrire.ch/vaud

Ji bo ku bikarin serlêdana we bipejirînin, dive desthilatdariya jêhatî ya kantonê ku asta entegrasyonê û nasîna we bi şert û mercên jiyanê yên li Swisreyê lêkolîn bike.

Her wiha hûn ê bi derbasbûna testa FIDE (Français, Italiano, Deutsch en Suisse) asta devkî A2 û asta nivîskî A1 bi Frensî ji bisertîfika bikin. Pêwîst e ku ev test berî destpêkirina serlêdana we ya welatîbûnê were kirin.

→ Alîkarî jib o welatîbûnê

Ji bo ku hûn ji ezmûna Frensî ya FIDE re amade bibin, sazûman ji bo budceyên piçûk kûrsên ziman pêşkêş dikin. Berî ku hûn serlêdana .

ZÊDETIR AGAHDARÎ

⇒ 2.1 Fêrbûna Frensî

Welatîbûnê bikin, bi taybetî di erdnîgarî, dîrok, siyaset û jiyana civakî de, hûn ê testeke zanînê ji derbas bikin. Bi alîkariya nimûneyên testê yên kantonî û federal ên ku li ser malperê hene û her wiha amûrekî perwerdehiya online ya ji bo testa zanînê hûn dikarin xwe hazir bikin.

NAVNIŞA

FERMÎ YAPIRSÊN

LI SER TEMAYÊ

FEDERAL Û KANTONÎ

⇒ vd.ch > Thèmes > Population > Population étrangère > Naturalisation > Questionnaire disponible

Ji bo pirsên şaredariyê, bi şaredariya xwe re têkilî daynin.

Ji bo agahdarî ya zêdetir mîsoger li ser we-latîbûn û şertên wê, bi şaredariya xwe ya niştecîh an jî bi karûbarê nifûsê re têkilî daynin.

SERVICE DE LA

POPULATION

Secteur naturalisations

Ⓐ Avenue de Beaulieu 19

1014 Lausanne

✉ 021 316 45 91

@ info.naturalisation@vd.ch

🌐 vd.ch > Thèmes > Population >

Population étrangère > Naturalisation

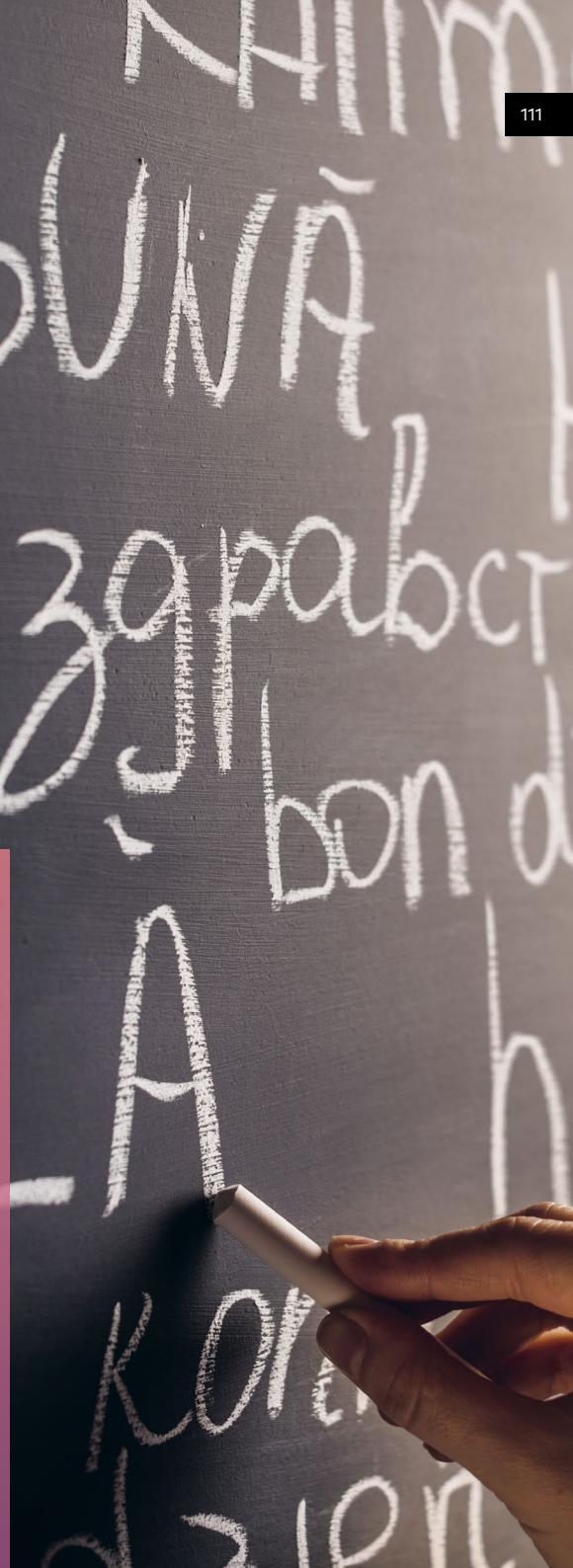
12 TERCIIME Û WERGER

12.1 TERCIMEYA CIVAKÎ

112

12.2 WERGERÊN NIVÎSANDÎ

113

12.1 TERCIMEYA CIVAKÎ

TERCIMEYA CIVAKÎ

Wekî beşek ji hevpeyivînek bijîşkî, civakî an dibistanê, pisporênu ku we werdigirin dikarin bangî wergérên perwerdekirî bikin. Hevpeyîn dikarin rû bi rû, lê her wiha bi telefonê an vîdyoyê jî bibin. Bi giştî, pispor (bijîşk, xebatkarên civakî, mameste, hwd.) in ku werger daxwaz dîkin û di vê rewşê de, lêçün ji hêla saziya wan ve tê dayîn. Li kantona Vaudê gelek xizmetên tercime û wergerê hene, ku sektora tercumiya civakî ya Appartenances, ku ev 25 sal in wek sazûmana hevkar li kantona Vaudê ye ji di nav wan de. Nêzîkî 60 ziman hene.

Appartenances

Sektora Tercimeya Civakî û Navbeynkariya Navçandî

✉ 021 341 12 51

✉ interpretariat@appartenances.ch

🌐 appartenances.ch/activites/
interpretariat-communautaire

Interpret

Sazûmana Swîsreyî ya ji bo Tercimekiri-na Civakî û Navbeynkariya Navçandî. Ew pêşniyarên din ên herêmî yên ku li kantona Vaudê hene lîste dike.

Office de qualification

- ✉ Monbijoustrasse 61
3007 Berne
- 📞 031 351 38 29
- ✉ qualification@inter-pret.ch
- 🌐 inter-pret.ch > Les services d'interprétariat régionaux

12.2 WERGERÊN NIVÎSANDÎ

113

WERGERANDINÊN NIVÎSKÎ

Heke hûn hewce ne ku belgeyên fermî ji we re bêñ wergerandin (diploma, belgeyên jidayikbûnê/zewacê, sertifikayên kar, hwd.) û wergerên «rast ên pejirandî» bistînin, hûn dikarin nivîsê ji hêla wergêrek ve bi-din wergerandin. Jî kerema xwe ji bîr nekin ku prosedur li gorî cûreya wergera ku tê xwestin cûda dibe.

MEVZÛAT (WERGER JI BO SWÎSREYÊ)

→ Bila nivîsar ji hêla wergêrek ve were wergerandin, ji wan bipirsin ku piştrast bikin ku wan bi rastî îmzeya xwe bi noterek li Vaud piştrast kiriye. Tenê noter bi destûr in ku îmzeyên kesan qanûnî bikin. Malpera Association des Notaires Vaudois navnîşeke noteran pêşkêşî dike.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

notaires.ch/associations/vaud

APOSTÎL (WERGERANDIN JI BO DEWLETÊN PEYMANA LAHEYÊ İMZEKIRINE)

→ Bila nivîsar ji hêla wergêrek ve were wergerandin, ji wan bipirsin ku piştrast bikin ku wan bi rastî îmzeya xwe bi noterek Vaud piştrast kiriye.

Tenê noter bi destûr in ku îmzeyên kesan qanûnî bikin.

→ Bila nasnameya noterê ji hêla Bureau des Legalisations Eyaleta Lausanne ve hatîbe apostîl kîrin.

MEVZÛATA HÊSAN (WERGERANDIN JI BO DEWLETÊN PEYMANA LAHEYÊ İMZE NEKIRİYE)

→ Bila nivîsar ji hêla wergêrek ve were wergerandin, ji wan bipirsin ku piştrast bikin ku wan bi rastî îmzeya xwe bi noterek Vaud piştrast kiriye. Tenê noter bi destûr in ku îmzeyên kesan qanûnî bikin.

→ Ji bo wergirtina vîzeyê bi balyozxane an konsulxaneya Dewleta têkildar re têkilî daynin.

→ Ji bo qanûnîkirina hêsan a her tiştî bişîrin Bureau des Legalisations a Eyaleta Lausanne.

BELGEYEKÊ
QANÛNÎ BIKIN
Préfecture de Lausanne,
Bureau des Legalisations

Place du Château 1
1014 Lausanne
vd.ch > Thèmes > État, Droit, Finances >
Districts / préfectures > Legalisations
pour l'étranger

Her wiha hün dikarin bi Sazûmana Wergêr, Termînolog û Tercimanên Swîsreyî ASTTI re têkilî daynin da ku li herêma xwe wergêr an tercimanekê bibinîn.

ZÊDETIR AGAHDARÎ

ASTTI

- ⌚ Zeughausgasse 18 | 3001 Berne
- 📞 056 664 88 10
- ✉️ astti@astti.ch
- 🌐 astti.ch

Bikaranîna servîse an dezgehek wergerê garantî dike ku hün ê encamên ku standardên wergerandina vê cûreya belgeyan pêk tîniñ bi dest bixin.

Appartenances

Sektora Tercimeya Civakî ú Na-vbeynvariya Navçandî

- 📞 021 341 12 51
- ✉️ interpretariat@appartenances.ch
- 🌐 appartenances.ch/activites/interpretariat-communautaire

Apostroph Lausanne SA

- ⌚ Rue Mercerie 12
1003 Lausanne
- 📞 021 643 77 99
- ✉️ lausanne@apostrophgroup.ch
- 🌐 apostrophgroup.ch

ABC Translation

Her wiha xizmeta tercimeyê ji pêşkêş dike

- ⌚ Chemin de Praz 6
1023 Crissier
- 📞 079 603 93 80
- ✉️ info@abc-office.ch

Arrow Traduction

Her wiha xizmeta tercimeyê ji pêşkêş dike

- ⌚ Voie du Chariot 3
1003 Lausanne
- 📞 024 494 11 89
- ✉️ arrowtrad@bluewin.ch

ADR Traductions

- ⌚ Avenue du Théâtre 7
1005 Lausanne
- 📞 021 312 76 84
- ✉️ adr.traductions@bluewin.ch

Bhaasha

- ⌚ Y-Parc, rue Galilée 7
1400 Yverdon-les-Bains
- 📞 021 588 1070
- ✉️ info@bhaasha.com

Interserv SA Lausanne

- ⌚ Avenue de l'Avant-Poste 4
1005 Lausanne
- 📞 021 313 44 44
- ✉️ lausanne@interserv-sa.ch
- 🌐 interserv.ch

lestraducteurs.ch

- ⌚ Rue des Communaux 35
1800 Vevey
- 📞 021 923 61 50
- ✉️ traduction@lestraducteurs.ch
- 🌐 lestraducteurs.ch/en/translation-quote/

OffiTrad Lausanne

- ⌚ Avenue de la Gare
1003 Lausanne
- 📞 021 588 01 18

Traductions Tradeuras

- ⌚ Chemin de Chandieu 20
1006 Lausanne
- 📞 078 623 60 15
- ✉️ info@tradeuras.ch

Traducta Switzerland

- ⌚ Avenue Charles-Ferdinand-Ramuz 99
1009 Pully
- 📞 0800 888 440
- ✉️ info@traducta.ch

13.1 ERDNÎGARÍ

116

13.2 DÎROK

117

13.1 ERDNÎGARÎ

SWÎSRE

Swîsre dewleetek federal e ku ji 26 kantonan pêk tê û paytexta wê Bern e.

Ew ji aliyê erdnîgarî ve li navenda Ewropayê ye û sînorên xwe bi çend welatan re parve dike: Fransa, İtalya, Awistriya, Lîchtenstein û Elmanya.

Zêdetirî 8 milyon niştecih li vî welatî hene, %25 ji wan biyanî ne.

Çar zimanên neteweyî hene: Frensî, Elmanî, İtalî û Romanşî. Frensî li Swîsreya Frensi-axêv, İtalî li Ticino, Romanşî li Grisons tê axaftin. Li Swîsreya bi Elmanî-axêv, zavarayêna cuda yên Swîsî-Elmanî têne axaftin.

Nêzîkî ji sê yekê nifûsê diyar dîkin ku ew ne aîdî olekê ne. Kesén ku aîdî olekê ne, bi piranî beşek ji civakên xirstiyan in (62,6%), beşeke hindik a niştehan ku ji civatên misilman (% 5,5) û civatên cihû (% 0,2) ne.

KANTONA VAUD

Kantona Vaudê li herêma rojavayê Swîsreyê ye (li beşê herêmê ya Frensi-axêv) û sînorên kantonê bi kantonên Jinêva, Valais, Bern, Fribourg û Neuchâtel re heye. Di heman demê de bi beşen cûda yên Frensî re sînorên neteweyî jî hene.

Kantona Vaudê, bi 3212 km², ji aliyê rûberê ve kantona çaremîn a Swîsreyê ye. Ji 300î zêdetir şaredariyan pêk tê û paytexta wê Lausanne e.

Ew sîyemîn kantona herî qelebalix li Swîsreyê ye ku bi nifûsa xwe li dora 810,000 niştecîhî ye, ku ji wan derdora 30% biyanî ne û piraniya wan xwediyê destûra rûniştinê ya demdirêj in.

HIN RASTÎ

Ala Vaudois kesk û spî ye. Peyvîn li ser wê (dirûşma wê) «Azadî û Welat» (Liberté et Patrie) ne.

Kantona Vaud bi rezên xwe yên Lavaux tê zanîn, ku di Xezîrana 2007an de wekî Mîrateya Cîhanî ya UNESCOyê hatî tomakirin.

Di heman demê de ew yek ji cihêne sereke yên perwerdehiyê li welat e, li gel zanînge-hek navdar, ku çekirina wê paşve diçe heta sala 1537, û dibistana polîteknîkî ya duymîn li welat, EPFL (Ecole polytechnique fédérale de Lausanne).

13.2 DÎROK

Di navbera dawiya sedsala 13an û dawiya sedsala 15an de, kantona Vaud beşek ji Keyaniya Savoy bû, keyaniyeke ku bi berdewamî bi herêmên navendî yêñ Swîsre re şer dikir.

Di sala 1536an de kantona Bernê bi alîkariya kantona Fribourg û Valaisê kantona Vaud zeft kir.

Di bin bandora Şoreşa Fransa de, Vaudois di 1798 de serxwebûna xwe ragihand.

Di dawiyê de, ew di sala 1803an de bi tevahî di Konfederasyonê de entegre bûn û di 1814an de makezagonek qebûl kir.

Piştî Şerê Cîhanê yê Duyemîn, Swîsre 30 salên dewlemendiya aborî jiya; kantona Vaud pêş ket. Otobana Lausanne-Jinêva, Zanîngeha Lausanne û Navenda Nexweşxaneşa Zanîngeha Vaudê (CHUV) hatin çekirin.

Di sala 1959 de, kantona Vaud yekem bû ku mafê dengdanê da jinan, lê wan ew mafê dengdanê heta sala 1971ê di asta federal de bi dest nexist.

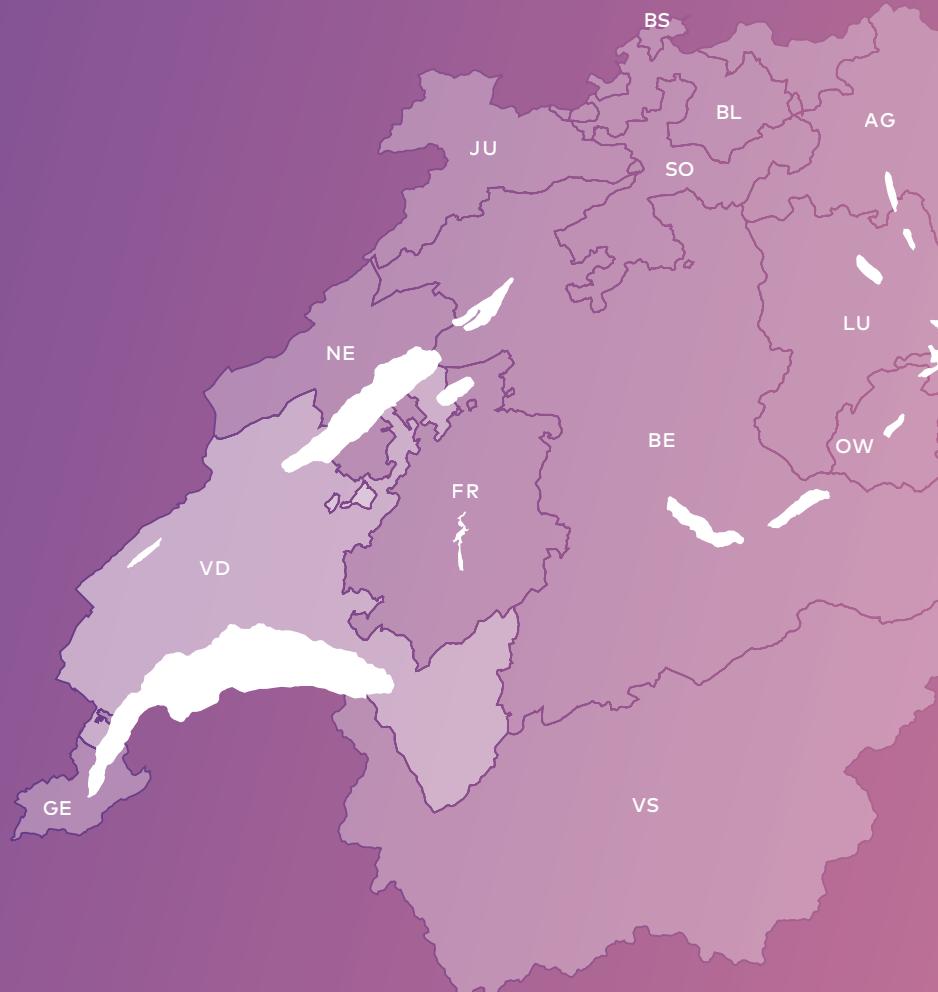
JI BO DÎTINA ZÊDETIR
AGAHDARÎ DI DERBARÊ
KANTONA VAUD DE

vd.ch > Autorités >
Chancellerie >
Bureau d'information et de
communication > Publications papier >
Quelques publications du canton
Tutorial bibînin:
vd.ch/test-naturalisation

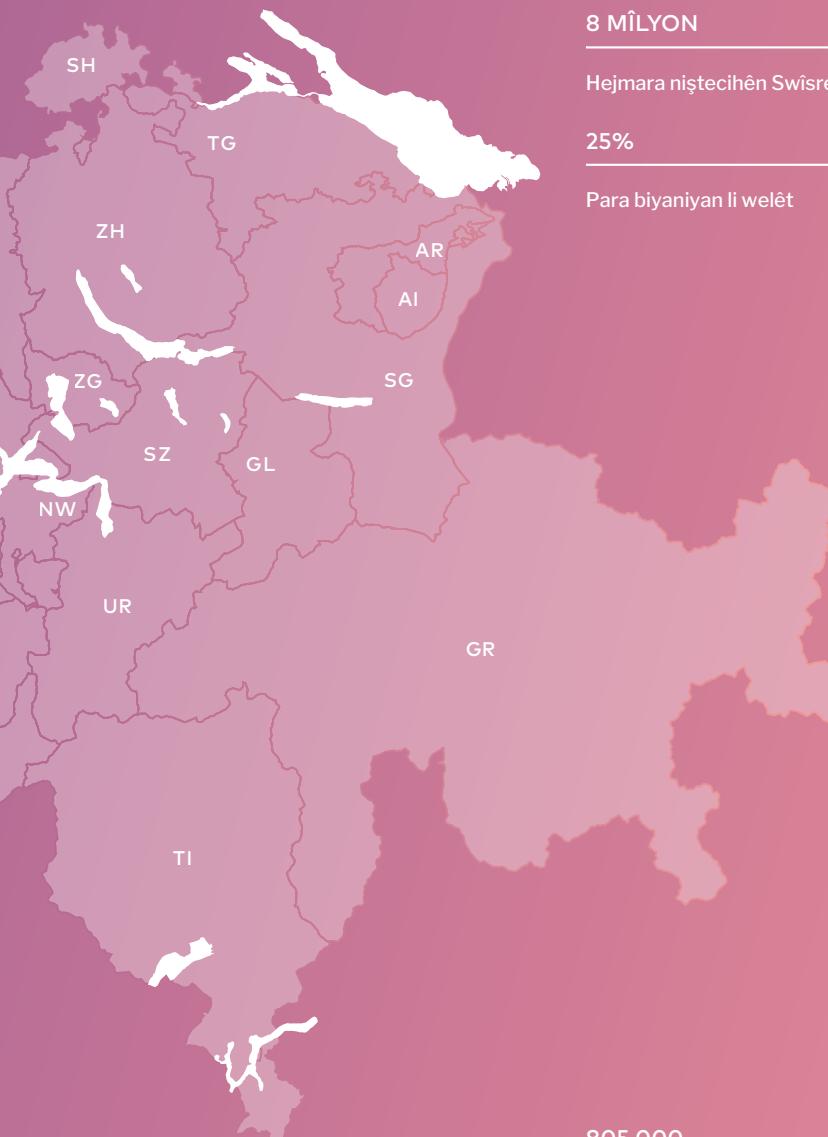

SWÎSRE Û KANTONA VAUDÊ BI KURTÎ

KANTONA VAUD

AR	Appenzell Rhodes-Extérieures	BE	Berne	NE	Neuchâtel
AI	Appenzell Rhodes-Intérieures	FR	Fribourg	NW	Nidwald
AG	Argovie	GE	Ženeva	OW	Obwald
BL	Bâle-Campagne	GL	Glaris	SG	Saint-Gall
BS	Bâle-Ville	GR	Grisons	SH	Schaffhouse
		JU	Jura	SZ	Schwytz
		LU	Lucerne	SO	Soleure

8 MÎLYON

Hejmara niştecihêن Swîsreyê

25%

Para biyaniyan li welêt

805,000

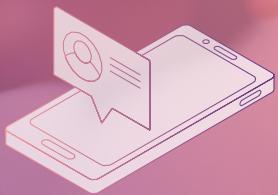
Nêzikî dehyek nifûsa Swîsreyê
li kantonâ Vaud dijî

30%

Rêjeya biyaniyan li kantonê,
piraniya wan xwedîyê destûreke demdirêj in

TI	Tessin
TG	Thurgovie
UR	Uri
VS	Valais
VD	Vaud
ZG	Zoug
ZH	Zurich

NOT

14 TÊKILIYÊN BIKÊRHATÎ

Konfederasyon**Secrétariat d'État aux migrations (SEM)**

- ⌚ Quellenweg 9
3003 Berne-Wabern
- ☛ 058 325 11 11

Kanton**Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme (BCI)**

- ⌚ Avenue de Sévelin 46
1014 Lausanne
- ☛ 021 316 49 59
- ✉ info.integration@vd.ch

Lausanne**Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)**

- ⌚ Place de la Riponne 10
Case postale 5032
1002 Lausanne
- ☛ 021 315 72 45
- ✉ bli@lausanne.ch

Renens**Ville de Renens, Secteur intégration**

- ⌚ Rue de Lausanne 25
1020 Renens
- ☛ 021 632 77 95 | 021 632 77 88
- ✉ delegue.integration@renens.ch

Nyon**Service de la cohésion sociale**

- ⌚ Rue des Marchandises 17
1260 Nyon
- ☛ 079 211 02 74
- ✉ integration@nyon.ch

Vevey**Bureau de l'intégration**

- ⌚ Rue du Simplon 14
1800 Vevey
- ☛ 021 925 51 85
- ✉ amaranta.fernandez@vevey.ch

Yverdon-les-Bains**Service jeunesse et cohésion sociale**

- ⌚ Rue de Neuchâtel 2
1400 Yverdon-les-Bains
- ☛ 024 423 69 44
- ✉ integration@yverdon-les-bains.ch

KOMİSYONÊN ENTEGRASYONÊ

Li gelek şaredariyan Komîsyonê Şaredirîyê yên Swîsrî-Biyânî (CCSI) hatine avakirin. Ew projeyên entegrasyonê pêş dixin û di navbera kesêni biyanî û Swîsreyî û her wiha rayedaran de, cihê danûstandin û diyalogê ne. Ew di heman demê de ji bo pêşniyarên entegrasyonê rîleyek in.

HERÊMA BAKÛR**Avenches****Commission consultative suisses-immigrés**

- ⌚ Rue Centrale 33
1580 Avenches
- ☛ 026 675 51 21 | 026 676 72 19
- ✉ integration@commune-avenches.ch

Moudon**Groupe suisses-étrangers de Moudon et région (SUETMO)**

- ⌚ Case postale 8
1510 Moudon
- ☛ 079 747 92 50
- ✉ suetmo@hotmail.com

Orbe-Chavornay**Commission d'intégration suisses-étrangers et de prévention du racisme Orbe-Chavornay (CISEROC)**

- ⌚ Commune d'Orbe
CISEROC - Cohésion sociale
Hôtel de Ville
Case postale 32 | 1350 Orbe
- ☛ 079 942 74 06
- ✉ ciseroc@orbe.ch

Payerne

Commission communale suisses-immigrés Payerne (CCSI)

Commune de Payerne

1530 Payerne

026 662 65 57

spop@payerne.ch

Yverdon-les-Bains

Commission consultative suisses-immigrés (CCSI)

Rue de Neuchâtel 2

1400 Yverdon-les-Bains

024 426 06 71

ccsi.yverdon@gmail.com

HERÊMA ROJAVA

Aubonne

Commission suisses-étrangers Aubonne (COCHE)

Place du Marché 12

Case postale 133 | 1170 Aubonne

021 821 51 08

municipalite@aubonne.ch

Bussigny

Commission intégration (CI)

Place de l'Hôtel-de-Ville 1

Case postale 96 | 1030 Bussigny

021 706 11 20

greffe@bussigny.ch

Écublens

Commission d'intégration et d'échange

« suisses-étrangers » (CIESEE)

p.a. Service de la culture, de la jeunesse, des sports, de l'intégration et des églises

Chemin de la Colline 5

Case postale 133 | 1024 Écublens

021 695 33 10

commission.suisses_etrangers@ecublens.ch

Gland

Commission intégration (CCSI)

Service de la population (SPOP)

Grand-Rue 38

Case postale 320 | 1196 Gland

022 354 04 44

spop@gland.ch

Morges

Commission consultative suisses-étrangers (CCSE)

Cohésion sociale et logement

Chemin de la Grosse-Pierre 1

1110 Morges

021 804 15 10

cohesion.sociale@morges.ch

Nyon

Commission d'intégration suisses-étrangers (CISEN)

Déléguée à l'intégration

Rue des Marchandises 17

Case postale 1395 | 1260 Nyon

079 211 02 74

integration@nyon.ch

Prilly

Commission d'intégration suisses-immigrés (CISIP)

Avenue de la Rapille 10

1008 Prilly

078 725 60 30

zodogome@yahoo.fr

Renens

Commission intégration suisses-étrangers (CISE)

Ville de Renens – Secteur intégration

Déléguée à l'intégration

Rue de Lausanne 25

1020 Renens

021 632 77 95 | 021 632 77 88

delegue.integration@renens.ch

Rolle

Commission consultative suisses-étrangers (COCISE)
 ☎ Grand-Rue 44
 Case postale 1224 | 1180 Rolle
 Ⓛ 021 822 44 23
 @ lakhdar.amamra@centre-sesame.ch

HERÊMA ROJHILAT**Aigle**

Commission d'accueil et d'intégration de la ville d'Aigle (CAIA)
 ☎ Hôtel de Ville
 Place du Marché 1
 1860 Aigle
 Ⓛ 024 468 41 11
 @ administration@aigle.ch

Bex

Commission consultative multiculturelle de Bex (CCMB)
 ☎ Rue Centrale 1
 Case postale 64 | 1880 Bex
 Ⓛ 024 463 02 67
 @ alain.michel@bex.ch

Blonay

Commission d'intégration Blonay: ensemble! (CCSI)
 ☎ p.a. Maison de Commune
 Route du Village 45
 Case postale 12 | 1807 Blonay
 Ⓛ 021 926 82 50
 @ integration@blonay.ch

Montreux

Commission consultative pour la cohésion sociale et l'intégration (CoCoSI)
 ☎ c/o Direction des affaires sociales, familles et jeunesse
 Avenue des Alpes 22
 Case postale 2000 | 1820 Montreux 1
 Ⓛ 021 962 78 30
 @ sfj@montreux.ch

Vevey

Commission des activités interculturelles (CAIV)
 ☎ p.a Service de la cohésion sociale
 Rue du Simplon 14
 1800 Vevey
 Ⓛ 021 925 53 18
 @ cohesion.sociale@vevey.ch

Villeneuve

Commission d'intégration (CIV)
 ☎ Grand-Rue 1
 1844 Villeneuve
 Ⓛ 077 407 58 75
 @ integration@villeneuve.ch

HERÊMA BAŞÜR**Lausanne**

Commission lausannoise pour l'intégration des immigrés (CLI)
 ☎ c/o Bureau lausannois pour les immigrés (BLI)
 Place de la Riponne 10
 Case postale 5032 | 1002 Lausanne
 Ⓛ 021 315 72 45
 @ bli@lausanne.ch

International Link

⌚ c/o Chambre vaudoise du commerce et de l'industrie
 Avenue d'Ouchy 47
 1001 Lausanne
 Ⓛ 021 613 36 63
 @ laurine.chiarini@cvc.ch

ŞEWIRMENDİYÊN QANÛNÎ**Centre social protestant (CSP)**

⌚ Rue Beau-Séjour 28
 1003 Lausanne
 Ⓛ 021 560 60 60
 @ info@csp-vd.ch

TÊKILIYÊN PARÊZER

Ordre des avocats vaudois (OAV)

⌚ Rue du Grand-Chêne 8
Case postale 7056 | 1002 Lausanne
⌚ 021 311 77 39
✉ info@oav.ch

JIN

Bureau cantonal de l'égalité entre les femmes et les hommes (BEFH)

⌚ Rue Caroline 11
1014 Lausanne
⌚ 021 316 61 24
✉ info.befh@vd.ch

Bureau information femmes (BIF)

⌚ Avenue Églantine 6
1006 Lausanne
⌚ 021 320 04 04
✉ info@bif-vd.ch

LGBTIQ+

Rainbow Spot

⌚ c/o SUD
Place Chauderon 5
1003 Lausanne
⌚ 076 549 80 91
✉ info@rainbowspot.ch

VG – VOGAY

⌚ Rue Pépinet 1
1003 Lausanne
⌚ 021 555 20 10
✉ info@vogay.ch

MEDYA NAVÇANDÎ

A la vista! Communication sociale – Carrefours TV

⌚ Place Neuve 1
1009 Pully
⌚ 078 685 40 79
✉ info@carrefourstv.ch

NIJADPEREST[†]

Gava ku hûn li kantona Vaudê bi rewšeke cûdaxwaziyê re rû bi rû bimînin, hûn dikarin ji bo wergirtina piştgiriyê bi Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme (BCI) re têkîlî daynin. Kesên ku li Lausanne bi rewšeke cudaxwaziyê re rû bi rû ne, dikarin bi xeta telefonê ya Info-racisme ya Bureau Lausannois pour les Immigrés (BLI) re têkîlî daynin.

Bureau cantonal pour l'intégration des étrangers et la prévention du racisme (BCI)

⌚ Avenue de Sévelin 46
1014 Lausanne
⌚ 021 316 49 59
✉ info.integration@vd.ch

Bureau lausannois pour les immigrés (BLI) – Permanence Info-racisme

⌚ Place de la Riponne 10
1002 Lausanne
⌚ 021 315 20 21
✉ inforacisme@lausanne.ch

OFÎSÊN INFO-CONSEIL

Permanence intégration de la Ville de Vevey

∅ Rue du Simplon 14
1800 Vevey
∅ 021 925 51 85
@ amaranta.fernandez@vevey.ch

Permanence Migr'info

∅ Rue de Neuchâtel 2
1400 Yverdon-les-Bains
∅ 024 426 06 71
@ ccsi.yverdon@gmail.com

INFO-CONSEIL OFFICES – MIGRATION DU CENTRE SOCIAL PROTESTANT (CSP)

Permanences Info-Conseil

Migration d'Aigle

∅ Chemin de la Planchette 1
1860 Aigle
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration de Nyon

∅ Chemin de la Redoute 12
1260 Nyon
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration de Lausanne

∅ Place Marc-Louis-Arlaud 2
1003 Lausanne
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration de Payerne

∅ Rue des Terreaux 10
1530 Payerne
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration de Renens

∅ Rue de l'Industrie 1
1020 Renens
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration d'Orbe

∅ Rue de la Tournelle 7-9
1350 Orbe
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Permanences Info-Conseil

Migration de Clarens

∅ Rue de Jaman 8
1815 Clarens
∅ 021 213 03 53
@ frat@csp-vd.ch

Tê plankirin ku xetên telefonê yên Encumena
Koçberiyê yên Agahdariyê her meh û li
herêmên nemerkezitir werin pêşkêş kirin.

ZÊDETIR AGAHNDARÎ

∅ csp.ch/vaud/services/
questions-de-migration

NOT

**HÛN BI XÊR HATINE
KANTONA VAUD**

Éditeur

Bureau cantonal pour
l'intégration des étrangers et
la prévention du racisme (BCI)

Produksiyon

Large Network

Sererastkirin

Evelyne Brun

Wêne

Guillaume Perret
pp. 5, 15, 39, 63, 73, 83, 97, 105

CarPostal

p. 91

Tipografi

Mark Pro, Libre Franklin

Polis

∅ 117

Agirkuj

∅ 118

Ambûlans

∅ 144

Jehrîbûn

Tox Info Suisse – Navenda Swîsreyê
ya Agahdariya Toksîkolojîk

∅ 145 ou 044 251 51 51

Ciwan

Pro Juventute – Xeta alîkariyê
ji bo zarok û ciwanan
∅ 147

Bijîşkên nobedar

∅ 0848 133 133 (xeta herêmi)

Xeta alîkariyê

La Main Tendue – 24/7 xeta
têlefonê ji bo kesên ku hewceyî
alîkarî û piştgiriya lênerînê ne
∅ 143 (CHF 0.20 serê lêgerînê)

Tundi

Centre d'accueil MalleyPrai-
rie – 24/7 şêwirmendiya pispor
li ser tundiya nav malê
∅ 021 620 76 76

Rizgarkirina hewayî

Rega
∅ 1414

Ev broşûr bi 15 zimanan hatiye
wergerandin. Forma dîjital dikare li
ser Portalê Pêşwaziyê were dîtin.

**BUREAU CANTONAL POUR L'INTÉGRATION DES
ÉTRANGERS ET LA PRÉVENTION DU RACISME (BCI)**

Avenue de Sévelin 46, 1014 Lausanne
T 021 316 49 59 | info.integration@vd.ch | vd.ch/integration